

311639

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జూన్ నెల 29-వ తేది మంగళవారము

No. 76

సంపుటము ౧౪

శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర శ్రేష్ఠమాస బహుళ చవితి ౪.

సంచిక ౭౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోయిను, పొట్లబోగొట్టును
బొటానకుల భేదించును వాపుల గూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాళోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

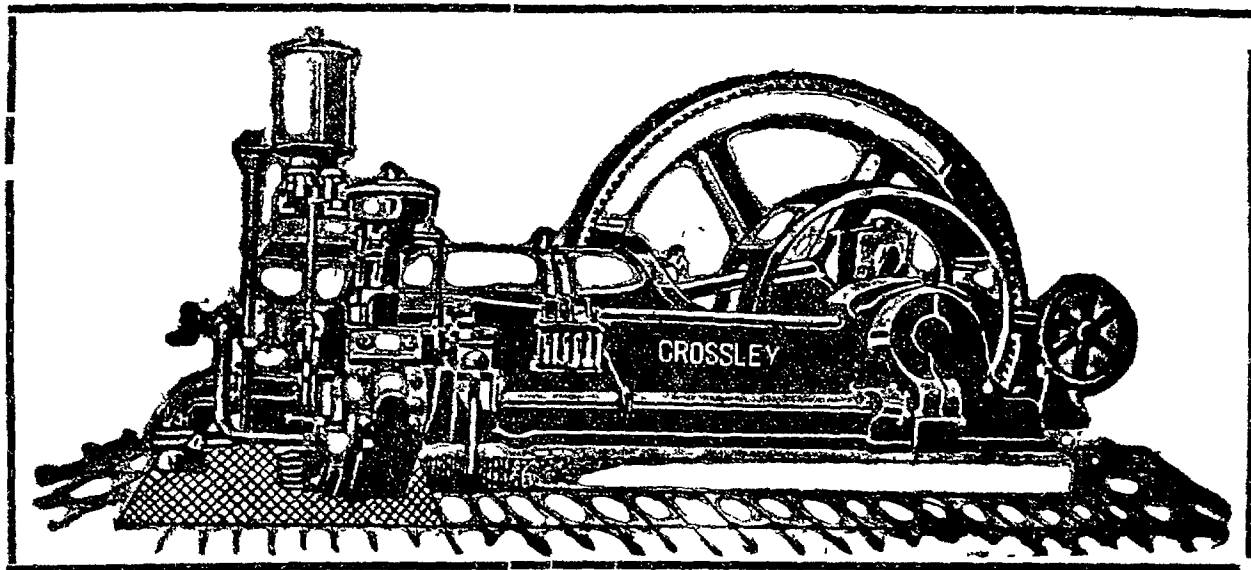
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్లీ గాను అండ్ ఆయిలు ఎంజినుల

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యముగలది.

మిక్కిలి శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
లగు వాటి లా
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండవలసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైననూ నెనుపొయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యముగలది.

ఎంజినిర్లు, రైసుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయుకోరెదము.

క్రాస్లీ బ్రదర్సు, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

1546

గుంటూరుమండల తృతీయ ఆయుర్వేద వైద్యసభ

వెద చెట్టుకూరు 28-6-26

జాతీయ వాలికోడెటి వేంకటకృష్ణారావు సంతులు యం. బి. బి. యస్. ఆయుర్వేద వైద్యుల వారి అధ్యక్షకోపన్యాసము.

ఆరోగ్యము

ఆరోగ్యమే సకల భాగ్యములకు మూలము. అది లేకున్న నేచిన్న కార్యమైనను నెరవేరజాలదు. అట్టి యమూల్యమైన యారోగ్యమునకు రోగములు పరమశత్రువులు కావున రోగముల కిమింపజేయుటకును, ఆరోగ్యమును చిరస్థాయిగా నిల్పుకొనుటకును ప్రయత్నించుటయే యాయుర్వేదప్రయోజనము. ఈవిషయముననే సుశ్రుతాచార్యులు ఇట్లు చెప్పియున్నారు.

“ప్రయోజనం చాస్య వ్యాధ్యుప సృష్టానాం వ్యాధిపరిహాత్యః స్వస్థస్థిరక్షణం చ||”

లోకములంగల సమస్తజాతులలో ప్రధానమై, ప్రత్యక్షమై, జీవకోటికి హితకరమైన నీయాయుర్వేదమునకుగాల్చి విచారించుకొనుటకు భీష్మబల గ్రీష్మబల మనకింకనూత్ర మవకాళి మొసంగినందులకు శ్రీనన్నతరీ నవమభావునకు మనము పదే పదే వందనము లాచరించుచుండవలెను.

లోకమున వ్యాధులు ప్రబలి, జనులను బాధింపుచున్నప్పుడు పూర్వకా తేయాదియూర్ధ్వ లోకపును, ఇంద్రోపదేశంబున నాదిగవ్యంతరి కాశిరాజైజన్మించి సుశ్రుతాదులనుజేల్చి యొకప్పుడును వ్యాధి నివారణోపాయంబులను, ఆరోగ్యపదతులను లోకహితార్థము ప్రకటించుచుండిరి.

ప్రస్తుతకాలమున మానవులల్నెల్ల నున్న యారోగ్యవిధుల నుల్లంఘించి సంభరించుచుండుటచే దాదాపు సర్వకాలముల యందును వ్యాధిబాధితులై బలహీనులగుచున్నారు. కావున సంవత్సరమున కొకసారి తప్పక వైద్యశాస్త్రజ్ఞులు, తదితరమహాజనులను సమకూడి తల్పివారలొకటయిన నన్వేషింపవలసి వచ్చినది.

కావున నిఖిలభారతాయుర్వేద వైద్యమండలవారు, ఆంధ్రప్రాంతీయ మండలవారును నాయప్రాంతములందు సమావేశమై ప్రస్తుత దేశకాల పాత్రముల విచారించుచు, లోకహితార్థము రోగకమనోపాయంబులను, నారోగ్యపదతులను చర్చించి ప్రకటించుచున్నారు.

తదనుసారము ప్రత్యేక మండలములవారును వారివారి దేశకాలపాత్రల ననుసరించి, తద్విషయ వివరమును సంఘమును సమకూర్చి విషయవివరమునజేసి, ప్రాంతీయ వైద్యసమేళనములకు తెలియపరచుచుండుట యాచారమైయున్నందున, మీరును నీగుంటూరుమండల తృతీయాయుర్వేద వైద్యసమేళనమును నాహ్వానించితిరి.

అట్టి యీ వైద్య సమేళనాధ్యక్షతకు నాయుర్వేద శాస్త్రజ్ఞులము క్రియాభాగము గల మహామభావు లనేకులున్నను నన్ను గోరుట బాగుండవలె దెచ్చినను, నాయందుగల యభిమానముచే నన్నే నియమించినందున మహాజనులొకట నుల్లంఘింపరాదని యంగీకరించితిని. కావున నాయుపనా, సమం దాయుర్వేద విషయమైన విమర్శన సామాన్యలోపములుండినను మన్నింతురని వేడుచున్నాను.

ఆయుర్వేద ప్రయోజనము

రెండువిధములు — 1. స్వస్థునకు రోగములు రాకుండు మాపుకొనుటకై సాధనోపాయముల వెదకి తదనుసారము ప్రవర్తించుట.

2. ఏ కారణములచేతననెమి ప్రాప్తమైన వ్యాధులను కిమింపజేసికొను మార్గముల ననుభవములోనికి దెచ్చుట.

ఇందు స్వస్థుడన నెట్టివాడో ముందుగ దెలియవలసియున్నది.

శ్లో॥ సమదోష స్వస్థస్త్వి శ్చ సమధాతు మలక్రియః ప్రసన్నా త్స్యంద్రియమనాః స్వస్థ ఇత్యభిధీయతే||

అనగా శరీరము నాక్రయించియున్న వాతపిత్తశ్లేష్మములు, అగ్నిలు, ధాతువులు, మలములు, క్రియలు, ఆత్మ, ఇంద్రియములు శరీరరక్షణకై వానివాని విధిప్రకారము పృథిక్షయములలేక సమస్థితియందుగలవాడు స్వస్థుడు.

మానవుడు తన స్వాస్థ్యమును నిల్పుకొనవలసిన యెడల గమనింపవలసిన విషయములు “బ్రాహ్మేయమూర్త్యై చోత్థాయ స్వస్థో రక్షార్థం యాయామః” ఇత్యాదివిధుల నేకమున్నను గ్రంథవిస్తరభయముచే వివరింప నవకాళము చాలక ముఖ్యవిషయముల గొన్నింటినినాత్ర మించు వివరించుచున్నాను.

1. వేగములు—ఇవి మానసికములు, శారీరకములు అని రెండువిధములు.

(1) మానసిక వేగములు— కామక్రోధాదులు. వీనిని ధరించవలెను.

(2) శారీరక వేగములు.

శ్లో. వేగాన్ వ ధారయేత్ వాత విటోమూత్రక్షవ తృప్తో ఝుథామ్ | నిద్రాకాస్ శ్రమశ్వాస జృంభా అశు ధర్మి శతసామ్||

అనగా శరీరముకుండి విధిగా నెడలవలసిన వేగములు 18 గలవు. అవి యెవ్వయన వాతము, మలము, మూత్రము, ఝుమ్ము, దాహము, ఆకలి, నిద్ర, దగ్ధ, శ్రమశ్వాస, ఆనలింతి, కన్నీరు, డోహ, కుక్రము అనునవి. వీని నాపరాదు. అట్లు చేసినచో న నేకరోగములు గలుగును. వేగమున సహజముగ శరీరమునుండి వాతములను బయలు వెడలించు శక్తియని పండితులు సామాన్యముగ నిర్వచించుచున్నారు.

2. అహారము

3. విహారము.

శ్లో సర్వేషామేవ రోగాణాం నిదానం కుపితావలః తత్త్వైకోపస్థు ప్రోక్తం వివిధ అపితేనైవేవ||

అనగా సమస్తరోగములకును ప్రకోపమును బొందిన వాత పిత్త శ్లేష్మములే కారణములు. ఆదోష ప్రకోపమునకును మనము చేయునివిధములగు నహితాహార విహారములే కారణములు. కావున వివిధందును జాగ్రత్త గ నుండవలెను.

అహారపదార్థములను మానశరీరస్థిత వాత పిత్త శ్లేష్మములకును గల సంబంధమును గూర్చి కొంత విచారించవలసియున్నది.

పంచమహాభూతాత్మకంబు నీ స్పష్టి స్థానరజంగములు లవ ద్వివిధము. మల నీజంగమస్పష్టి 4 విధములు. 1 జరాయుజ, 2. అండాజ, 3 స్వేదజ 4 ఉద్బిడ్డములు. స్థానస్పష్టియు ననన్యజులు, వానస్పష్టియు, వీర్యములు దీపధు లన నాల్గు విధములు వ్యాధింబులల స్వర్ణరజతాదులను స్థానరములే యని చెప్పుచున్నారు.

పంచమహాభూతములకును తేజువితేజస్వస్థిత రసములకును, వీరికిని వాతపిత్తశ్లేష్మములకును, వాతాదులకును రసవత్కాది సప్తధాతువులకును, అన్యోన్యసంబంధము గలదు. కావున శరీరమున నుండు వాతకపదార్థములకు వృద్ధి త్తయములు గలిగిన న్నాదాశ్చర్యస్థమలకు క్రమపరమటకు, తేజస్సంబంధమైన జంగమ స్థానరసపదార్థములకు అనుగుణమైన రోగములను మానముపయోగపరచియోగంబుల కేరీమనకు గర్భిణిబాధలు నివర్తించునా విత్తయు శరీరదోషక సహాయముల విహారములగుడా న్యస్పష్టము లైనయెడల ఆరోగ్యమునకు భంగము కలుగును అందు ముఖ్యములైనవి వ్యాధ్యామ వ్యవాయాదులు వ్యాధ్యామమునకు సంబంధించిన విధుల నేకములు తన్మార్గదర్శకులచే వివరింపబడినవి. అట్టివానిని న్యస్పష్టముగ జేసినయెడల రోగములు గలుగును.

రెండవది న్యవాయము ఇది మానవస్పష్టికి మూలము. ఈ న్యవాయకర్మను గూర్చి పెత్తు రనేక గ్రంథములను రచించిరి తద్విధినిగూర్చి వాగ్జటాచార్యులు క్లుప్తమును, ముఖ్యమును నగుదానిని జెప్పిరి. ఎట్లన—

శ్లో॥ నేతేత కామతః కామం తృప్తః వాతీకృతాం హిమే|

త్రి ఆహో వసంత శరదోః పక్షౌత్ వర్షానిదాభుయోః||

అనగా పురుషుడు వాతీకరణ విధులచే తృప్తమైనవాడై అట్టిదెయగు స్త్రీవిషయమున కామమును నేవించవలెను. అది యా హిమ (శీత) కాలమున ఇచ్చననుసరించియు, వసంతశరత్కాలములందు కనీసము యాశుదినములకు పిమ్మటను, వర్షగ్రీష్మకాలములందు పక్షమునకు మించియు నేవించవలెను. అవి అన్నియు స్వాస్థ్యరక్షణోపాయములు

ఆయుర్వేదముయొక్క రెండవ ప్రయోజనమును సంప్రాప్తరోగ నివారణోపాయముల ననేకములుగ జెప్పియున్న నన యాయుర్వేద వైద్యపద్ధతియందు రోగకారణములను ప్రధానముగ వ్యత్యస్త వాతపిత్తశ్లేష్మములుగ జెప్పియున్నారు. ఇవి యుండిదగినంతయున్నచో నారోగ్యభంగియు జెప్పిరి.

ఈవిషయమున ప్రామాఖ్యత నొందిన వాతపిత్తశ్లేష్మ చికిత్సా విధియందు ముఖ్యముగ గమనించవలసిన వైవిధ్యము:—

శ్లో॥ కఫప్రోహే వమనం సనన్యం విరేచనం పిత్తభవ వికారే|

వాతామయే వస్తివిరోధనం చ సంసర్జజే చప్రవిమిశ్ర మేతత్||

శ్లో॥ కఫం హర్షనవత్ తీక్ష్ణేః వాతం స్నేహేన మిత్రవత్| పిత్తం జామాతరమివ| మధురైః శీతలైః జయేత్||

శ్లో॥ శరీరజానాం దోషాణాం క్రమేణ పరమాషధం| వస్తిః విరేకః వమనం తథా తైలం ఘృతం మధు||

అనునవి ప్రధానములు.

మన చికిత్సయందు ప్రయోగింపబడు ఔషధములు శభనము లనియు, శోధనము లనియు రెండువిధములు. వైశ్లోకములందు వాతాదిదోషములకు శమన శోధన ఔషధములు జెప్పబడినవి.

వాతమునకు—తైలము-శమనాషధాః.

వస్తిరోధనము

పిత్తమునకు—ఘృతము, మధుర శీతలపదార్థములు-శమనములు. విరేచనము-శోధనము.

కఫమునకు—తేనె-శమనము.

తీక్ష్ణములగు వమన-నన్యములు-శోధనములు.

మఱియు కఫచికిత్సయందు ‘నిస్సుఖత్వం సుఖాయచ||’ యనెడి వాగ్భటోపదేశ మమూల్యము. ఇవి ప్రధాన చికిత్సలై యున్నవి.

ఈ చికిత్సలలో మనదేశమున విరేచనము-అధికముగను, వమన, నన్యములు-మధ్యముగను, వస్తి-హీనముగను ప్రవృత్తి యందు గలవు.

ఈ వస్తికర్మ మశయాశ దేశమున మిగుల ప్రచారముల నున్నది యని వాడుక.

ప్రస్తుత మిది మనదేశమున ప్రచారము తగ్గుటకు అనేక కారణములు ఉండినవచ్చును.

ఈ వస్తి యంత్రసంబంధ మగు నేత్రాది విచారమునకు నిచట యవకాళము లేమింజేసి యావిషయమున “వస్తికర్మ విమర్శ” యనెడి గ్రంథము వ్రాయబడుచున్నది.

వస్తివిధానము గు ర మ ము నుండి మలాశయమునకును, మూత్రద్వారమునుండి వస్తిని, యోనిద్వారమునుండి గర్భాశయమునకును ప్రయోగించుచున్నారు.

వీనియందును కషాయములతో చేయునది నిరూపవస్తి యనియు, తైలములతో జేయునది స్నేహవస్తియనియు, స్నేహవస్తియందు మాత్రాన స్తియనునది (ఒకభేదము) ఈ విధముగ నివి యనేకభేదములుగ నున్నవి.

రోగి నీరక్షితియం దున్న పురుషుడు ఇంగ్లీషుడాక్టరులు బృంహణవస్తిగా పాలు, తైలము మున్నగు వానిని (ఆహారపదార్థములను) గుద్దెత్తనమునకుండి ఎనీమానుచేయుటను తాము వినియు, కనియుచున్నారు. మనము ఆయుర్వేదమున జెప్పబడిన ప్రకారము వస్తిచికిత్సను జేసినచో మన చికిత్స లోకమునకు మిక్కిలి యుపయోగకారి యగును.

శస్త్ర వైద్యము

మన వైద్యశాస్త్రముందు శస్త్రచికిత్సాభాగము వ్యాపకముగా లేనందున నాయుర్వేదవైద్యులకు శారీరవిషయము తెలియదు గాన, శస్త్రసాధ్యమైన గర్భోద్ధరణాదులు వీరివలకాడనియు, అందువలన నారవిచదగిన వైద్యపద్ధతి కాదనియు పరులారేపించుచున్నారు.

మన యాయుర్వేదవైద్య శాస్త్రముందు అనేక ఋషి ప్రణీతములగు గ్రంథము లున్నను ప్రస్తుతమున మనకు లభించిన వానిలో ముఖ్యమైనవి ఆత్రేయ, ధన్వంతరి సాంప్రదాయ సంబంధములగు చరక సుశ్రుతవాగ్భటములను వృద్ధత్రేయముగ వ్యవహరించుచున్నారు. అందు చరకమన నగ్న కేశసంహిత. ఇది ఆత్రేయనకు ప్రథమ శిష్యుడగు అగ్ని కేశునిచే రచింపబడినది. “వ్యాకరణమహాభాష్య కృత్ పతంజల్యపరనామధేయః చరకమునిః పతి సంస్కర్తా” అనగా వనోవాక్యాయములను నిర్మలములుగ జేయుటకు యోగభాష్య వ్యాకరణమహాభాష్య వైద్యకభాష్యముల నీచరకమహాముని రచించెను. ఈ మహాపురుషు డగ్ని కేశసంహితను సంస్కరించినందున చరకసంహిత యని ప్రసిద్ధిపచ్చినది. వాగ్భటము (1) వృద్ధవాగ్భటమనియు (అష్టాంగసంగ్రహము (2) అష్టాంగ పౌండర్యమనియు రెండు పుస్తకములు మనకు లభించియున్నవి. ఈ గ్రంథములు ఆత్రేయసాంప్రదాయ సంబంధములై చికిత్సా ప్రధానములుగ నున్నవి.

శ్రీమ దాదిగవ్యంతరి యంద్రోపదేశమున లోకహితార్థము కాశిరాజై జన్మించి, దివోదాసనుజేరం బరగి, విశ్వామిత్రకుమారుడగు సుశ్రుతుడు మున్నగు ఆరుగురు శిష్యులకు శస్త్రచికిత్సాప్రధానముగ నేత్రానిదాన-శారీర-చికిత్సాకల్ప-ఉత్తరస్థానములను నాడుస్తానములు గలిగి 186 అధ్యాయములతో ప్రకాశింపుచున్నట్టియు, సహారమైన శస్త్రచికిత్సాశాస్త్రముగు సుశ్రుతము నుపదేశించెను. అదియే వృద్ధగుశుతము. దానినిబట్టి ప్రస్తుతము లభించిన సుశ్రుత సంహిత సంగ్రహించిరి వదంతిగతము. అందు అనేకమార్గములు వివర్ణింపబడినవి.

ఆ శాస్త్రమునం దభిమానముగల ప్రభుత్వకాలమునందు నవియు ననేకవిధముల నుపయోగపడినట్లు అనేక శాసనములును, గ్రంథములును నున్నట్లు దెలియుచున్నది. కాలాంతరే... యాపదతులం దభిమానముగల రాజుల సన్మానము లేకునికి శస్త్రచికిత్సా పద్ధతులు చెదరి యక్రమేకమైన నామమాత్రావశిష్టములై యున్నవి.

ప్రస్తుతము మన ప్రభువులు “యత్సర్వభూతం త దుపాసి తవ్యం” యనెడి న్యాయము ననుసరించి పద్విషయము లేక్కడ నున్నను సంగ్రహించి యొకచోజేర్చి, విద్యార్థుల కుపదేశించుట యాచితముని తలచుచుండ మన మద్రాసు శాసనసభవారు దేశీయ వైద్యము నభివృద్ధి జేయుడని కోరగా వారామోదించితిస్సాగ్ కవిటీ యనెడి యొక యుపసంఘమును స్థాపించిదానికిడాక్టరు

ఉస్మాన్ సాహెబ్ బి. ఎ. గారి నధ్యక్షులుగను, ప్రస్తుతము మన దేశీయవైద్య పాఠశాలా ప్రధానాధ్యాపకులగు కెప్టెన్ జి. శ్రీనివాస మూర్తి బి. ఏ. బి. ఎల్. ఎమ్. బి. సి. ఎమ్ గారిని కార్యదర్శిగను, డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎమ్. బి. సి. ఎమ్. భిషగ్రత్న గారిని ముఖ్యసభ్యులుగను, మరికొందరిని సేర్పరచిరి. వారు భారతదేశమునంతటను పంచారముజేసి, యవసరవిషయములను సాక్ష్యములను గ్రహించి యొకరిపోర్టును రెండుభాగములుగ ప్రచురించిరి. తామందఱును ఆ రిపోర్టు చూడవలయునని కోరుచున్నారు. ఆ రిపోర్టు ఆసాంఘికల కీర్తించుటలను ప్రకాశింపజేయుచున్నది.

ఆ ఘనమగిరిపోర్టు కాననసభ్యులచేతను, గవర్నమెంటు వారిచేతను సాదరముగ విమర్శింపబడి, దానికి ఫలితముగ నిపుడు ముద్రానుండు రాజకీయ భారతీయ వైద్యపాఠశాల యొకటి స్థాపించబడినది.

ప్రభుత్వసహాయము మనకు లభించినందున నిక మన వైద్యపద్ధతియు, నందుల శస్త్రచికిత్సాభాగమును మిక్కిలి యభివృద్ధిగాంచుననుట నిస్సంశయము.

శ్రీ విషయమున ననేకకాస్త్రములందు ప్రముఖులైన మాప్రిన్సిపాలుగారగు డాక్టరు, శ్రీనివాసమూర్తి పండితుల వారు మిగుల శ్రమపడుచున్నారు. వీరి సహాయమువలన మన దేశమునందు కొలదికాలములోనే ఆయుర్వేదవైద్యము తిరిగి అభివృద్ధిబొందగలదు.

దేశములోని విద్యార్థుల కెల్లరకును నొక పాఠశాల చాల దుగావున నిక సనేకములుండవలెను. కావున నాయదకు దొర కువరకును మీరు కాలమును వ్యర్థపరచక యిట్టి సభలను జరుపుచు, దేశమున కాయుర్వేదమును గూర్చి ప్రబోధము జేయుచు, దేశీయుల సహాయమున వైద్యపాఠశాలలను, అంత యవకాశము లేనిదో గురుకులాశ్రమములను స్థాపించి వైద్యవిద్యను నిస్సంశయముగ జరుపుచు, దేశీయ విద్యార్థిపరీక్షలం దుత్తీర్ణులై, దేశీయుల యభిమానమునుగాంచి, గౌరవతీర్థములు, ప్రదర్శన కాలము, పత్రికలు, ఉపన్యాసములు మొదలగువానిచే ప్రచారములు మున్నగువాని సేర్పరచి, యితరదేశీయులకును, ఇతర పాఠశాలకును మార్గదర్శకులై కీర్తిని గణింతురని నమ్ముచున్నాను.

ఇట్టి పద్ధతుల ననుసరించినచో శ్రీగన్వంతరి యను గ్రహంబున మన యాయుర్వేదవైద్యము తప్పక సర్వజనాదరణీయమై, ప్రభుత్వమువారికి ప్రోత్సాహజనకమై విలసిల్లి, జీవకోటికి సర్వవిధముల సహాయకారియగును.

ఆయుర్వేదమునం దపారపాండిత్యముగల తమ సమక్షము నందు నాకు చెల్లినంతవరకు సామాన్యవిషయములను జెప్పి, విలువనుగు మీసమయమును వ్యయపరచినందులకు మన్నింతురుగాక.

ఈ కాలము నిండు వేళవియినను శ్రమయనక దేశహితార్థము గుంటూరుమండల తృతీయ వైద్యసభ జరిపిన ఆహ్వాన సాంఘికలకును, సభకువచ్చిన యితర సభాసదులకును అనేక యభినందనముల సర్పించుచున్నాడను.

రాజప్రతినిధికి సన్మానము

పూనా నగరపాలక సంఘమువారియనలెననిజీర్ణానించుట

పూనా, జూన్ 26:—జూలై మాడవవారమున రాజప్రతినిధివచ్చినప్పుడు వారికినన్యాసపత్ర మర్పింపవలెననిపూనా నగరపాలకసంఘములో అధికసంఖ్యాకుల ఓట్లలన తీర్మానింపబడినది. చిత్తుగాసన్యాసపత్రమును తయారుజేయుటకును ఇతర ఏర్పాట్లుగావించుటకును ఒకకమిటీ నియమింపబడినది. ఈ చిత్తుజూలై 9 తేదీన జెనరలుబాడీ మీటింగులో నివేదించబడినది. ప్రతిపక్షుల తీర్మానములు సవరణములన్నియు వీగిపోయెను.

మహమ్మదీయనాయకుల సన్మానము

రాజప్రతినిధి జూలైమాసమున యిచ్చటికి వచ్చునపుడు వారికి సన్మానము మర్పింపవలెనని మొట్టమొదట అంజమాను ఇస్లాం వారు నిశ్చయించిరి. కాని అప్పటినుండియు అంజమానులును రాజధానిలోని కొందరు మహమ్మదీయ నాయకులును కోరుటవలన రాజధానిలోని మహమ్మదీయ నాయకుల ప్రతినిధులే 1924 డిసెంబరులో బొంబాయియందు రీడింగ్ ప్రభువు కొసంగిన విధమున సన్మానపత్రమర్పింపవలెనని నిశ్చయింపబడినది. స్థానిక కానన సభ్యులును అసెంబ్లీ సభ్యులునుగూడ కొందరిందు చేతులు గలపుటకు సమ్మతించిరి. ప్రతినిధులకు భోజనవసతి సౌకర్యము లేర్పాటు చేయబడుచున్నది. (అ. ప్రె.)

బ్రిటిష్ సల్ఫేట్ ఆఫ్ అమ్మోనియా ఫెడరేషన్ (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండుదేశములో స్థాపింపబడినది)

ఏజెంట్లు:- షావాలెస్ అండ్ కంపెని, మదరాసు.

వ్యవసాయదారులకు

ఈ అత్యుత్తమమైన ఎరువును దయచేసి కొంచెమువయోగించి చూడుము.

ఈ ఎరువును వాడినవారికి అద్భుతముగా ఫంటులలో ఫలితము కనుపించియున్నది.

ఆచారవ్యవహారములకు విరుద్ధమైన యెట్టి పదార్థము గాని యుండు చేరియుండలేదు.

వరిపంటలు, చెఱుకు, ధాన్యము వగైరా అన్ని పంటలకు జీనిని వ్యవయోగింపవచ్చును.

ఇతర వివరములకు సమీపమున వ్యవసాయశాఖాధికారులకు (Agricultural Demonstrator) గాని, క్రింద కనువరిచిన ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ డిపోలలో మా ప్రతినిధులకు గాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

దేశీయ	విలాసము	ప్రతినిధి
తెనాలి	ఆర్. బి. పోడ్డర్.	జి. హెచ్. వి. పి. సుబ్రహ్మణ్యం.
నెల్లూరు	జి. లక్ష్మీనరసింహం.	జి. పట్టాభిరామయ్య.
కడప	126, బదర్ ఖాన్ మసీదువీధి	యం. సర్వజ్ఞరావు.
హస్తేట్లు	హస్తేట్ల కో-ఆపరేటివ్ ప్రైడింగ్ యూనియన్, లిమిటెడ్.	డి. వీరాసామి నాయుడు.
సామల్కోట	నెం 36, గోళిగారి వీధి	.....
అనకాపల్లి	.....	.....

ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ (Indo-Agri Ltd) డిపోలలో రొక్క అమ్మకపు ధర 80 పౌనుల బస్తా 1-కి రూ 8-8-0.

SULPHATE OF AMMONIA

రాజమహేంద్రవర తాలూకా

కాంగ్రెసు సంఘము

కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు ఎన్నికలు

నిద్రా భంగమునకు పోలీసునానిని

కొట్టుట

పీరు గులాముగారి విచారణ

హైదరాబాదు, జూన్ 26:— సెక్స్ నులు 822, 828 క్రింద ఆలీనోదరుల విచారణ సమయమున తోడిముద్దాయగా నున్న పీరుగులాము మజీదుగారిపై కేసు నిన్న సగరన్యాయాధికారియెదుట గుంపులుగుంపులుగ ప్రేక్షకులుండ, విచారణప్రారంభమయ్యెను. పీరుగారు స్వస్థలమును కానిష్టేబులు కొట్టుట అనవసరముగ బందెయందుండుట యను నేరముక్రింద విచారింపబడుచున్నాడు. అక్కడ పోలీసు మా పరంలు గారు కమానుదిగగా ఆర్డరాత్రమున పోలీసుఇన్స్పెక్టరుగారికి ఒంటెలుకావలసి పీరుఇంటివద్దకు కానిష్టేబులువచ్చియుండిరి. ఒంటెకాపరులు కానిష్టేబులును పట్టికొట్టరట. దీనికంతయు పీరుగారేకారణమట. మరునాడే పీరుగారిని అరెస్టుచేసిరి. నూపరంటే స్వయముగా పట్టుకొనెను. పీరుగారిని కొంతసేపు ఖైదునందుంచి జామీనుపై విడుదలచేసిరి. ఒక ఒంటెకాపరి వీరిచే ఈ నేరమునకే పట్టువడి ఊపిరికట్టువాయువుచే మరణించెను.

ముద్దాయిలకధన మిట్లున్నది. ఈ కేసంతయు స్వరక్షణార్థము పన్నినపన్నాగము. పీరు అసహాయవాది. ఖిలాఫతు ఉద్యమమునన చెవికోసికొనును. కానిష్టేబులు వారిని కొట్టెను. ఒక ఒంటెకాపరిని కొట్టెను. ఆతడు దానివలన నేమరణించెను. పీరు పోలీసు సబిన్స్పెక్టరుకు వ్రాసెను. దానిలో పోలీసు వారు స్వరక్షణార్థము చేసినపన్నాగ మని తెలియబరచెను. ప్రభుత్వమువారి సాక్ష్యమును న్యాయాధికారి వ్రాసుకొనుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

హిందూ యువతిని దొంగిలించుట

రావల్పిండి, జూన్ 25:—ఇరువురు మహమ్మదీయులొక శ్రీమతి దొంగిలించినందులకు తేబడినకేసులోదొంగసాక్ష్య మిచ్చినందుకు ఒకసాక్షి ఎద్దనుండి వేయిరూపాయలు జామీనువుచ్చుకొనిరి. తరువాత ముద్దాయి తరపు న్యాయవాది మరియొకొక్క నకు కేసును మార్చుచేసికొనుటకు అనుజ్ఞ వేడెను. అది నిరాకరింపబడగా హైకోర్టువారిని కేసు మార్చుకొనుటకు అనుజ్ఞ నివ్వని కోరుటకు అనుజ్ఞ ఈయమని యడుగగా ఈయబడినది. (అ. ప్రె.)

గొండజిల్లాలో ఆంధ్ర సభలు

ప్రభుత్వాధికారులచే ఆపబడినవి

గొండ

గొండ జిల్లాలోని ఆంధ్ర సరస్వతీ గ్రంథాలయములకు సప్తమ వార్షికోత్సవ మిసెల 20, 21 తేదీలందు "దారులు లాము" పాతకాల సహాయోపాధ్యాయుల శ్రీయుత గాడేపల్లి సూర్యప్రకాశరావు పంతులు (ఎం. ఏ. ఎల్. టి) గారి అధ్యక్షతవలన జరుగవలసియుండెను. సభ జరుపుటకు మేజిస్ట్రేటు గారి అనుజ్ఞను బొందవలయునని కార్యనిర్వాహకులకు జిల్లా తాలూకాదారుగారి దెలిపిరి. మాజి మేజిస్ట్రేటుగారివద్ద దిరఖాస్తు పెట్టుకొనగా కార్యక్రమమును పంపవలయుననియు, బక్రీదు పండుగదినములలో సభను సమావేశపరచువిషయమును కార్య నిర్వాహకు లాలోచించుచున్నారనియు, వ్యవస్థ తక్కువగా నున్నందున మరియొక తేది నిశ్చయించు టుచితమనియు మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రత్యుత్తరము దయచేసిరి. పోలీసు మొహత్యం సాహెబును సభలు జరుపువిషయమున అభిప్రాయ మిచ్చుని కోరిరి. ప్రాగాం తయారుచేయుబడుచుండగనే పోలీసు మొహత్యంగారి నివేదనముపైన మేజిస్ట్రేటుగారు మరియొక హుకు మును దయచేసిరి. ఈ హుకుములో ప్రభుత్వసభ (పాఠశాల మామతు) వారి యనుమతి బొందనిదే సభజరవ పీలులేదని రూ ఢిగా వ్రాసిరి. ఇది రాజకీయసభలు గానినియు, వీనికి మత విషయములతో సంబంధ మానవలయులేదనియు కార్యనిర్వా హకులు మొహత్యం సాహెబుగారిని సమాధానపెట్టుటకు ప్రయ త్నించిరి గాని భగ్నమనోరథు లయిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారిచే నొసబడిన తీర్మానము పునర్విచారణయోగ్యమైనదని సహా యుక్తుగా న్యాయస్థానమున కార్యనిర్వాహకులపక్షమున న్యాయవాదులు వాదించిరిగాని నిరర్థకమయ్యెను. గ్రంథాలయ వార్షికోత్సవసభ తుటటుదకు ఆపవలసియే నచె ను.

2. మార్కెట్ ఆంధ్రసభలు

ఈ నెల 22, 23, 24 తేదీలందు కేంద్రసంఘ చతు ర్థ సమావేశము, ద్వితీయ గ్రంథాలయసభ, స్థానికగ్రంథాలయ వార్షికోత్సవము, వర్తకసంఘ వార్షికసభ, వ్యవసాయసభ, మహిళాసభ జరుగు నని సుమారు నెలరోజులనుండి ప్రతీకలలో ప్రకటింపబడెను. మార్కెట్ ఆంధ్రసభలలో తామును ఆహ్వానసంఘముగా నేర్పడి శ్రీయుత వెదికె రాఘవరెడ్డి నేతలు గారిని అధ్యక్షులుగా నియమించుకొనిరి. పెండ్లికి చేసినట్టులే ప్రయత్నములన్నియులేసిరి. గోదమపిండి, కనగపిండి, కారము, అప్పడలు, వడియాలు, పిండివంటలు, మున్నగున వన్నియు వ్యయ ప్రయాసములతో అతిథుల సన్మానించుటకై తయారుచేయించిరి. వార్షిక నివేదికల నచ్చొత్తించిరి. ఆహ్వానలేఖల నచ్చు నేయించి నిజాంరాష్ట్రములోని ప్రముఖుల కందర కంపిరి. ఉప న్యాయకుల నేర్పాటుచేసిరి. పృథ్వీరంజనమున ప్రహసనము నొకటి తయారుచేసి దానిని ప్రదర్శించు నేర్పాటు గావించిరి. వంటవారిని మాట్లాడిరి. సేవకులను నియమించిరి. పండిట్ల వే యించిరి. సభాసంబంధము సిద్ధపరచిరి. ఒకల నేర్పాటు చే యించిరి. వేయేల వలయునొకర్యముల నన్నిటిని జేసిరి. జిల్లా లో నున్న ఉద్యోగస్థలమును, వ్యవసాయ సహకార, పశుచికి త్వ శాఖాధికారులకును ఆహ్వానలేఖలను బంపిరి. వ్యవసాయసభ కన్వేక్షన్ నియమించి పంపుటని ప్రభుత్వ వ్యవసాయశాఖ డై రెక్టరుగారిని గోరిరి. ఇట్లే ఇతరశాఖలవారిని గూడ ఆయా శా ఖల ఉపయోగములను గురించి వ్యవసాయదారులకును తదితరు లకును బోధించుకై అధికారులను బంపుమని విజ్ఞప్తిని బంపుకొనిరి. తరువాత! తరువాత!

కేంద్రసభకు ఆంధ్రభిక్షు లనందరు రావుబాద్దిరు సా ముల వేంకటరెడ్డిగారు (గౌరవ న్యాయాధిపతులు, బాలారము) అధ్యక్షత వహించెదరని ప్రకటింపబడెను. కేంద్రసంఘ ప్రతినిధు లకు ప్రత్యేక ఆహ్వానము లంపబడెను. కేంద్రసంఘ వార్షిక నివేదిక లచ్చొత్తించబడెను. చిత్తుతీర్థానములు ప్రచురింప బడెను.

ద్వితీయ గ్రంథాలయసభకు సుప్రసిద్ధులగు పింగళి వేం కట రామరెడ్డి దేశములు గారు అధ్యక్షతవహించుట కంగీక రించి తమ ఆరంభోపన్యాసమును అచ్చొత్తించిరి. అవసరమైన కార్యముపైన దెంగళూరుకు వెళ్లి సభలకొరకు ప్రత్యేకముగ నిర్దేశించునను తిరిగివచ్చి సంసిద్ధులైయుండిరి. ప్రభుగ్రంథా లయ సభ (మధ్యర)యం దేర్పడిన ఉపసంఘ కార్యదర్శిగారికి నివేదిక, నియమములు పంపవలసినదని వ్రాయబడెను. చర్చని యములగు చిత్తుతీర్థానములు ముందుగ ప్రతీకలందు ప్రకటింప

బడెను. ఈరాష్ట్రమును దున్న ౧౦౦ గ్రంథాలయముల కార్యనిర్వాహకులు తమ ప్రతినిధులను బంపుటకు కోరబడిరి. కేం ద్రసంఘ గౌరవప్రచారకు లగు శ్రీయుత పి. సూర్యవారా యణశాస్త్రిగారు వ్యయప్రయాసల కోర్కె పలుతావులందు పర్య టనముచేసి ప్రతినిధుల నియామకమును బ్రోత్సహించిరి. కఠిం నగరము, నల్లగొండ, మహబూబనగరము జిల్లాలనుండి ముప్పది మంది చొప్పున సభలకు వెళ్లుటకు సంసిద్ధులైరి. గ్రంథాలయో ద్యమును మహాత్మాగాముతో నికమందు సాగునన్న నమ్మక ము గలిగెను.

వర్తకసంఘ వార్షికోత్సవమునకు సుప్రసిద్ధ వర్తకశిరో వబులందరు నెకంద్రాబాదు, జోగిపేట, మట్టెపాడ, సదా శివపేట, మున్నగు స్థలములనుండి సూర్యాపేటకు వచ్చుటకు సంసిద్ధులైయుండిరి. కుటుంబములసహితముగ వచ్చువారు ముం దుగనే ఆహ్వానసంఘములవారికి దెలిపిరి. నెకంద్రాబాదు వాస్తవ్యులును, విద్యాధికులును, ప్రజాహితకార్యపక్షులును నగు శ్రీయుత మానెట్టి హనుమయ్యగు ప్ర వి. పి. గారు సభాధ్యక్షత వహించుటకు సమ్మతించి ప్రబోధకరణలైన అధ్యక్షకో పన్యాసమును తయారుచేసిరి. సూర్యాపేట వర్తకసంఘ వార్షిక కార్యనివేదన మచ్చొత్తించబడెను. ఈసభ నిజాంరాజ్య ములోని వైఖ్యల భవిష్యత్తును ప్రకాశవంతముగ నొనర్చుటకు సహాయపడు నన్నయశో జనించెను. వర్తకలంఘ నాతనోత్సా హము, త్యాగబుద్ధి ప్రజాహితకార్యదీక్ష గలిగెను.

స్థానికగ్రంథాలయ వార్షికోత్సవసభకు స్థానికాధికారుల లో నొకరిని నియమించ నుద్దేశంపబడెను. మున్సిఫ్ పదవియం దున్న మాల్వీ బదురుద్దీన్ సాహెబు బి.పి. బి.ఎల్.గాను నెలపు నుండి తిరిగివచ్చి అధ్యక్షస్థానమును స్వీకరించెద రన్న నమ్మక ముండెను. తహసీల్దారు సాహెబు నడుగగా, వారు నెలవులలో స్థలాంతరమున కేగెదమని నెలవిచ్చిరి.

వ్యవసాయసభకు అధ్యక్షులుగ తల్ శాఖాధికారి తెలుగు విచ్చిన మొహత్యం సాహెబును పంపెదరన్న నమ్మకముం డెను. ఈసభయం గుపన్యసింతుటకు పశుచికిత్సా శాఖపక్షమున శ్రీయుత మాధవరావుగారు (ఇచ్చుపెట్టరు) నియమింపబడిరి. సహకారోద్యమమునుగురించి ఉపన్యసింతుటకు సహకారశాఖ పక్షమున అసిస్టెంటురెస్పాన్సిబుల్ కఠినగరముజిల్లాయందు పని చేయుచున్న మాల్వీయు ఐహమ్మదు రఫీఖాను సాహెబు, హైదరాబాద్, మాల్వీ మహమ్మదు మొహిదీనాహెబు నల్లగొండనుండి మాల్వీ మీర్ హామి సాహెబు వెళ్లుటకు సం సిద్ధులైరి మొదటివారు బయలుదేరివెళ్లినట్లు తెలిసినది. మిట్టు పల్ల గ్రామములనుండి వ్యవసాయదారులు మహాత్మాగాముతో సభలో నేమిజరుగునోయని ఉద్విగ్భూతులయిరి. ఇట్లేనల నేర్పడిన సదగు జమీయత్ ఇల్లెహాద్ ఇహ్దాద్ బాహమా (సహ కార సంఘము) పక్షమున సహాయకార్యదర్శి యగు శ్రీయుత ఉన్నవ మహ్మదరావుగారు సూర్యాపేట వెళ్లవలయునని నిశ్చ యించబడెను. తీవ్రభక్షణప్రచారకమండలివారు రెడ్డి (బో రింగు) వసతిగృహమునందలి స్కాటుబాలురు సూర్యాపేట వె ఱ్లుటకు సంసిద్ధులైరి. యక్షిణీదీపముద్వారా బహిరంగోపన్యా సముల కేర్పాటు చేయబడెను.

మహిళాసభకు శ్రీమతి పందిటి వీరరాఘవమ్మగారు ను, చిల్లరిగ శివారామమ్మగారును అధ్యక్షురాలిండుగ నుండు లకు సమ్మతించి ఆరంభోపన్యాసములను వ్రాసి, అచ్చొత్తించి, మోటారుబండ్లను మార్చుకొని సభ జరుగు దినమునకై వేచి యుండిరి. స్త్రీవిద్య, అతిబాల్యవివాహనిరసనము మున్నగు అవసరవిషయములు మాత్రమే ఈసభయందు చర్చింపబడవలసి యుండెను. విద్యావిషయమున మిక్కిలి పెరుకబడియున్న యీ ప్రాంతమున స్త్రీసభలు జరుగుటయే అపురూపము. దూరస్థల ములనుండి విద్యావతులు తమ సోదరీహనుల అభివృద్ధికై కృషి పలుపుటకు బద్ధకంకలై సభలకువెళ్ల నిశ్చయించుటయు, భర్త లందు కంగీకరించుటయు భావ్యాన్నత్యసభమాచకము లని సం తసించితిమి.

డాక్టరు ఎ. ఎల్. సయీదుగారు ఎం. బి. సి. ఎల్. బి. "అంటువ్యాధులు" అనుపేర తమచే తయారుచెయబడిన పుస్తకముయొక్క ౧౦౦౦ ప్రతులు (ఆంగ్లమున) పంపి వీని అమృతమునలన వచ్చు ప్రైకమును కేంద్రసంఘ నిధి కర్పించి ఆంగ్లల కృతజ్ఞతకు బాక్రులైరి. ఇంతయేగాక సూర్యాపేట నుండి ఆహ్వానసంఘమువారిచే బంపబడిన ప్రతినిధితో వీరు తమ సొంత మోటారులో నొకనాటి సభకు సూర్యాపేట వచ్చెద మనియు నెలవిచ్చిరట. ఈవిషయమునుగురించి ఉపన్యసిం చెద మనియు నెలవిచ్చిరట. ఇట్లే మాల్వీ మహమ్మదు ఖాసీంసా హెబు (నల్లగొండ) ఆయుర్వేదరత్న రఫీయుద్దీన్ సాహెబు,

మాల్వీ అతా ఉర్రహిమాన్ సాహెబు వకీలు, మాల్వీ ఇస్మై ఖార్లీ సాహెబు మున్నగు ఆంధ్రమహమ్మదీయసోదరు లెం దకో సభలయందు పాల్గొనువా రుండిరి.

తుద కేమయ్యెను?

జిల్లా తాలూకాదారుగారికి సభలవిషయము వివరముగా దెలుపబడెను. వారు మేజిస్ట్రేటుగారి ఆజ్ఞను సభలను జరుపుటకు సొందవలయునని ఆహ్వానసంఘమువారికి దెలిపిరి. పోలీసు మొహత్యం సాహెబు మిద్దరు నూఫీ బి. పి. బి. ఎల్. ఎద్ద దరఖాస్తు పెట్టుకొనగా వారు ప్రభుత్వసభ (ఎక్జిక్యూటివ్ కాన్సిల్) అనుజ్ఞ బడయనిదే సభజరుపుటకు పీలులేదని కా సిందిరి. మరుసటిదినమే మొహత్యంసాహెబు పోలీసు సూర్యా పేటకు మోటారులోవెళ్లి ఆహ్వానసంఘమువారిని పిలిపించి సభ లను జరుపవలదనియు, ప్రభుత్వసభవారి ఆజ్ఞను బడయుట ఆవ సరమనియు కాసిందిరి. మేజిస్ట్రేటుగారివద్ద పెట్టుకొనిన దర ఖాస్తు నిరాకరింపబడెను. ఇంతలో ఇక్రీముపండుగ నెలపు లారంభమయ్యెను. ప్రభుత్వ కార్యస్థానములు మూయబడుటచే వీవిధమైన చర్యయు సాధ్యముగాలేదు. వ్యవస్థ లేనందున ఆ హ్వానింపబడినవారి కందరకు సభలు మొహత్యం పోలీసుగారిచే ఆపబడినవృత్తాంత మందజేయుటకు ఆహ్వానసంఘమువారికి పీలు గలుగలేదు. మహబూబునగరము జిల్లానుండి వెళ్లు ప్రతినిధులు హైదరాబాదుచేరి ఈవార్త తెలిసికొని నిరుత్సాహులై తిరి గి వెళ్లిరి. హనుమకొండ, మట్టెపాడ, కఠినగరమువారు కమ్మం వరకు వెళ్లి తిరిగివచ్చిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులు కొందరు సూర్యా పేటకు వెళ్లివచ్చిరన్న సంగతి తెలిసినది. ఇన్నిదినములనుండి మహాత్మాగాముతో సూర్యాపేటకు వెళ్లుటకు సంసిద్ధులై యున్న స్త్రీలు, పురుషులు, వర్తకులు, వ్యవసాయదారులు, ఉద్యోగులు, ఉద్యోగేతరులు, బాలురు వృద్ధులు తుదకు నిరు త్సాహులైరి. సభలు ఆగిపోయినవన్న వార్త జిల్లాలో వ్యా పించెను. ప్రజలలో భీతి జనించెను. సభలు నిషేధింపబడుట చే ఆసంతృప్తి గలిగినది. ఇంతటితో సూర్యాపేట సభల ప్రధ మాంకము ముగిసినది. శ్రీమద్రమారమరణ గోవిందో హా! (2క బాలసారి)

WANTED.
Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. 2876
Imperial Telegraph College, DELHI.

బాలవిత్తంతువులుకావలెను
నెల 1 కి రు 200-300 నరకు శీతముతీయునున్న వారిని వివాహము చేసికొనుటకై బాల విత్తంతులు కావలెను. కాన లూరి వివరములు తెలియగోరు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రా యవలెను.
సి. రఘునాథరెడ్డి వర్య
అధ్యక్షుడు, ఆర్యసమాజవిధవావిభాగా భవనము,
వాయల్ పాడు, చిత్తూరుజిల్లా.

కౌ ను థి యే ట రు 2253
26-6-26 శనివారము నుండి 29-6-26 మంగళవారము వరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సా. 6 గం 15; రా. 9 గం 30 ని ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3 గం-15 ని ప్రత్యేక మా టి ని గ ల రు
మ ద న్ థి యే ట రు లి మి టు డ్ వా రి
మి క్కి లి అ ద్భు త మె న న్నీ రి య లు నం దు
మాడెం భాగములోని 6 భాగములను
"ట్రీ పౌ లె ట్"
ప్రదర్శింతురు. 16 ఉపకథలు లేక 32 భాగములు గలవి. దివ్య మైనట్టియు, బ్రహ్మాండమైనట్టి కథ. భయము, ధైర్యము, సాహసము మొదలగునవి మీ కండ్లు చెదరునట్లు చేయును.
"రాజగుట" 2 రీల్సు గల హాస్యము. సుప్రసిద్ధ జిమ్మి ఆప్రేప్రధాన పాత్రను సరించును.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు
జాతక నకలు లేక ప్రశ్న వ్రాయు కాలము తెలుపవలె ను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రు 1.0.0 పై ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. ఒక సంవత్సర మాస, వార్తలములు వ్రాయ బడుదురు. 2-0-0 వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.
ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరు ప్రణి,
2599 (చిత్తూరుజిల్లా)

హిందీవు ప్రకృతదర్శనము

దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుపంతులుగారి ప్రారంభోపన్యాసము

ప్రజలకర్తవ్యము (మాప్రత్యేక ప్రతినిధినుండి)

సీతానగరము, జూన్ 27:—గోదావరితీర్థ వచోసభల సందర్భమున గౌరవీ సత్యాగ్రహశ్రమమున నేర్పరుపబడిన హిందీవు ప్రకృతదర్శనము నీదినమున దేశోద్ధారక నాగేశ్వర రావు పంతులుగారు ప్రారంభించును హిందీభాషాపరనావశ్య కతను గురించి సభ్యులకు నచ్చజెప్పిరి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

గౌరవీ సత్యాగ్రహశ్రమమందు, హిందీ అధ్యాపకులగు శ్రీయుతశిశుపాటి వెంకటసుబ్బారావుగారు సభ్యులకు సాగృహత మొసగుచు, హిందీ ప్రచారావశ్యతను గురించి వివరించిరి. ఇట్టిప్రదర్శనములు జరుపుట కాంగ్రదేశమున నిదియేప్రథమము. మనదేశమున స్వరాజ్యభావ మెప్పుడుదయించెనో భారతదేశ మునకంతకును గల ఒకేభాష యుండవలెనను భావము గూడ అప్పుడే ఉదయించెను భారతదేశమందంతటను హిందూమహమ్మ దీయులయందధిక భాగము హిందీభాష నే మాటలాడుచుందురు. అందుచే హిందీ, భారతదేశమున కంతకును జాతీయభాషగ నుండుట కెక్కువ అవకాశము గలదు. ఇప్పుడెప్పుడు భారతదేశ మందంతటను హిందీని జాతీయభాషగ నొనర్చుటకును శుద్ధియు జాతీయ దుస్తుగ జేయుటకును గావించబడుచున్న ప్రయత్న ములు చాలజయప్రదముగట శుభ సూచకము. తెజవాడ తిరుపతి నెల్లూరుకాకినాడలలోని పురపాలకసంఘపాఠశాలలలో హిందీహిందూస్థానీప్రవేశతెల్లెగ జట్టిను పాఠ్యమర్థివర్తము అన గా ప్రస్తుతప్రభుత్వవర్గము నిషేధించిరి నిరుత్సాహముజెంద వలసిన అవసరములేదు. ఇట్టివిషేషమే భారతీయుల యు త్సాహమును పెంపొందించి హిందీభాషను త్వరితముగ ప్రచార మొనర్చు జేయగలదు.

గత ఆరేళ్లములనుండియు హిందీప్రచారము జరుగు చున్నను ఈభాషయందు ప్రకటింపబడుచున్న గ్రంథములగురించిగాని పత్రికలగురించిగాని వెక్కుమండికి దెలియదు. అందుచే ఇట్టి హిందీపత్రికా పుస్తకప్రదర్శనమును జరుపుట అవసరమని యొంచిఈప్రదర్శన మేర్పాటు జేయబడెను.

ఈప్రదర్శనమును తెరచుటకు ఆంగ్రపత్రికా సంపాదకు లగు దేశోద్ధారక శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావు పంతులు గారివంటి సత్పురుషులు, దానకర్ణులు, దయాశీలురు, రాష్ట్ర భాషాభిమాను లు లభించుట; అద్భుతము. మీరు మనదేశమున కాకినాడలో జరిగిన హిందీసాహిత్య సమ్మేళన విశేషాధివేతమునకు స్వాగతాద్య ఊలుగు నుండిరి. ఈ సంవత్సరము కాన్పూరు కాంగ్రెసు సంద ర్భమున జరిగిన రాష్ట్రభాషా సమ్మేళమున కధ్యక్షులైరి ఆంగ్ర దేశమునందు జరుగుచున్న హిందీ ప్రచారమంతయు వారియభ్యు త్తర క్రొత్తనే జరుగుచున్నది. అట్టివారివలననే ఈప్రదర్శనో ధ్ధాటన మహోత్సవము జరుగుట శుభ ప్రథమముగా శ్రీదేశోద్ధా రకులను ఏకత్వదర్శనోధ్ధాటన మహోత్సవము జరుపుటకు పనిన యముగ బ్రార్థించుచున్నాను.

దేశోద్ధారకుడు

సర్వోత్తములకు సభిన్నునియున్న నేగాని నిజమైనజాతీ యభిన్నుని గలుగజాలదని దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతు లుగారు, ప్రవర్తనమును బహిర్గతమునర్పుచు నుతివిరి. అందు చేతనే, రాజకీయసభలతోడను, గ్రంథాలయసభలతోడను గలన హిందీసభలు, హిందీవు ప్రకృతదర్శనములుగూడ యేర్పాటు చేయబడుచున్నవి ఒక్కరాజకీయోద్యమమువలన గాని, సాంఘి కోద్యమమువలన గాని, ఒక్క సారస్వతోద్యమముల వలనగాని ఏ జాతికిగాని సంపూర్ణ వికాసము సాధ్యముకాదు ఇట్టి యుద్యమ ములన్నియు కలసి యేకోన్ముఖములై పనిజేసిప్పుడే జాతికి వికా సము సంపూర్ణముగా గలదు.

భారతదేశమున కంతకును ఏకభాష గావలెనను యుద్య మమునకును స్వరాజ్యోద్యమమునకును అవిభాజ్యమునకు సంబం ధముగలదు. ఆంగ్లభాషను ప్రవేశపెట్టి బోధించుటవలననే, భా రతీయులందు, ఒక జాతివారమును విజ్ఞానము గలిగినని ఆంగ్ల యులు నుడుపుచున్నారు ఆంగ్లభాష వతనమువలననే భారతదేశ మొక్కటే దేశమును భావమును, ఒకజాతిని భావమును గలిగిన

దని చెప్పువాడుములో ఏ మాత్రము బలములేదు. అశోకచక్రవర్తి కాలములో, భారతీయులరాజ్యము మధ్య ఆసియానుండి సింహళదీప్రమువరకును, బాక్టీయా మొదలుచీనావరకునువ్యాపించి యుండును. అప్పుడు వారందరును గూడ ఒకేదేశము వారను నియు ఒకేజాతివార మనియు భావించుకొనెడివారు. మన సం కల్పములో “భరతవంశే భరతఖండే, మేరోః దక్షిణదిగ్భాగే” అని చెప్పుకొనుచుండు వాక్యమువలన, భారతీయులలో మొద టినుండియు ఎట్టి జాతీయభావము వ్యాపించియున్నది స్పష్టము గాగలదు. కాని దేశమునందన్ని ప్రాంతముల వారు ను ఒకేభాషలో తమ యభిప్రాయముల పరస్పరము దెలుపు కొనుటకు వసతి మాత్రమప్పుడులేదు.

కాని ఆంగ్లభాషవలన భారతీయులలో ఐక్యత, జాతీయ భావము గలిగినవరుటకు, ఆంగ్లభాష ప్రజలలో నూటికి ఆగ్రు కంటే ఎక్కువ మందికి దెలియదు. ఉత్తర హిందూస్థానము నకు జనినయెడల నచ్చట ఆంగ్లమువలన నేమాత్రమును ప్రయో జనము గలుగుటలేదు. అందుచే భావిమయము చాల కష్ట సాధ్యముచున్నది. సాధారణ ప్రజలకు ఆంగ్లమున నేమియో దెలియదు. పదిదేళ్ల కాలము వేలాలది రూప్యముల వెచ్చించి ఆంగ్లభాషను పఠించినను, ధన కాలవ్యయము దప్ప ఒకరితో నొకరు తప్పలతో మాటలాడుటకు తప్ప గ్రంథరచనా పాండిత్య ముగాని రచనా పాండిత్యముగాని గలుగజాలకున్నది. ఆంగ్ల భాషావతనమున కింత ధనమున, ఇంతకాలమును వెచ్చించినను, ఆంగ్లభాషయందు మనకెన్నటికి నెక్కువ పాండిత్యము గలుగు ననియెంచుటకుగూడ వీలులేదు. అంతియగాక, భారతదేశమున గల భారతీయ సంస్కారవాసనగల భాషయే, వ్యాపించి జాతీయభివృద్ధిని జీవకళను గలుగజేయగలదు. కాని అన్యభాషవలన సాధ్యముగాదు. ఆంగ్ల భాషకును భారతీయ సంస్కారమునకును ఎట్టి సంస్కారమునులేదు. అందుచే భార తీయులందరికిని సుసాధ్యమైనదియు భారతీయ సంస్కారము గలదియు ఒక్క హిందీ భాషయేగాని మరొకటిలేదు. అంతి యగాక హిందీ భారతీయభాష యగుటచే భారతీయ జీవిత మునందతిష్ఠిరీతముగ సమృద్ధిము గాగలదు. ఆంగ్లభాష నెన్ని వత్సరముల ప్రచారమొనర్చిననుగూడ నిది సాధ్యముగాదు ఎన్ని వత్సరములకాల మాంగ్ల భాష సభ్యునించినను సాధ్యముగాని ప్రజ్ఞను పాండిత్యమును మాడు నాల్గు నెలలో బాలురు బాలి కలునుగూడ హిందీయందు సంపాదించగలరు.

తెజవాడలో పురపాలక సంఘమువారు, ప్రాథమిక పాఠశాలయందు హిందీ బోధింపరాదని నిషేధించిరి. ఈయుత్త రపురు జూచివారికి, ప్రభుత్వమువారి హిందీభాష యెడల వహించు వైఖరి ప్రతివారికి సుప్రస్తుతము గాగలదు. ప్రభుత్వము వారి హిందీప్రచారమున కేమాత్రము వోడ్పడరు. అందుచే ప్రజలే ఈయుద్యమ భారమును వహించవలసియున్నది. దానికి ప్రజలయుత్సాహము సాహసమును దోడ్పడవలసియున్నది.

హిందీ భాషను నేర్చుకొనవలెనని చెప్పినంతమాత్రమున, మాతృభాషయగు నాంగ్రమయొక్క ప్రాధాన్యము తగ్గనని అపహాసపడరాదు. ఆంగ్లము కందరకును ఆంగ్రభాషయే ముఖ్యము. హిందీలో ప్రత్యేకపాండిత్యమును సంపాదించుట కందరును ప్రయత్నింప నవసరములేదు. మన మెప్పటికైనను బాగుపడవలెననినచో మన మాతృభాషారాధనమే ముఖ్యము. మనము దూరదృష్టిగలవాళ్లమయినచో ముందుగానే బాగ్ త్రపడి ఇప్పటినుండియు కృషి జేయుటవసరము. ఇక 15 వత్సరములతో 18 వత్సరములతో స్వరాజ్యము వచ్చి తీరగలదు. అప్పుడు భారత కాసన సభలందును, భారతీయవ్యవహారములందును హిందీభాష యే ప్రధానసాసము వహించును. అందుచే ఇప్పటినుండియు మనమందరమును హిందీవ్యాప్తికి దోడ్పడి స్వరాజ్య ప్రాప్తికి సాధనసంపత్తిని సమకూర్చవలసియున్నది ఇదివరకెట్టి ప్రయత్న ముల నొనర్చియుండకపోవుటచేతనే 1921 సం॥న స్వరాజ్యో ద్యమమువలన పొందగినంత ప్రయోజనమును పొందజాలక పోతిమి.

ఉపన్యాసము ముగించుచు, హిందీ భాష హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి ముఖ్యమైనదని చెబుచు, ప్రజలందు నుత్సాహముతో హిందీవ్యాప్తికి పనిజేయవలసినదని యుద్బోధించిరి. ఇంతవరకును గాంధీవచోక్తు డీయుద్యమప్రచారము నకు ధనసహాయ మొనర్చుచుండెను. కాని వీరికను చిరకాలము సహాయమొనర్చజాలరు. అందుచే ప్రజలే ఆభాగ్యులని వహించి హిందీప్రచారమున కేయేవిధముగ పని జేయుటవసరమో అవిధ ముగ పనిజేయవలెను.

ఉమర్ ఆలీషా గారు

ఒక ఆంగ్రదేశమునదప్ప భారతదేశమున దిశరరాష్ట్రము లన్నిటియందును హిందువులును మహమ్మదీయులుగూడ రాష్ట్రీయభాషనే మాటలాడుచుందురనియు, మహమ్మదీయులు ఉద్ధభాషకును, సంస్కృతజనితములగు భారతీయభాషకును, హిందీభాష చాలసమీపముగ నుండునని ఉమర్ ఆలీషా కవిగా రు నుడివిరి. హిందీభాష జాతీయభాషగనే నేర్పడుటవలన పత్రి కావరస పారనాది విషయములవలన జాతీయభివృద్ధిని త్వరితము గ సాధింపగలుగుదుము. హిందీ ఇప్పుడు సంపూర్ణముగ భాష గాకపోయినను జాతీయభాషగ నొనర్చబడినతరువాత నదిర కాలములోనే అభివృద్ధినందగలదు. కావున ఆ విషయమును సంత యము లెనరిని బాధింప అవసరములేదు.

మోటూరి సత్యనారాయణగారు

హిందీభాషలో నుపన్యసించిరి. ఆంగ్రదేశమున ఆంగ్లలియయుండియు పరభాషయైన హిందీలో మాట్లాడుట కొంతమందికి అయిష్టముగానున్నను నాకుమాత్రము విక్లిలీ స కారణముగ తోచుచున్నది. ఏమనిన మనయెట్లుయెటు మొదలు నొక ఉదాహరణముగలదు. మనకు పరభాషయైన ఆంగ్లేయ మునందు బాగుగా మాట్లాడ నలవరకునుటకొరకు మన వారు ఆంగ్లేయోపన్యాసములు జరుగుప్రదేశములకు పోవుటయు ఉపన్యాసకులను ఆంగ్లమునం దుపన్యసింప నిర్బంధించుటయు జూచుచున్నాము. తత్ఫలితముగా ఆంగ్లదేశములకు పోయే ఆం గ్లము మాతృభాష గాగలవారికంటే స్వచ్ఛముగను వడిగను మా ట్లాడగలుగుచున్నారు. అందువలననే హిందీనాతావరాము లేని మనదేశమున అపుడపుడు హిందీ ఉపన్యాసములు జరుగుట కొంచెముకొంచెము హిందీ సభ్యునించినవారికి మిగుల ఉపయో గకరము. జాతీయైక్యముకొరకు భారతదాస్యముకొరకు నిరంతర ము ఆలోచించు పూజ్యుడగు మహాత్ముడు ఈ ఏకభాషా ప్ర చారముకొరకు మొదలు తన పదునారుసంవత్సరముల యాడుగల కుమారుడు దేవదాసు గాంధీని దక్షిణ హిందూస్థానము పంపి భాషాప్రచార మారంభింప జేసిన పిమ్మట ఆంగ్రదేశమునందు రాజకీయ వాతావరణముతోపాటు హిందీ ప్రచారము గూడ సభిన్నునిగాంచినది. 1923, 24, సంవత్సరములలో సుమారు వందమంది ప్రచారకులు పనిచేయుచుండిరి. వేలకొలదిమంది చ దువుకొనిరి. చిన్నచిన్న పిల్లలగూడ హిందీ మాట్లాడుట బాగు గా నేర్చుకొనినను మీ కాశ్యోక్తము గలుగవచ్చును. ఈ వంద లమునందుగూడ అభ్యుదయముల ప్రచారముజరుగుచుండినది శ్రీ దినవహి సత్యనారాయణగారు, సబ్బువీసు వెంకటసుబ్రహ్మణ్య శ్రీకృష్ణారావుగారు, మండల సమితి నొకదానిని స్థాపించి ప్రశం సనీయముగ కార్యమొనర్చి రాజమహేంద్రవరము కాకినాడ మొదలగు పట్టణములందును రామవెండ్రుపురము కిరాపురములం దును చాలమంది హిందీ సభ్యునించుచున్నారు. శ్రీమలోగూడ బహుసంఖ్యాకులు హిందీ సభ్యునించుచున్నారు. కాకినాడ లోని విద్యార్థిని సమాజము శ్రీమతి గమ్మిడవల దుగ్గాబాయి మృగాగిచే నడుపబడుచున్న హిందీ బాలికాపాఠశాల ఇందుకు తోడ్పాటులు. భారతదేశ మహానాయకు లందరిచేతను ప్రశం సింపబడినట్టిన్ని దిగ్విజయముగా జరుపబడినట్టి శ్రీ జమనా లాల్ బజాజుగారు రక్తక్షత వహించిన అఖిలభారత హిందీ సా హిత్య సమ్మేళన విశేష అధివేతనము ప్రమాణము. అట్టి ప్రచార ము నేడు రాజకీయ వాతావరణముతో బాటు మందగించి నది. ఇప్పటికైనను పల్లెటూళ్లలో విశేషోత్సాహము జూపు చున్నారు. తరువాత తెలుగులో గూడ మాట్లాడుచు స్వరాజ్య ప్రాప్తికి భారతదేశమునందు ఏకభాష లేకపోవుట ముఖ్యా భ్యంతరములలో నొకటియనిన్ని భారతదేశమునకు తమభాష నుపయోగించుకొండ స్వపరిపాలన జరుపుకొను వరకుతో ఆంగ్లే యులు స్వరాజ్యమిచ్చుటకు ఒప్పుకొనిన, మనము ఎద్దరి చెప్ప వలసివచ్చుననియు త్వరలోనే ఆంగ్రప్రాంతము ఈలోపమును పోగొట్టుకొని ఇతరప్రాంతముల కూడా చూపవలె ననియు ప్రార్థించుచు తమ ఉపన్యాసమును ముగించిరి.

ప్రదర్శనము

హిందీభాషయందు ప్రకటింపబడుచుండు చాండి, నునో రను (అలహాబాదు) యందు (హిందీ) మొలగు ఉత్తరీతరగతి చూపవత్రికలు దాదాపు 15 పత్రికలును యుగ ప్రవేశ హిందీ ప్రచారకు మొదలగు పత్రికలును ప్రస్తావించబడెను. ఇతియ గాక తులశీదాసు రామాయణము శిల్పచూ గుప్తగారి పృథ్వీ ప్రదర్శనము మున్నగు గ్రంథములకు విరమాల మహాత్మ్య ఇసా మొదలగు నుత్తమ నాటకములును నుప్రసిద్ధన లానాటక రచయితలను ప్రేమచంద్ గారి కవి సాహిత్యములును, తతర ప్రసిద్ధపండితులును చాల ప్రవృత్తులగుదును.

నా సత్యాన్వేషణము

మహాత్మాని స్వీయచరిత్ర

రెండవ భాగము

ఆరవ ప్రకరణము

నెట్టాలు చేరుట

ఆంగ్ల దేశమున బహుశయనపును బంధువులమును వివరించుచున్నానే అను సంతాపము నాకధికముగా నుండెనుగాని దక్షిణాఫ్రికాను బహుశయనపు డెట్టి విచారమేమియును కలగలేదు నాకర్తవ్యము నాంగ్ల దేశమున నుండినే చరిత్ర యెను ప్రపంచావధానము కొంత కలిగింది లేదు ప్రయాణము చేయుచునే యుంటిని చీటికి మాటికి రాజకీయముండి బొంబాయి పోవుచునే యుంటిని.

భార్యను విడిచివేసి వచ్చెను విచారము మాత్రము కలిగినది నేనాంగ్ల దేశమునుండి వచ్చినప్పటినుండి వరియొకటి పుట్టెను సంభాగ సామ్యార్థమున క్రిందికి యొకను క్రింద గాని వెనుకటి ఉద్దేశము చాలవరకు తగ్గినది పవిత్ర ప్రేమ నెలకొన నారంభించెను ఆంగ్ల దేశమునుండి నేను వచ్చినప్పటినుండి నేను నా భార్యయును చాలకాల ముందు నందులయే పొసగలేదు గాని నేనామెను చదువు చెప్ప నారంభించితిని అది పరిగా సాగ వచ్చును ఆమెలో కొంతమారును కలిగింప సాగితిని. కావున తొలివృద్ధిని కొనసాగించుటకు కలసియుండవలెననియే మేమిరువురమును గూడ కోరుచుంటిమి దక్షిణాఫ్రికాను చూడవలెనని ఆకర్షణ ప్రబలముగా నుండుటచే నాకు వియోగము దుస్సహముగా కనపడలేదు మరల నొకవత్సరము నాటికి తప్పక వచ్చెదనని చెప్పి నాభార్య నురడించి రాజకీయముండి బొంబాయికి రమ్మలు చేరితిని.

అచట దాదా అట్టులాకం వెనీ ఏజెంటునాకు స్త్రీమరు టిక్కెట్టునుకొని యున్నవలెయుండెను. ఆస్తిమరులో గదులలో ఖాళీ లేదు అప్పుడు వెళ్లకపోయినచో బొంబాయిలో పడియుండవలసివచ్చును మేము చాల ప్రయత్నించితిమి గాని మొదటిరంగ ౬ గది దొరకలేదు "మోక్షమున్న డెక్కపానెంజరుగా వెళ్లవలెను నాలుగవలో మీరు భోజనముచేయుట కేర్పాటు చేసెదను" అని ఏజెంటుచెప్పెను బారిష్టరు డెక్కపానెంజరుగా వెళ్లుట చాల అగౌరవకరమున నాకు తోచినది. అందువలన నేను నిరాకరించితిని ఏజెంటు నిజము చెప్పలేదని కూడా నాకుమాను కలిగినది ఘట్టుక్లాను డెక్కపానెంజరుక పోవునా అని తలచి నేను ఏజెంటుతో చెప్పియే స్త్రీమరులోనికి వెళ్లి చీఫ్ ఆఫీసరుతో మాటలాడితిని.

"సాధారణముగా డెక్కపానెంజరుగానే యుండును గాని యీసారి మొదటివరకు గవర్నరు జనరలు తనసెట్టిందితో నీస్త్రీమరులో నెక్కెను గాన అన్ని డెక్కలును వారే ఆక్రమించిరి" అని అతడనెను

"నాకుగూడ నెట్టులైన నొకస్థానమును చూడలేరా?" అని నేనంటిని

"నాగదిలో నొక డెక్క అదనముగానున్నది దానిని ప్రయాణము కిచ్చుపద్ధతి లేకపోయినను మీకేచ్చెదను" అని అతడనెను నెనతనికి కృతజ్ఞతను తెలిపి ఏజెంటుతో చెప్పగా అతడు టిక్కెట్టునుకొనెను 1898 ఏప్రిల్ లో ఆధిరోత్సాహముతో నేను దక్షిణాఫ్రికాను బహుశయనచేరితిని

మేము చేరిన మొదటిరేవు లాబోలా బొంబాయినుండి బయలుదేరిన తేదీమొదలు 1898 జూలై మాస్తిమరు లామూచేరిన స్త్రీమరు కెప్టానును నాకును చాల మైత్రి కలిగినది. అతనికి చురంగమున చాల ప్రతిగాని అనుభవములేను. నాకును దానిలో ప్రజ్ఞలేదు గాన అతడు నన్ను పిలిచెను చురంగమును గూర్చి నేను చాల వినియుంటిని గాని ఎన్నడును ఆడియుండలేదు దానికి మంచి ఆలోచనకై అవసరమని వింటిని కెప్టాను దానిని నాకు నేర్పించెను చాల ఓర్పుతో నేర్చుకొనుచుంటిని ప్రతిసారియును నేనె ఓడిపోవుచుంటిని అందువలన నతడు మరొక ప్రజ్ఞతో చెప్ప నారంభించెను. నాకు ఆయాట వచ్చినది గాని కట్టు ఎత్తులు రాలేదు

లామూచేరి స్త్రీమరులంగును వేయగానే నేను రేవు మాటును దిగితిని కెప్టాను గూడ దిగెను. ఈ రేవు అపాయకమైనది. నీచు త్వరగా రావలెను. అని అతడు నన్ను హెచ్చరించెను.

అది చిన్న పట్టణము నేను పోస్టాఫీసుకు వెళ్లితిని అచట భారతీయులే గుమాస్తాలుగా నున్నారు. వారిని చూడగానే నాకు సంతోషము కలిగినది వారితో మాటలాడితిని. అచట నున్న ఆఫ్రికా వారిని గూడ చూచితిని వారి పద్ధతులయును నా కాన కలిగినది. వానిని గ్రహించగోరితిని డెక్కపానెంజరులలో కొంతరితో గూడ నాకు పరిచయము కలిగినది. దిగి వంట చేసికొని హాయిగా భోజనము చేయుటకు వారు గూడ నచట దిగిరి నేను ఆఫ్రికావారిని చూచి వచ్చునరకి కొంత ప్రార్థన పోయినది. వంట చేసికొని భుజించినవారు ఒక పడవలో నెక్కుమందిరి నేను గూడ అవడలలోనే ఎక్కితిని. పడవ నిండ జనులుండిరి కెరటములు మెచ్చుగా నుండెను పడవ స్త్రీ మరు వద్దకు వచ్చి నదిగాని దానిని నిచ్చెనకు కట్టుటకు పీలులేకుండ నమర వల్లకల్లోలముగానుండెను. స్త్రీమరు బయలుదేరటకు మొదటిసారి యీలవేయబడెను. వంతెనమీదనుండి కెప్టానుమా అన్య మాయముండెనుగాన నైగునిమిషము లాపుటకు ఉత్తరువుచేసెను. స్త్రీమరువద్ద వరియొకపడవ యుండెను దాని నొక మిత్రుడు నాకొరకు పదిరూపాయలకు మూట్టాడెను నేనువచ్చిన పడవలోనుండి యీపడవలో నెక్కితిని అంతలోని నిచ్చెనను నైకిలాగిరి అందువలన ఒక త్రాడువేసి నన్ను నైకికించిరి. స్త్రీమరు బహుశయనచేసెను. వంటుకొని భోజనముచేసి వచ్చినవారు అచటనే యుండిపోయిరి

అటుపిమ్మట మొంబాసారేవులోను తరువాత బొంబాయి రేవులోను స్త్రీమరునిలిచెను బొంబాయిలో పదిరోజులూగ ను అచట మరియొక స్త్రీమరులోకి మారితిమి

కెప్టానును నాచే చాల దయగలిగెనుగాని అది విపరీత ఫలమునే కలిగించెను. విలాసమునకు డౌటింగు వెళ్లుటకు రమ్మని నన్నును ఒక ఆంగ్లేయుని కెప్టాను పిలిచెను అది ఏమో నాకు తెలియలేదు. నానంగతి అనికె తెలియదు ఒక స్త్రీ స్త్రీయింటికి మమ్ములను తీసుకొని వెళ్లిరి. మాకు ముగ్గురికిని మూడు గదులను చూపించిరి. అచట నేను సిగరెట్ల నోరు విప్పకుండ కొయ్యవలె నిలువబడితిని ఆస్త్రీ నమ్ముచూచి ఏమనుకొనెనో దేవునికే ఎరుక కెప్టాను పిలువగానే బ్రతికితినిదేవుడాయని బయటపడితిని నే నాన్యభిచారిణితో రమించలేదని కెప్టాను గ్రహించెను మొదట నాకు కొంతలజ్జకలిగెనుగాని తరువాత ధైర్యము కలిగినది. ఏకాంత స్థలమున నా స్త్రీ చెంతనున్నపుడు గూడ నిశ్చలచిత్తము నొసంగించుటకుభగవంతుని భక్తితో ధ్యానించితిని. ఆగదిలోకి నేను వెళ్లనని చెప్పుటకు ధైర్యము చాలకపోయినందులకు నాకు చాల విచారము కలిగినది.

నాజీవితములో నిది వ్యభిచారవిషయమున చూడవలసిన చాలమంది యువకులు సద్గురవులుగా నుండినను ఇట్టిసందర్భములు తలపించినపుడు ఆస్త్రీలు తమ్ము నపుంసముగా భావించి పరిహసించెద రను భితిచేతనే తమనియమములను వదలి వారితో వ్యభిచరించెదనని నేనుతలంచెదను ఇందులో నాప్రజ్ఞ ఏమియునులేదు దయామయుడగు భగవంతుడే నా కట్టికత్తి నొసంగి నన్ను కాపాడెను దానివలన నాకు భగవంతునియందు విశ్వాసముభక్తి మొనరి.

బొంబాయిలో వారమురోజు లుండవలసివచ్చినందున నేను గది నద్దెవపుచ్చుకొంటిని అచటపట్ల నంతలను తిరిగిచూచితిని. బొంబాయిలోనున్న వృక్షజాతులు మళయాళమునతప్ప మరెచటను కనుపడవు. ఆ పెద్దపెద్దచెట్లు చూడగానాకు చాలా ఆశ్చర్యము గలిగినది అచటి పండ్లుగూడ చాలపెద్దవి అటుపిమ్మట మొంబాసారేవులోని మేసెలాఖరుకు నెట్టాలుచేరితిమి. (మో. క. గాంధీ, ఎంగుయిండియా 24.6.26)

కలకత్తా అల్లరులలోని హత్య

ముద్దాయిల విషయం

కలకత్తా, జూన్ 28. — యాడవపంపు వైమ్యపుట్ల రులకేను నేడు దువాలిన్యామూర్తి ప్రత్యేకజాతీతో కూడియుండ విచారణకువచ్చెను. ఒక బ్రాహ్మణుడును వైకుంఠును ముద్దాయిలు. మిష్ట్రులూనా ప్రత్యేక మార్క్సిస్టికాదాను గారిని పిరు హత్యగానించినది నేరము ఏప్రిల్ 20-వ తేదీన జరిగిన కలకత్తా అల్లరులలో ఈ చనిపోయిన మహమ్మదియుడు ని నాగాగిల్లిలో స్వృతితప్పి పడియుండెను జూరి ముద్దాయిలు నేరస్థులు గారనిరి. న్యాయమూర్తిగూడ నేకీభవించి ముద్దాయిలను విడుదలచేసెను. (ఆ. పే.)

చిత్తూరు విద్యాసంఘము

ప్రాథమిక పాఠశాలలందు నూలువడుకుట

ప్రభుత్వమువారి నిబంధన నవరణ వివరించుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

చిత్తూరుజిల్లా విద్యాసంఘము చి. మునస్వామి నాయుడుగారి అధ్యక్షతక్రింద జిల్లాబోర్డు హాలులో 28 వ తేదీన సమావేశమయ్యెను. 18 గురు సభ్యులు వచ్చియుండిరి. కార్యక్రమ సగరం తాలూకాబోర్డునుండి ఎన్నుకొనబడిన సి వి రంగంచెట్టి గారు సభకు వచ్చుట నాడే ప్రారంభము. వారి ఖద్దరుదుస్తులు తెల్లని గాంధీటోపి జిల్లాకలెక్టరు త్రెయిపుకుగారి దృష్టి నాకర్పించెను. నాడు చర్యయందు చివరకు విద్యాశాఖ నెం. 1094 జి. ఓ ప్రాథమిక విద్యాచట్టమునందలి నిబంధనకు సవరణ చిత్తూరుపూయిదా, ప్రాథమిక విద్యాలయములందు అభ్యాస విద్యుల నేర్పరాదననది చర్చింపబడెను.

ప్రస్తుతనిబంధనలప్రకారము తాలూకాబోర్డులు మునిసిపాలిటీలు తమ పాఠశాలలలో ప్రభుత్వమువారి అనుమతి అనవసరము లేకుండగనే నూలువడుకు నేర్పవచ్చును. స్థానిక సంఘములు జిల్లా విద్యాసంఘములకు గల యీ అధికారమును తొలగించుట కై ప్రభుత్వమువారు నిబంధనలకు సవరణ నూచించిరి. ఈసవరణప్రకారము విద్యాశాఖ డైరెక్టరుగారి అనుమతి బడయనిది ఏబజీలోను నూలువడుకుట (అభ్యాసముచే నేర్చుకొనవలసినవిద్య అని చమత్కారముగ నూచింపబడెను) నేర్పరాదు మరియు నేత నేర్పనిది నూలువడుకుట నేర్పరాదని ప్రాథమిక పాఠశాలలందు నేత నేర్పటకు పిలువడని ప్రభుత్వమువారు చెబుచున్నారు.

ఈవిషయము చర్చింపబడు సమయమునకు ముగ్గురు తిరు పతి మునిసిపలు ప్రతినిధులు సభలో నుండి మాయమయిరి. పిరు టి కె సరళింహాచారిగారి అధ్యక్షతక్రింద ఒకరినైన చర్యల పల్లనే ప్రభుత్వమువారు నూలువడుకుట రూపుమాపుటకై యిట్టి దొంగ నిబంధనల తయారుచేయ గల్గుచున్నారు. జిల్లా విద్యాసంఘము వారి కొసంగిన అధికారములను తొలగింపరాదని సభ వారు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించిరి కలెక్టరుగారు నేతలేనిది నూలువడుకుట నేర్పరాదని దీర్ఘముగ ఉపన్యసించిరి. రంగంచెట్టిగారు ప్రతిపూలముగ మాట్లాడిరి కలెక్టరు బంగారుపాలెం జమీందారు మున్నగు ప్రభుత్వసభ్యులు సవరణ నిబంధన కను కూలముగ తీర్మానించిరి రంగంచెట్టి రామకృష్ణరాజులుగారు (కార్యకర్తగారితో బోర్డు అధ్యక్షులు) రాజాపానుగంటి వెంకట గంగారాయంగారు (చంద్రగిరి తో బోర్డు అధ్యక్షుడు) చి ము నునస్వామి నాయుడుగారు ఇంకొక మహమ్మదీయుడు ప్రభుత్వ నిబంధనకు ప్రతిపూలముగ తీర్మానించిరి. బాలకురువప్పనాయుడుగారు తలపట్టుకు నుండిరి

భారత స్త్రీల విశ్వవిద్యాలయము

పట్టప్రదాన మహోత్సవము

బొంబాయి, జూన్ 27. — పూ నా స్త్రీల విశ్వవిద్యాలయ పురట్ట పురవాసము హోత్సవమును బొంబాయిలో నేడు సాయం కాలము జరిపిరి. అందరును కలిసి 100 మంది అభ్యర్థులుండిరి ధార్మికుల చందాలచే విశ్వవిద్యాలయము జరుగుచున్నది చందాలు 40000 రూపాయల గును విల్లదానధాకరేగారి ధర్మమునుండి 52500 రూపాయలు వచ్చును. గవర్నరు మెంటువారు దీనినామోదించుకొన్నను ఇది వృద్ధి చెందుచున్నది. ఇచ్చట ఆంగ్లేయము నిర్బంధమైనప్పటికిని ఆంగ్లేయమునందంతటకుత్వముగ్రరలేదు ఇచ్చట చదివినవారికి చరిత్ర, సోషియాలజీ, జీవితసంబంధ శాస్త్రములు చక్కగా తెలియును

పట్టప్రదానోపన్యాసమును మోరోపంత్ జోషీగారి రాసగిరి. భారతస్త్రీలకు స్వాంత్ర్యము నిచ్చుట కీవిశ్వవిద్యాలయ మేర్పడినదనియు, దీనియందు గుజరాతీ, మరాఠీ, హిందీ, ఉర్దూ మొదలగుభాషలు నేర్పబడును గాన చుట్టుప్రక్కలవారందరును చేరవచ్చుననియు, ఇందువలన భారతస్త్రీలను సుగుణవంతులవేగాక పర్యవర్తననిర్వహణమునకు పనికివచ్చువారలనుగా జేయుటకు పిలువడననియు చెప్పిరి ఇతర విశ్వవిద్యాలయములం దభ్యసించుట విద్య ప్రస్తుతి పరిస్థితులకు సుపయోగించవలయు, 9 సంవత్సరములక్రిందట కళాశాలయందు 4 మంది బాలికలుమాత్రముండిననియు, నేడు 40 మంది కలసిరియు, ఈకళాశాల నుండి పోవువారు తమధర్మములను చక్కగా నెరవేర్చి ప్రపంచమునకు మతబోధచేసి, ప్రపంచమును శాంతివంతముగ జేయుటకు ప్రయత్నింపవలెననియు జో గారు చెప్పిరి. (ఆ. పే.)

తూర్పు గోదావరి జిల్లా మహాసభలు

అస్సాము కాంగ్రెసు అధ్యక్ష నియామకము

పండిత మోతీలాలు, మాలానా అబ్దులు కలాము
అజదుగార్లను పేర్కొనిరి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక విలేఖరి)

సీతానగరము, జూన్ 29:— శ్రీయుత పండిత మోతీ
లాలు నైహుగారిని మాలానా కలాము అజదుగారిని అస్సా
ములో జరగబోవు కాంగ్రెసు అధ్యక్ష పదవికి సీతా నగరము
గౌతమ్యశ్రమందు సమావేశమైన ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రె
సు సంఘమువారు నిన్న సమావేశమై పేర్కొనిరి. శ్రీయుత
ఆంధ్ర కేశరి టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారు రధ్యక్షత వహించి
రి. ప్రకాశం, మోతీలాల్, శ్రీనివాసయ్యంగారు, హర్షిమాను,
కలాము అజదు, అస్సాగిగార్ల పేర్లు ఉపపాదించబడినవి. ప్ర
కాశం గారు తమ పేరు తీసివేయబడినదిగా శోరిరి సాంబమా
ర్తిగారు మోతీలాలుగారి పేరు మాత్రము చాలునని నెల విచ్చి
రి. సభ్యుల జడంబడికలన కలిగిన పరిస్థితులవలన మోతీలా
లుగారి యుండవలెను. తగినవారు ప్రకాశం ఉక్రూరీమగార్లు
అజదుగారి పేరు కలుపుమని కోరిరి.

శ్రీనివాసయ్యంగారిని పేర్కొనుట

శ్రీయుత కే. లింగరాజుగారు (గౌతమ్యశ్రమవాసి)

శ్రీనివాసయ్యంగారిని పేర్కొనగా మరియొక ప్రతికాసంపాద
కులు బలపరచిరి శ్రీనివాసయ్యంగారు ఉద్యోగస్వీకారమును గూర్చి
ఎవరో చెప్పినది సత్యాగ్రహ ప్రతికాలోవారిని నిర్బంధమాటలుగా
ఘండించుచున్న ఆప్రతికాసంపాదకులు శ్రీయుత ఆత్మహరి గో
దాదాచార్యులవారు అడ్డుచెప్పి ప్రతిఘటించిరి. సాధారణముగా
మనయందరదృష్టియందు మోతీలాలు శ్రీనివాసయ్యంగారు యున్నా
రు. కాని రెండవవారన్న నానమనములు కొన్ని గలవు. నా
కు తెలిసినంతవరకు వారు తమన్నీ తీతులతో నోకరికి ఉద్యో
గస్వీకారము నంగీకరించుచు మాటాడిరి. తాను అధికారమునకు
వచ్చినయెడల తనచేతనైనది చేసెదనని వాగ్దానముచేసిరి; అనిచెప్పి
రి. తరువాత ఇరువురసభ్యులు మాటాడుచు అయ్యంగారి అ
డ్డోకేటుజనరలుపదవికాలమందు బిరెంటువ్యు నిర్బంధించబడె
ననిరి. కలకత్తా కాంగ్రెసు అయినవెనుక విశ్వవిద్యాలయస్థాన
మునకు నలిచిరి. అతికిరముగా వక్తలు మాటాడగా సభ్యులం
దరు అనంగీకారమును తెలిపిరి.

శ్రీ ఆంధ్రకేశరి యువన్యాసము

ఏవో రెండు పేర్లు పేర్కొనవలసినదని వోటుకు పెట్టక
మునుపు శ్రీయుత ఆంధ్రకేశరి టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులు
గారు శ్రీ గోవిందాచార్యులవారు శ్రీనివాసయ్యంగారినిగూ
ర్చి చెప్పిన సంగతులనుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. తాను ఉద్యోగ
స్వీకారమున కనుకూలముగా మాటాడినారని నిరూపించిన వివిధ
విషయములు తాను చెప్పలేదని బహిరంగముగా వారు వెల్లడిం
చియున్నారు. దేశము దాని కిష్టపడదుగనుక తనవ్యతిరేకాభి
ప్రాయమునవారు వెల్లడించియున్నారు. వారిది అబద్ధమని
చెప్పిన వెనుక తర్కము పెంచుట న్యాయముగాదు. సత్యాగ్ర
హి లో నే నం త్రి యు ను చూ చి నా ను.
ఇట్టి విషయములు వచ్చినపుడు మీరు
మొదట పారికి వ్రాసికనుగొనవలెను. మీరుచెప్పినపెద్దమనిషిని
మీరు 22 వ తేదీన కలిసికొంటిరి. వారి నే నేను 28 వ తేదీన
కలిసికొంటిని. వారు నాతో నేమియు చెప్పలేదు. వారు చెప్పిన
ప్రకారమైనను వారు యున్నా పేరు నేమనో భులతో ఏవాగ్దా
నమును చేయలేదు. రాజీపడలేదు. ఇక్కడ గోవిందాచార్యుల
వారు ఆటంకపరచి ఇట్లుచెప్పిరి:

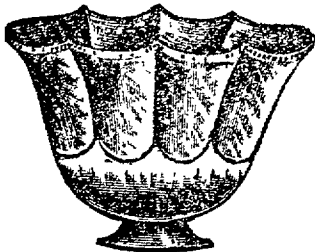
అయ్యంగారుగారు మనకు ఉద్యోగస్వీకారమునందు
లగ్నమైయున్నది. వారు దానికై పనిచేయుదురు. ఇంతవరకు
రాజీకుదుర్చుకొనకపోవచ్చును. నావద్ద ఒక పెద్దమనిషివాగ్దా
లమున్నది. దానిపైననే చర్చించుచున్నాను. అయ్యంగారితో
మొదట నేను వ్యక్తిగా చర్చింప నక్కరలేదు. తరువాత ప్రకా
శంగారి చెప్పిరి.

చర్చివలన దేశములకు చాలా అపకారము గలు
గుచున్నదని అందరకును నచ్చజేప్పిరి. ఆంధ్ర
తమిళ భేద మేమియు లేదు. తమిళ నా
డునందు నేడుగుర్తింతులకు నీలులేనట్టి లక్షోపలక్షలు అక్కడ
కాపురమున్నారు. వారిపైను సగము తెలుగే మాటాడుచున్నా
రు. వారు తెలుగును పునరుద్ధరించుటకు చేయుప్రయత్నములకు
రిమిలేనాయకులు-చాల సహాయపడుచున్నారు. తమిళ ఆంధ్ర
జైమమ్యములు- అజాగ్రదవధయం దైనను పెంపొందింప చేసిన
యెడల రాజకీయాభివృద్ధి గలుగనేరదు. శ్రీనివాసయ్యంగారిపై
చేసిన ఆరోపణలకు నే నెంతయు విచారించుచున్నాను. తనకు
విరెంటును నిర్బంధించుటలో నేనుమాత్రము జోక్యములేదని చాల
సార్లు వ్యసనపడియున్నాను. అయ్యన తన విరుదము విడిచియు

వర్తకులకు యిట్టి సదుపాయము ఇది వరకు లేదు 188 2

వర్తకశిఖామణులకు సీమంధికి గారంటి నిచ్చెదము } ప్రతి గృహమునందును }
అమూల్యమైన తరుణము } ఖరారు ధర } అవశ్యముగా నుండితీరవలెను }

8 నుండి 8 తులముల యెత్తువరకు 8 నైజులందు పేలాగిన్నెలు, పట్టెలుకట్టిన గిన్నెలు, తయారుగానున్నవి. ఈ
దిగువ తెలుపబడిన ధరప్రకారము యివ్వబడును. ఒకేసారి 1 గ్రోసు ఆర్డరు యిచ్చిన ఒక
వారము లోపుగా సరఫరా చేయబడును. లోన, వైన చక్కగా మెరుగువేయబడియున్నది.

1 గిన్నె మొదలు 8 వరకు	రు 1.8	ధర	రు	1-1-0
6 " 12 "	"	"	"	1-0-6
8 డజన్ల ఒకేసారి తీసిన	"	"	"	1-0-0
6 " " "	"	"	"	0-15-6
12 " " " (1 గ్రోసు)	"	"	"	0-15-0

తెలిపాను నెం. 2802 ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ
తంజివిలాసము "ఉమ్మడియా" నగలవర్తకులు, 25 చైవాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ఓడరాష్ట్ర సమ్మేళనము

స్థానిక ప్రభుత్వములను సంప్రదించుట

వంగ మధ్యరాష్ట్రములు ప్రతికూలముగ చెల్లుట

(అసోసియేటెడ్సు స్పెషలు సర్విసు)

ఉదకమండలం, జూన్ 26:— ఉత్కళ రాష్ట్ర సమ్మేళన
ముగిసి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వివిధ రాష్ట్ర స్థానిక
ప్రభుత్వములను సంప్రదించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. బీహారు
బిహార్ రాష్ట్రములో ఏయేభాగములు చేర్చవలెననది గొప్ప
వివాదాంశము సమస్యగావున కేంద్రప్రభుత్వమువారు ఆయా
రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల అభిప్రాయమును తెలిసికొనదలంచిరి.
మదరాసు రాష్ట్రమునందలి భాగములో చాలమంది తెలుగువా
రుంటచే చాల చిక్కుగల్గుచున్నది.

బీహారు బిహార్ రాష్ట్రములో తెలుగువారి ఆందోళన
తెచ్చిపెట్టునట్లు వికలముజేసినవో నెట్టి లాభముండదు.
జమీందారీలకు రెండు రాష్ట్రములలో పంచవేయకుండ
యత్నించవలెను. ఓడరాష్ట్ర మాట్లాడువారు మదరాసులోగాక
వంగ, మధ్యరాష్ట్రములలోగూడ నున్నారు. ఈ రాష్ట్ర
ప్రభుత్వములు మార్పులకు అంగీకరింపవలెనని తెలియుచున్నది.
ఇండియా ప్రభుత్వమువారుగూడ ప్రస్తుతాభిప్రాయము ప్రకా
రము వారితో నేకీభవించుచున్నారు.

మదరాసు రాష్ట్రములో విశాఖపట్నం జిల్లానుంచున్న
బిహారు భాగముల ప్రాంతములు యీ నూచరయందు చేర్చబడ
లేదు. జయపూరు సంస్థానము విశాఖపట్నం ఏజన్సీలో నెక్కు
వభాగముగనున్నది. ఇందులో నేతాలాకాయు వేరుజేయగూడ
దని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. గంజాముజిల్లాలో
ఏజన్సీయందు మూడవ భాగముకన్న తక్కువమంది ఓడ్రులు
గలరు. కావున యీ భాగమును బీహారులో చేర్చుటకు వీలుం
డదు. అట్లే పర్లాకిమిడి, టెక్కలి, సోంపేట తాలూకాలలో
ఓడ్రుల జనసంఖ్య నూటికి 10 లేక 15 గలదు. జమీందారులు
తెలుగున ఇంగ్లీషు వ్రాతకోశలు జరుపుచున్నారు. బరంపురం
ఇచ్చాపురం తాలూకాలలో జనసంఖ్య 2—3 వంపునగలదు.
ఈ తాలూకాలను ఏజన్సీతో గలుపుట అన్యాయము.

ఈ సమస్య యింత చిక్కుగనుంటున్నచో, అనేక రీతుల
నూచరలుంటచే కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు వివిధ రాష్ట్ర ప్రభు
త్వముల అభిప్రాయము కొరకు నురల వ్రాసియున్నారు. గంజా
ములో తెలుగువారు అప్పుడే ఫిలిపుడఫ్ రిహార్డునుగూర్చి చాల
అసంతృప్తిజేంది, ప్రతికూలముగ నున్నట్లు పొడగట్టుచున్నది.

వ్యవసాయ కళాశాల

కోయంబుత్తూరు, జూన్ 27:—వ్యవసాయ కళాశాల
కు విద్యార్థులను నియమించుట కుక కనివారములలో జరిగెను.
అన్నెపెడ గారును, బ్రాదుపుట్ గారును కమిటీ నేతృత్వ 21
మంది విద్యార్థుల నేర్పరచిరి. మద్రాసునందు 12 మందియు,
సామర్లకోటయందు 6 మందియు నియమింపబడిరి. మొత్తము
పై 40 స్థానములను నిండినవి. కోయంబుత్తూరులో 22 స్థా
నములకు 170 వినతిప్రతులు వచ్చియుండెను. (అ. ప్రె.)

రైల్వేలో టిక్కెట్టులకే ప్రయాణము చేయువారు
200 పట్టువడుట

కలకత్తా, జూన్ 29:—స్థానిక రైల్వేలో హతాత్తుగా
తనికేచేయుటవలన అన్ని తరగతులలోను టిక్కెట్టులేనివారు గు
మారు 300 మంది పట్టుపడిరి. టిక్కెట్టుఖరీదు నీయలేనివారిని
112 పెక్కును రైల్వేచట్టముకొండ క్షమింపబడుదురు. (అ. ప్రె.)

వార్త. శ్రీనివాసయ్యంగారి వంటి నాయకుడు ఒక వాబ్తూ
లము నిచ్చినపుడు దానిని నమ్మువలెను. చర్చ ఆపవలెను.

శ్రీమన్ శ్రీనివాసయ్యంగారిని గూర్చి వహాత్తుడేమి
చెప్పెనో మీకు జ్ఞాపకముండవచ్చును. ఈ విషయమై చాలమంద
భిప్రాయములు అభిప్రాయభేదములు గలవు. ఎంతమాత్రమును
అట్టి దురభిప్రాయములను నుంచుకొనవలసని ప్రార్థించుచున్నా
ను. ఉభయరాష్ట్రములనందు సహకారము మాత్రమే యుండ
వలయును. ఈర్ష్యలుండరాదు.

అస్సాము కాంగ్రెసు-వ్యక్తి శాసనోల్లంఘనము

సీతానగరం జూన్ 29:—అస్సాము కాంగ్రెసు జరుగు
లోపల ప్రభుత్వమువారు తనమార్పు తమ విధానమందు కనువర
చుయెడల కాంగ్రెసువారు వ్యక్తి శాసనోల్లంఘనమును తీర్మా
నింపవలెను.

...“స్వరాజ్యమనగా సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమని తీర్మా
నింపవలెను.”

...“ఎన్నికలలో గెలుపొందిన అభ్యర్థులు తమ స్థాన
ముల కాళిచేయక శాసనసభలకు పాకుండక యుండవలెను.”
అని సీతానగరముందు సమావేశమైన తూర్పుగోదావరి జిల్లా
కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము తీర్మానించిరి. నిన్ననే సమా
వేశమాఖ్యరైనది.

శ్రీ ప్రకాశం, దండునారాయణరాజు రంగయ్యనాయు
డుగారు నేటిఉదయము రాజమండ్రి వెళ్లిరి.

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ప పా దిం ప
శ్రీ దు వ్వు రి సు బ్బ మ్మ గా రు బ ల ప రు ప
సాంబమా ర్తిగారు తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

శ్రీ ప్రకాశంగారు తీర్మానమును ప్రతిఘటించక నిట్లు
మాటాడిరి, మహాత్ముని అభిప్రాయములూ గూడ ప్రస్తుత పరిస్థి
తులు అట్టి తీర్మానమునకు తాపీయవని నెలవిచ్చియున్నారు.
దేశములోని కొన్ని రాష్ట్రములందు జాతీయతాస్థానమును సంఘ
వైమవ్యములు ఆక్రమించినవి.

సుబ్రహ్మణ్యంగారు తర్రవిచ్చుచు అట్టిపరిస్థితులు ఇట్టిశాస
నోల్లంఘనమునలన బాగుపడగలవు. తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ
నామోదింపబడినది.

స్వతంత్ర తీర్మానమును డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ప
పాదించిరి.

ప్రస్తుతము ‘స్వరాజ్య’ మనుపదము నిరూపింపబడక
దేశమునకేలదారిమాప లేకున్నదో తెలియునా? ఆరెండ్లు గడ
చినది. కాని మాడలేలేవరకు కాంగ్రెసులో చేరలేదు. కాని
అవధము “స్వరాజ్య” వారికోసమే సృష్టించబడినది.”

శ్రీసాంబమా ర్తిగారు

బ్రిటిషువారు భారతీయులను అడుగడుగకు అవమానిం
చి కోర్కోర్దీపితుల చేయుచున్నారు. సమానహక్కు గౌరవము
లతో మనకు స్థానములేని ఈ బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమున మన మిం
కనునుండుటకు ఆలోచించుట ఏటిమాట? దక్షిణాఫ్రికాలో
నగ్వస్వతంత్రోద్యమము ప్రారంభించినది.

శ్రీ ప్రకాశంగారు

కోజికోజును దేశీయులందు సర్వస్వాంత్ర్యము గోరు
సంఖ్య ఎక్కువైనదని నేనెరుదును. కాని మనమిదివరలో నెక్కడ
నుండిమోగిపొంపవలెను. మనమిప్పుడు ఎక్కడనున్నామో మన
కు తెలియదు. ప్రస్తుతము ఆమోదింపబడిన శాసనోల్లంఘన
తీర్మానము ప్రభుత్వమునకు గడువునిచ్చుచున్నది. కావున మన
ము అస్సాము కాంగ్రెసు వరకును ఆడటమంచిది.

ఈతీర్మానము కొద్దిమంది క్యురీకలతో ఆమోదింప
బడినది.

రంగూను గవర్నరుగారు

రంగూను, జూన్ 28:—గవర్నరుగారు పరివారసహి
తముగ ఈభూభాగమును పేమ్యురగిరి. (అ. ప్రె.)

పంజాబు శాసన సభా సమావేశము

స్పెక్టిమెంటరీ డిమాండులను నిరాకరించుట
అకౌలీ పై దీలను విడుదల చేయవలెనను
తర్వాతము వీగిపోయెను

సిల్వా, జూన్ 28—పంజాబు శాసనసభ నేడు 118025 లు స్పెక్టిమెంటరీ డిమాండులను నిరాకరించెను ప్రభుత్వమువారు విభాగమును సోదరేడు పన్నులను ముజరా ఈయలేదను కారణముచే నిట్లు చేయబడినది. శనివారమునాటియుక్తముతోడనే కొందరు అసభికార సభ్యులు పోరాడిరి. అసభికారవర్గములకు ఇరువురు మంత్రులు, అసభికారవర్గపు విద్యార్థిభాగ్యధికారి, అసభికార సభ్యుడు మాట్లాడి అప్పటివచ్చుటను, కరవునీడిగను, 27 లక్షల ఈ సంవత్సరము తీర్చునలసియుండగను మూలభూమునకు చేర్చినది బహుమ్యముని వాదించిరి దూరవృత్తి నుపయోగింపమనిరి అభివృద్ధి యాచకములగు పనులయందు ధనము నుపయోగింపవలసినదని కోరిరి దానివలన రాష్ట్రము బాగుపడుననిరి పన్నులు ముజరా నిచ్చుటగూడ చేపట్టబడినది. వీలైనంతవరకు ఆచరణలో నుంచబడు ఏ మరళును లేక అకౌలీపై దీలను విడుదల చేయవలెనను తీర్మానమును సర్దారు బాధ్యింపగా రుపపాదంప వీగిపోయెను క్రొత్త ఆచరణకు క్రొత్త పరిస్థితులు రాలేదని సర్ జూన్ మేనార్డుగారు నెలవిచ్చిరి. జూన్ నిచ్చి బయటకు ఇది వరకు వచ్చినవారికి దానివలన అన్యాయము జరుగను స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడు సారంగుగారున వారితో శాసనసభను వీడిన మరి ముగ్గురును నేడు సభకువచ్చిరి. తాము షాహుకార్లు చట్ట దర్శకు మాత్రమే వచ్చెదరనియు కార్యక్రమ పట్టిక విచిత్రముగా నుండుటవలన ఆ చట్టమెప్పుడు చర్చకు వచ్చునో చెప్ప చాలరనియు చెప్పిరి అ. (తె.)

స్పెక్టిమెంటరీ డిమాండులపై వోటింగు

పంజాబు శాసనసభ కార్యక్రమము

సిల్వా, జూన్ 28—పంజాబు శాసనసభయందు స్పెక్టిమెంటరీ గ్రాంటుల నీయక సమయము అవకాశముగ జేసికొని సభ్యులు దొరతనవిధానమునంగలి లోపముల చూపించిరి. రాష్ట్రమునందు స్టేషను అంచితములకు తగిన కట్టుదిట్టముల దొరతనము మొత్తముగూడ దీక్షింపలేదని సభ్యులు ఖండించుట ప్రారంభమయ్యెను పారిశుధ్య నిబంధనల అవలంబింపని కారణముచే ప్రజలగూడ బాధ్యతయందు పాల్గొనవలసియున్నదని గోపాల్ దాసుగారు వదించిరి

కింగుగారు దెప్పిన విషయముల దిలకించిన పిదప వోటు గ్రాంటుచేయబడెను.

వ్యవసాయశాఖ స్కీము

నిపుణుల నియమించుటవలనను, జిల్లాలందు మోడలు వ్యవసాయ పాఠశాల స్థాపించుటచే తమ రాష్ట్రమును వ్యవసాయ మభివృద్ధిలోనికి దెచ్చుటకు వారు స్కీమును తయారుజేసెననియు, దానికి అయిదు సంవత్సరములు కొనసాగించి లాభ నష్టముల కనుగొనవలయుననియు సర్దారు జోగింద్రసింగుగారు చెప్పిరి విశేషముల పోటిచే స్థానిక అగ్రికల్ పరిశ్రమను రక్షించుటకును నూతన పక్కిని విద్య గరవుటకును లాభియినాయందు గవర్న మెంటు హాజియని పాఠశాలను స్థాపించవలసిరి హైడ్రో ఎలెక్ట్రిక్ స్కీమువలన సప్లయజేసిన పిదప విద్యుత్తును రాష్ట్రమునందెల్ల మరవగ్గులను నుపయోగించు కొరకు సార్దర్యయందు నే ప్రదర్శనపాట్లో యొటి స్థాపింపబడును. తన స్కీముల అమలునందు కొనసాగించుటకు సానుభూతితో తోడ్పడవలసిదని సర్దారుగారు సభ్యుల గోరిరి

పన్ను భారము తగ్గింపగోరుట

పది హేడులక్షల రూపాయలమాత్రమే పన్ను భారము నుండి తగ్గించుట జాలదని చెప్పి వారి అసంతృప్తిని వెలిబుచ్చుటకు జనరలు పరిపాలన కొరకు ప్రభుత్వము గోరిన డిప్టిమెంటరీ గ్రాంటును నిరాకరింపవలయునని కొందరు సభ్యులు ప్రయత్నముల సాగించిరి

లోటును భరికేయటకుమాత్రమే ఆదనముగ పన్ను విరూపణజేయబడెనని మనూషు మహమ్మదు, గ్రేగార్లు సభ్యుల జైతికి దెచ్చిరి.

అభివృద్ధికరముగు పరిపాలన గావలయునా లేక తక్కువ ఖర్చు భారముతో జరుగు పరిపాలన కావలయునా యని ప్రజల

గోరిన వో టక్కువపన్న భారముతో ప్రజలపరిపాలనము జేయుటయెగావలయునని రాష్ట్ర ప్రజలభిప్రాయమనియు, అధమును రూ. 40 లక్షల రూపాయలైనను పన్ను భారమునుండి దొలగింపవలయుననియు గోరుదు గా॥ అగ్రికల్ మంత్రికి అసభికార సభ్యులు నిన్ను పిటిషను దెబ్బగనియు రాజా నరేంద్రనాథగారు చెప్పిరి పన్ను భారము తగ్గించవలయునని నేను మాట్లాడిన అసభికారసభ్యు లెల్లరు గోరిరి చర్చతూర్తియగుటకు పూర్వమే శాసనసభ సమావేశము నాటికి ముగిసెను (అ. తె.)

బెంగాలు శాసనసభ

జూలై సమావేశము

కలకత్తా, జూన్ 27 — బెంగాలు శాసనసభయొక్క జూలై సమావేశమున కలకత్తా పోలీసు పరిపాలనను గూర్చి విచారించుట కొక సంఘమును కలకత్తా కొట్లాటలను గూర్చి విచారించుట కొక సంఘమును నియమింపవలసిన దని పి యన్. క హృపరి గా రొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించు న్నారు నెలెట్టుకమిటీవారు నివేదించిన హతారావంతెన బిల్లును విచారణకు దీక్షుకొనవలసిన దనియు కౌన్సిలులో పరిష్కారము చేయబడిన ప్రకారము బిల్లును ఆమోదింపవలసిన దనియు గా॥ జె డొనాల్డుగారు ప్రతిపాదించుటకు వీరు కలకత్తా ఫోర్ట్రుట్టు ఆక్టును సవరించుట కొక బిల్లును ప్రవేశపెట్టి దానిని నెలెట్టు కమిటీ కరింగింపవలె నని ప్రతిపాదించురు

కలకత్తా మ్యునిసిపల్ ట్యుమిద నెలెట్టుకమిటీ నివేదిక ములను నాడిమా మహారాజు బహుమారు గారు నివేదించి దానిని విచారించి ఆమోదింపవలె నని ప్రతిపాదించురు. (అ. తె.)

కలకత్తా కార్పొరేషను

రాజీనిచ్చిన సభ్యులకు సర్క్యులర్లు

కలకత్తా, జూన్ 28 — కలకత్తా కార్పొరేషను కార్యదర్శి అధికార పూర్వకముగా కార్పొరేషనువారి తీర్మానము రాజీనిచ్చిన 15 వహమ్మదీయసభ్యులకును పంపి వారి నానందింపమందు మేయరుగారితో త్వరలో మాట్లాడ వలసిన దిగ కోరినట్లు తెలియుచున్నది. (అ. తె.)

జయకారుగారికి హైకోర్టు జడ్జి పదవి ఆశ పెట్టుట

ఆయన తిరస్కరించిరి

బొంబాయి, జూన్ 28 — బొంబాయి హైకోర్టు జడ్జి పదవి స్వీకరించెదరాయని జయకారుగారిని అడిగినట్లును జయకారు గాను తమకా ఉద్యోగ మక్కురలేదని చెప్పినట్లును చెలియు చున్నది జయకారుగారు బొంబాయి యథోచిత సహకారపక్ష నాయకులు ఇదివరకే రాజకీయ వ్యవహారములందు చిక్కుకొని యుండుటచే వారు ఉద్యోగమును స్వీకరింపజాలమనియు జయ కారుగారు చెప్పిరి. అ. తె.

ఇండియను డైలీ మేలుపత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది నాల్గు సంవత్సరముల యవంతరము ప్రస్తుతపు ప్రధాన న్యాయ మూర్తియగు సర్ ఆంబరుష్ మర్టినుగారు అరువది సంవత్సరముల వయస్సు సంప్రాప్తించుటచే ఉద్యోగమును చాలించుకొనిన విదప బొంబాయి ప్రధాన న్యాయమూర్తియగుటకు వీలుగనుండు రీతిని ప్ర కృ త ము మా మూ లు హై కో ర్టు జడ్జి పదవిని అంగీకరిం చెద రాయ ని య థో చి త స హ కార పక్ష నాయకులగు ఎమ్. ఆర్. జయకారుగారిని అడుగ అట్టి ఉద్యోగము తమకక్కరలేదనియు, తాము యిదివరకే రాజకీయవిషయములందు చిక్కుకొనియుండుటచే తాము నిరాకరింప విచారించుచున్నామని చెప్పినట్లుల మాకు రూఢిగ చెలియుచున్నది.

విషవాయువువలన 7 మరణములు

కలకత్తా, జూన్ 28 — గత జనవరిలో హతారా యందు కింగ్స్ కోడ్డులో సోవర్ యందు విషవాయువువలన 7 మంది మనిసిపల్ కులీలు మరణించియుండిరి ఓరియంటల్ గాస్ కంపెనీవారు తమ యంత్రమునందు విష వాయువును వదలరాదని డిఫ్యూట్లీ మేజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరువునిచ్చిరి. డిఫ్యూట్లీ ఛేర్మనుగారు ఆరోగ్యాధికారితో గూడ విచారించి అర్జి పెట్టగా ఫై ఉత్తరు వియబడెను. (అ. తె.)

చిటగాంగుజిల్లా కాన్స్టేబులు

జె. ఎమ్. నేనుగుప్తాగారు అధ్యక్షత వహించెదరు

కలకత్తా, జూన్ 28 — జె ఎమ్. నేనుగుప్తాగారి అధ్యక్షత క్రింద జూలై 1-వ తేదిన చిటగాంగుజిల్లా ప్రభును సమావేశము జరుగనున్నది కాన్స్టేబులను శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు గూడవచ్చెదరు. డైలీజ్యోతిషత్రిక సంపాదకుల మోహించంద్ర దాసుగారు సన్మానసంఘాధ్యక్షులుగ నున్నారు. (అ. తె.)

మీలోమీరే మీతగవుల బరిష్కరించుకొనుడు

డాక్టరు కిచ్చగారి హితోపదేశము

దివాజపురం, జూన్ 27 — డా॥ కిచ్చగారిచ్చుటకు వచ్చిరి మహమ్మదీయసంఘము వారికి వినవిపత్ర మర్పించెను. హిందువులును మహమ్మదీయులును మూడవపక్ష సహాయ మపేక్షింపకయె త గ వు లు వారి లో వారె ప రి ష్కార ము జేసికొనవలయుననియు, మశిదుల యెదుట వాద్యములు, గోవధ సమస్యలు వారిలో వారు పరిష్కరించుకొనజాలనివి గావనియు చాక్షురు కిచ్చగారు చెప్పిరి. (అ. తె.)

పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారి వంగదేశ

సంచారము

కలకత్తా, జూన్ 27 — ఇదివరకే యేక కార్యమును చేయుటాని, ఆమాట అన్యాయముగా నిన్న జ్ఞాపకమునకు వచ్చుటచే పండిత మదనమోహన మాలవ్య గారు వంగదేశ సంచారము పరిమితిని తగ్గించుకొనిరి కలకత్తాలో జూలై 1 వ తేదిన బయలుదేరి నవద్వీపము కాంతిపురము రాజమహి నాటూరు, ధాకాల సందర్శించి 7 వ తేదీకి పండితుడు కలకత్తాకు దిరిగివచ్చెదరు జూలైమాసాంతమునకు తిరిగివచ్చి వంగదేశ సంచారమును మాలవ్యగారు పూర్తి జేసెదరు. (అ. తె.)

వినుక్రీము విషమగుట

బొంబాయి, జూన్ 28 — తమయింటిలో తయారైన వినుక్రీమును తినినందువలన ఒక పార్సీకుటుంబములో 8 మందికి అకస్మాత్తుగా జబ్బుచేసెను జబ్బు అంతకంతకు ఎక్కువకాగా అందరిని ఆస్పత్రికి గొంపోయిరి. వారిలో నొకరువని పోయిరి (అ. తె.)

విందు

బొంబాయి, జూన్ 28. — సి. జె. వి హేదంపతులును, వారి కుమార్తెయు, పండాస్వేను దంపతులును, జె టి. లారెన్సు దంపతులును, నెడర్ సోనిగారును గవర్న మెంటు భవనమున 27 తేది విందుగించిరి (అ. తె.)

భూకంపము

సిల్వా, జూన్ 28 — సిల్వాకు 2800 మైళ్ల దూరమున నుమారైన భూకంపము గలిగినట్లు నేడు 9-1 గంటలకు సీనిమె గ్రాఫువారలు రికార్డుచేసిరి (అ. తె.)

అఖిలభారత రాజకీయ నిర్బంధితులసభ

కార్యక్రమము

లాహోరు, జూన్ 28 — అఖిలభారత రాజకీయ నిర్బంధితుల సభ యొక్క చిత్తునిర్మాణమును కార్యక్రమమును లాహోరులో నిర్వహింపఁబడుచూ చూసేపు చర్చించినపిమ్మట అంగీకరించిరి. స్వరాజ్యసంపాదనకైరాజకీయప్రచారకుల నందరికిని తగినకట్టుదిట్టము లేర్పరచిఒకటిగా చేర్చుటయే సభయొక్కయొద్దేశ్యమని నిర్ణయింపబడెను. వస్త్రములు చక్కర మొదలగు విదేశీ వస్తువులను బహిష్కరించుటయు ఆసియావస్తువులను మాత్రమే వ్యవహరింపటయు సభవారి కార్యక్రమముగా నుండును. రాజకీయ నిర్బంధితులపై నేరములు వచ్చినపుడు వారితరపున వక్తృనుపెట్టి వాదించుటయు వారికి శిక్ష విధింపబడినపుడు వారిమీద ఆధారపడి యున్నవారికి సహాయముజేయుటయు ఖైదీనుండి వారిని వెంటనే విడిపించుటకు ప్రయత్నించుటయు మొట్టమొదట చేయవలసిన పనులు. అవసరమైన లెక్కలను జతపరచివపిమ్మట సహాయ మొసంగబడును. కొని నెంట్లులు అక్రీనును స్థాపించి ఎల్ల వేళల యందు పనిచేయు ప్రచారకుల నొకని ఆగస్టునెలలో నియమించినవ్యక్తుగాని యొకని జరుగను. (అ. తె.)

గో. జిల్లా అస్పత్రు తానివారణనభ

అస్పత్రుతను తీవ్రముగ ఖండించుట

(మాప్రత్యేక ప్రతినిధివద్దనుండి)

సీతానగరము, జూన్ 27:—గోదావరిజిల్లా అస్పత్రు తానివారణ సభ సాయంత్రము గౌరవీ సత్యాగ్రహశ్రమమున సమావేశమైనపుడు అస్పత్రుతను ఖండించుచు అంటరానితనమును పాటింపరాదనియు బోధించుచు తీర్మానము గావించబడినది. సీతానగరము మట్టుపట్టణమండి చాలమంది పంచములును పంచమస్త్రీలును జనుడెంచి సభయందు పాల్గొనిరి. ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు సభ కధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య గారు సభ్యులకు స్వాగత మొసగుచు ఆరంభమంది సోదరదేశియులు అంటరానివారుగ పరిగణింపబడి పీనముగ జూడబడుచుండుట చాల అన్యాయమని నుడిచిరి. స్వామి దయానందుల వారును అటుపిమ్మట వివేకానంద స్వామిలవారును అస్పత్రుత పీనమును రూపుమాపుటకు చాల ప్రయత్నములుజేసి యున్న సంగతి అందరకును తెలిసిన విషయమే. ఈయుద్దమము అసహాయోద్యమమంటి తీవ్రముగ వ్యాపింపక పోయినను ఇటీవల కొన్ని విశ్వరములుగా నీ యుద్దమము మరుగుగా వ్యాపించుట చాల సంతోషకరము. గాంధీమహాత్ముడు తనరాజకీయ అసహాయోద్యమమునం దీయస్పత్రుత నివారణమును గూడ నొక ముఖ్యభాగముగ నొనర్చి పనిజేయుటయే ఇందుకు ముఖ్యకారణము. మహాత్ముని యుద్దమమునలన పంచములలోపలను ఇతర సంఘములలోను రగుల్కొల్పబడిన ఆత్మవైరము ప్రజలందు గూఢముగ వ్రేళ్లు పాతుకొనిపోయినది. అస్పత్రుతను తొలగించుట కీటీవల ప్రారంభమైన నైకము సత్యాగ్రహరంభములు గ మ న ం చి న యె డ ల నీ వి ష య ము లేటెల్లము గాగలను. అస్పత్రుతని చెప్పబడువారు ప్రస్తుతి విట్టి దుస్థితియందుండుటకు, మొదటనుండియు వారిని దూరముగనుంచుటకారణము. వారింతకాలము దాస్యమునందున్న తరువాత వారట్టి అధోగతియందు టాక్సర్వకముగాదు. ప్రస్తుతము భారత దాస్యవిముక్తి కిదియే ప్రజలముగ నాటంకముగనున్నది. ఈ అస్పత్రుత సంతకర్తలలో తొలగించిన, దేశదాస్యము సంతకర్తలలో సాధించినవార మగుదును.

అధ్యక్షుడు

విహిక దృష్టితో కాచినను ఆముష్మిక దృష్టితో కాచిననుగూడ నీ అస్పత్రుత నిగుపయోగమనియు, అసభ్యకరమనియు, అగృహీత వహించిన ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు తమ అగృహీత పద్యాసమునందు తెలిపిరి.

భగవంతుని దృష్టిలో ఒక జీవకంటే మరియొక జీవి అధికమని లేదు. అట్టి సందర్భమున, భగవత్సృష్టిలో నొక జీవి మనకంటే పీనమనియెంచుట భగవంతునిపైన నపచారమైన దృట తప్ప వేరుగాదు. కాస్త్రములలో అస్పత్రుత విధింపబడిన దనియు అది మతాచారమనియు చెప్పట పరియగువాదముగాదు. కాస్త్రములం దిది నిషేధింపబడినకాలమునకును, ప్రస్తుతకాలము కును చాల భేద ముండవలెను. అందుచే పాతకాలపు పరిస్థితులకును ప్రాంతకాలములకును చాల భేదముగలదు. కాల పరిస్థితులతోపాటు కాస్త్రములు మారుమండవలెను. అట్టివారులు సమయము వచ్చినపుడెల్ల పరివర్తువారి నిర్ణయము ప్రకారము ప్రాంతపద్ధతి నవలంబింపవలెను. వైవాగికాది కర్మలందును, ఆర్థికాది కర్మల సందర్భమునను ఇట్టి మార్పుల నెన్నిటివో మన కాస్త్రములందు జూచియే యున్నాము. అంతియగు ఇద్దరు సంస్కృత పండితుల దచ్చి మాన్యవైట్టి నయెడల కాస్త్రాగ్రామగురించి వారేకాభిప్రాయమునకు రాజాలరు.

మన కాస్త్రములందు వికాలమున సర్వములు మూత్రప్రాయముగ దలంపబడినవి. దేశకాలప్రాంతముల కనుగుణముగ నా మూత్రముల మార్పుకొనుమండవలెను.

అస్పత్రుత నివారణము మరవిరుద్ధమనియు దానిని తొలగించునెడల తనమతమునకు భంగముగలుగుననియు నెంచుట వట్టి భ్రమ. భగవత్సృష్టియందలి తన సోదరులు కొంద రస్పత్రుతని భావించుటకంటే మతముపై మహాపరాధ మింకొకటి యుండు జాలరు. సర్వసమత్వమును గాంచినవాడే యోగియని హిందూ కాస్త్రములు ఘోషిల్లుచున్నవి.

విహిక దృష్టితో కాచినను అస్పత్రుత నివారణము ప్రథమకర్తవ్యమనియే నా యభిప్రాయము. మనవిప్పుడు స్వరాజ్యముగావలెననినను అస్పత్రుతయే ప్రజలముగ అటంకముగ

టిక్కెట్లు కొద్దిగా నున్నవి

లాటరీ! నోటీసు. లాటరీ!

గవర్నమెంటు వారికి తెలియజేసి వారి పుత్రికపు నిబంధనల ననుసరించి జరుగుచున్న లాటరీ.

మంచి తరుణము. మజరా కొత్తపల్లె, పోస్టు నంద్యాల. త్వరపడుడు.

టిక్కెట్లు 1-కి రూ 2-8-0లు మాత్రమే. రూ 4,900 లకు లాటరీ.

నంద్యాల మజరా కొత్తపల్లె గ్రామం కాపుష్టులేనమెలకా చిన్నవోబయ్య- నల్లగండుల వెంకటరెడ్డి, మేమిర్రుము తెలియజేయు నోటీసు:—

నెం. 1287 ప్రె. య. 1-80 నెంట్లు నంద్యాల గ్రామము పాలంలో తిరిగివచ్చి దక్షిణదిశన మొలకా చిన్న వోబయ్య పేటకు పట్టా అయివున్నది. సమస్తమే పంటలు పండగలవు. [బంగళా రెడ్డి పేటకు పట్టా అయివున్నది. నెం. 75 య. 10-68 నెంట్లు నంద్యాల తాలూకా పొల్లవరం గ్రామం పాలంలో ఖమ్మి-భూమి నల్లగండుల సదరు భూములకయం రు. 4900-00-0 కలగలవి. సదరు లాటరీలో భూములు యెవరి పేరట ఖాయపడునో వారు విక్రయదస్తావేజు రిజిస్టరు ఖర్చులు వారే భరించుకోవలయును.

సదరు లాటరీలో యెవరి పేరట ఖాయపడునో వారికి మేమిర్రుము ప్రత్యేకముగా రిజిస్టరుచేసి యివ్వగలవారము.

లాటరీ చేసినదినము మొదలు 10 దినములలోపల విక్రయదస్తావేజు వ్రాసి రిజిస్టరు ఖర్చులు పెనా రికి యిచ్చి రిజిస్టరు చేయించుకోవలసింది. యిలాటరీ నంద్యాల గ్రామం తాలూకాలోను ప్రెసిడెంటు కాదర్ బాద్ నరసింగరావు గారు, నెగరీకంటి గురప్పగారు, గోదార్ భాగ్ గారు, బొమ్మిరెడ్డి సుబ్బారెడ్డిగారు, సూరా నహానదిరెడ్డిగారు వీరి సమక్షమున నంద్యాల వహానదిరెడ్డిగారు జేవాలయములో లాట చేయబడును.

టిక్కెట్లు కొద్దిగా వున్నవి. త్వరపడుడి 1928 సంవత్సరము ఆగస్టు ౪ కి లేదీ లాటరీ చిట్టు కలవబడును. టిక్కెట్లు మేనేజరు మొలక చిన్నవోబయ్య సంతకముతోనిది చెల్లవలెను.

మజరా కొత్తపల్లె, నల్లగండుల వెంకటరెడ్డి, మొలకా చిన్న వోబయ్య, మేనేజరు.

39-6-1928.

నున్నది. దేశం నందు 7 కోట్ల జనుల సహాయము లేకుండ స్వరాజ్యమెట్లు సాధింపగలము? సాధించినను ఎట్లు నిలబడుకొనగలగుట? అంగ్ల దేశమునగూడ అస్పత్రుత లేక పోయినను అటువంటి విభేదములు మాత్రమింకను గలవు. ఆ దేశమున ధనికు తమను వీరలకును జరుగుచున్న కలహములే ఇందుకు నిదర్శనము. మన దేశమున నీ అస్పత్రుత యధోగతిగూడ వారి ఆర్థిక పీనానితయే కారణము. వారు పరిశుభ్రజీవితమును గడపుటకుగూడ మనము వారికి తమ నవకాళి మొకటిలేదు. ఎవరు గాని మరియొకరి నిట్టి కృత్రిమ బంధముచే కొంతకాలమే బంధించియుంచగలరు గాని కాళ్యతముగ బంధించి యుంచలేరు. స్వచ్ఛసరిమానత్వము ప్రతి మానవునకును సహజముగ వాక్కు. నిమ్మజాతులవారివాక్కు నెప్పుడోయికుప్పును స్థిరపరుచుకొని తీరవగు. వారావాక్కుల సగవర్ణములనుండి లాగుకొనక పూర్వమే ఆగ్రహములవారు ప్రస్తుతస్థితిగతుల అన్యాయమున గమనించి, నిమ్మజాతుల అస్పత్రుతను తొలగించి పరిసమానులగు పరిగణించెదవని నమ్ముచున్నాను.

తీర్మానము

పిమ్మట, అస్పత్రుతను తీవ్రముగ ఖండించుచు దానిని నెంట్ల తొలగింపవలసినదని కొరకు ఎం. రంగయ్యనాయుడుగారి తీర్మానము నుపసాదించుచు నిది ఆగ్రహతులవారి విధియనినది. కాని పంచములుగూడ, తమ్ము సస్పత్రుతలగుపరిగణించుటకు గలకారణములు గమనించి అస్పత్రుతలవలె గాక ప్రత్యేకము తమవర్ణమునందుగల మాన్యములను చర్యలను వదిలివేయవలెను. తాగుడును, హిందువులందరు పరిమపవక్రియగ పరిగణించు గోవుయొక్క మంచభక్షణమును విశ్చింపవలెను. ఎం. వెంకటరావుగారు తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

దావూరు సుబ్బమ్మగారు తీర్మానమును బలపరచుచు, అస్పత్రుత నివారణ నకు పురుషులు ధారాకముగనున్నను స్త్రీలు మాత్రము చాలకట్టిగానున్నారనియు నుడిచిరి. పురుషులలో రైతులయందును, స్త్రీలలో విధవరాండ్రయందును ఈ ప్రాతికూల్యము ఎక్కువగానున్నది. అస్పత్రుత విషయమున ధర్మకాస్త్రముల నాధారముగావించుకొని చర్చింప బూనుకొనరాదు. ప్రస్తుతము బ్రాహ్మణులు తమధర్మమును, ఇతివర్ణముల నాను తమధర్మములను సేవలు మరచిపోయి తమఇష్టమువచ్చినట్లు ప్రవర్తించుచున్నార. అట్టిసందర్భమున పంచముల అస్పత్రుత విషయమునవాస్త్ర మిధర్మకాస్త్ర ప్రమాదాధారములే?

తీర్మానము వోలునకుట్టెగా నేకగ్రీవముగ నామోదించబడినది. అంతియతో సభముగి సెను.

రైల్వేలైను వేయుట

చిట్టగాంగు, జూన్ 28:— 28 లేదీన గాక్రే భూక్తి లకు మధ్యపడిపోయినలైను వేయబడినది. బండ్లరాకవాకలు జరుగుచున్నవి. (ఆ.ప్ర.)

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకుల సమావేశము

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి రధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి

నిబంధన లేర్పరుపబడెను

(మాప్రత్యేక ప్రతినిధివద్దనుండి)

సీతానగరము, గౌరవీ సత్యాగ్రహశ్రమము, జూన్ 27:—

దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద ఆంధ్రదేశ పత్రికాసంపాదకుల సమావేశ మియ్యదయము గౌరవీ సత్యాగ్రహశ్రమమునందు సమావేశమైనపుడు నిబంధనలగురించి చర్చ జరిగెను. బందరునందు జరిగిన ఆంధ్రం ప్రీతి సమావేశముతో బాటు జరిగిన ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకుల సమావేశమునందు ఆంధ్రదేశ వార్తాపత్రికా నిర్వాహకుల సంఘము నేర్పరుచుటకు తీర్మానింపబడినది. ఈసంఘమునకు నిబంధనల లేర్పరుచుటకు గూడ ఆసమయమున నొకయుపసంఘము నియమింపబడినది. ఈదినమున జరిగిన సభయంద్రికిందినిబంధన లామోదించబడినవి.

(1) సంఘము ఆంధ్రదేశపత్రికా నిర్వాహకుల సంఘమని పిలువబడును.

(2) పత్రికా నిర్వాహకుల వృత్తియొక్క గౌరవాధిక్యతల తెంపాండించి ఆంధ్రపత్రికా నిర్వాహకుల యిబ్బందులను తొలగించుట ఈ సంఘముయొక్క యుద్దేశము.

(3) పత్రికా నిర్వాహక వృత్తిచే జీవనముజేయు వున్న వారును, పత్రికా నిర్వాహకవృత్తియే ప్రధానవృత్తిగా గలవారును పత్రికా సంపాదకీయోద్యమంలోనివారును విశేషములు మొత్తముమీద పత్రికా నిర్వాహకమునందున్న వారెల్లరును ఈ సంఘమున సభ్యులుగ జేరుట కర్తవ్యం.

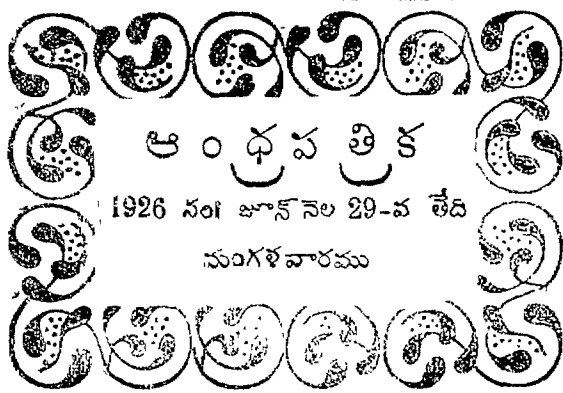
(4) ఈ సంఘమునకు సభ్యులై పుచుచా సాలుకు ఒక రూపాయమాత్రమే.

(5) ఈ సంఘమునకు ఒక అధ్యక్షుడు ఒక కార్యదర్శి ఒక కోశాధిపతి 8 గురు కార్యనిర్వాహక సభ్యులు ఉండవలెను.

(6) ఈ సంఘ భను కనీసము సంవత్సరముని కొకసారి యైనను జరుపుచుండవలెను.

(7) కార్యనిర్వాహక వర్గ సమావేశమున కుండవలసిన సభ్యులసంఖ్య మూడు.

(8) ఈ సంఘమునకు దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనడమైనది. మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారిని కార్యదర్శిగ నియమించడమైనది. శ్రీయుతులు టం. ప్రకాశంపంతులు, స్వరాజ్య మదరాసు ఆ గోవిందాచారి (సత్యాగ్రహి-వీటూరు) క్రా నీతారామయ్య (స్వతంత్ర కాక నాడ) ముట్టూరు రామకృష్ణరావు (స్వస్థాపతిక బందరు) ఇయం రి వెంకట నారాయణ (కోటి బంపురము) బాలాంరెపు శేషమ్మ (హిందూనుందరి కాకనాడ) గార్లు కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

గోదావరిమండల సభలు

శ్రీశ్రీశ్రీ

గోదావరి మండలసభలు జయప్రదముగ ముగిసి నవి సీతానగర సత్యాగ్రహశ్రమము యాత్రాస్థలమై వందలకొలదిదేశభక్తుల నాకర్షించి నది. కాంగ్రెసు జయభేరి మరియొకపరి మారు మ్రోగినది. రయితలు లభికసంఖ్యలతో విచ్చేయుటయు నిమ్మజాతులవా రరుదెంచుటయు జూడ జాతీయసభలు ప్రజలప్రేమకుపాత్రము లయిన వని ఎంచవచ్చును. సత్యాగ్రహశ్రమమునందు గనుపించెడి త్యాగము, దేశభక్తి, సేవావ్రతదీక్ష మున్నగు సద్గుణరాశి సభలకు మరింత వన్నెచెచ్చెను. ప్రజలలో నింతవరకు గలిగిన ప్రబోధము నిష్ఫలము గాలేదనియు స్వాతంత్ర్యవహిని చల్లారలేదనియు ద్యోతకమయ్యెను. కాంగ్రెసు అభ్యర్థకులకేటట్లనియవలెనని పోషించి గోదావరిమండలసభ, మండలవాసులకర్తవ్యమును స్పష్టపరచెను. లేనిపోని సందియముల బుట్టించి సందిగ్ధనయమున ప్రజలను కలవరపెట్టుట హానికరము. ప్రజలవిధిని కాంగ్రెసు సభ నిరూపించినది. మండలసభలు కాంగ్రెసు తీర్మానమునే బలపరుపగలవు. మండలనాయకులు, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను శాసనసభలోనికి బంపవలసిన యావశ్యకతను గంభీరముగ చాటిరి. శాసనసభలకు సంబంధించిన తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ సంగీకరింపబడుటబట్టి వివాదముల కికవిగాద నవకాశ ముండదనియు సభాతీర్మానములను ప్రాజ్ఞులగు వోటరు లెల్లరును శిరసావహించెదరనియు నమ్మవచ్చును.

ఇకముందు జరుగవలసినది, సంతతప్రచార ప్రబోధములు దప్ప వేరు గానూ. అంతఃకలహములకును మనఃస్పర్థలకును ఏమాత్రము తావుండ గూడదు. జస్టిసుపక్షము వారికి స్వయంగా నెట్టిబలము లేకున్నను, కాంగ్రెసు సభ్యులలోని మనఃస్పర్థలమూలమునను, వర్ణద్వేషానాము బెంచుటచేతను, దూషణపద్ధతివలనను, తమ కార్యములను సాధించుకొన జూచుచున్నారు. కాని ఇట్టిదుస్థితిని దొలగించి, స్వాతంత్ర్యపతాకమును నిలువబెట్టుట కాంగ్రెసు సభ్యులధర్మము. ఆంధ్రనాయకులగు ప్రకాశం పంతులుగారు పతాకమహోత్సవమును జరిపి, సీతానగరమున జాతీయ పతాకము నెగురవైచిరి. ఇతరవోటుల నెచ్చట పడిపోయినను, సీతానగరమున మాత్రము జాతీయ పతాకము నిరంతర మెగురుచుండునని, చిలికిరి. కాని కాంగ్రెసుసభ్యులు తమవిధిని మరచి ప్రవర్తించుచో మాత్రము, జాతీయపతాకము నిరర్థకమగును. స్వాతంత్ర్య వాతావరణమును బెంపు

జేయుట కాంగ్రెసు సభ్యుల ముఖ్యవిధి యనుటకు సందియము లేదు. జాతీయపతాకసంస్కరణము, ప్రజలలో నెప్పటి కప్పుడు స్వాతంత్ర్యసంపాదనా నక్తిని రగుల్కొలుపువలెను. కాంగ్రెసు నిరూపించినవిధమున ఎల్లరును కృషిసలుపునపుడే, గమ్యస్థానము జేరుట సులభసాధ్యమగును. దేశము నందొకవంక విచిత్రపరిణామము జరుగుచున్నది. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను భగ్నపరచు అంశము లనేకములు గనుపట్టును. బహిష్కారవాదులు కొందరు శాసనసభాకార్యక్రమమును బహిరంగముగ నెదిర్చి కాంగ్రెసునందు జరిగిన సమాధానమునకు ప్రతికూలముగ ప్రవర్తించుట యొకటి.

కాంగ్రెసు తీర్మానము ననుసరించుటకు మన సోపనివారు, నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుచు దేశసేవజేయుట శ్రేయస్కరమగును. కాని లుపక్షపు కార్యక్రమము నెదిరించుటవలన, వీరికి గాని కాంగ్రెసునకుగాని ఇసుమంతయు లాభముండదు. కాంగ్రెసుప్రతిష్ఠ భగ్నమగుటయు, కాంగ్రెసు సభ్యులలో గల ఎడబాటువలన జస్టిసుపక్షము వారును అధికారవర్గమువారును బాగుపడుటయు తటస్థించుచున్నది. కొందరు కాంగ్రెసు సభ్యుల వాక్యములను, వీరుదాహరించి సంతసించుట సంభవించుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు బహిష్కారవాదుల కర్తవ్యమును తనసందేశములందే గాక తన జీవితమునందు గూడ స్పష్టముగ నిరూపించెను. బహిష్కారపక్షము సీ విషయమున ప్రత్యేకముగ నేర్పరచు ప్రయత్నము పనికిరాదని మండలించెను. ఇకముందు నుండియు, బహిష్కారవాదు లెల్లరును మహాత్ముని యడుగుజాడల నడచి, కాంగ్రెసు తీర్మానసాఫల్యమునకు తోడ్పడెద రని నమ్మెదము. స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమును కాంగ్రెసుసభ బహిరంగముగ నామోదించినది. వారికి సంపూర్ణావకాశ మొసగినది. సత్వరస్వరాజ్యసంపాదనము నిమిత్తమే, స్వరాజ్యపక్షమువారిట్టియవకాశమును గోరిరి గాని, స్వలాభమునిమిత్తము గాదు. అట్టితరి, సోదర కాంగ్రెసు సభ్యులకు చేతనయినసహాయము జేయుట కాంగ్రెసు సభ్యులెల్లర అవశ్యక కర్తవ్యము.

మరియొక యుపద్రవము, అనూయభావము. శాసనసభ్యత్వము, దేశసేవ కొకసాధన మగును గాని, అదియే ముఖ్యసాధనమని ఎవరూ జెప్పట లేదు. శాసనసభలకు వెలుపల జరుగు కార్యక్రమమే చాలముఖ్యమయినదని, ప్రాజ్ఞులు చాటుచున్నారు. శాసనసభాభ్యర్థులుగ స్వల్పసంఖ్యాకుల నుమాత్రమే నియమించుటకు సాధ్యమగును. శాసనసభలో పనిజేయుటకు పలువురకు కుతూహలమున్నను, ఎల్లరకును అవకాశము గలుగుట దుర్లభము. మండలమునకుండు రెండుమూడు స్థానముల కెందరిని నియమింపగలరు? అభ్యర్థులుగ నియమితులు గానివారు అనూయవహించి కాంగ్రెసు ఉద్యమమును చెదరగొట్టు యత్నించుటకన్న ద్రోహమువేరుండదు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ నియమింపబడనిచో, తాము ప్రత్యేకముగ నిలుపబడమని ప్రమాణము జేసినవారు కొందరు మరల స్వతంత్రముగ నిలువబడుట యేటి న్యాయమో దోచకున్నది. ఇట్టివారు వాగ్దానభంగము జేయుటయగాక, కాంగ్రెసు ఉద్యమమును నిరసించుచు ప్రతిప

క్షులకు చేయుతనొనగుట మిక్కిలి శోచనీయము. స్థానికసంఘవ్యవహారములలో గూడ నాశాభంగులయినవారు గొందరు, అనూయాపిశాచగ్రస్తులై, కాంగ్రెసుపక్షమును నిందించుటయందు కాలముగడుపుచున్నారు. వీరిప్రలాపనలకు విలువలేకజోయినను, నీటమునుగువారు గడ్డిపోచను బట్టుకొని ప్రేలాడుచుందాన, జస్టిసుపక్షమువారు వీరియండజేరి జీవించ జూచుచున్నారు. కాంగ్రెసు పట్ల భక్తి గలిగి దేశభక్తి జూపువా రెవరును యిట్టి నైచ్యమునకు లోబడజాలరు. ఏయద్యమమునయినను బాగుచేయుటకు చాలమంది యవసరముగాని చెడగొట్టుట కేకొలదిమంది యయినను చాలును గాన ప్రజలు జాగరూకులై మెలగవలయును. కాంగ్రెసు నెదిరించువారి రోషభావణలకు చెవి యొగ్గక సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధి నే మది నెంచి వోటరులు కాంగ్రెసు ఆజ్ఞనే శిరసావహించి కృతకృత్యులు గాగోరెదము. సీతానగరమునందు జరిగిన అన్యత్యతానివారణసభ, కద్దరు ప్రదర్శనము, జాతీయ విద్యామండలి సమావేశము హిందీ సమావేశము మున్నగుసభలు నిర్మాణకార్యక్రమమునందలి వివిధాంశములను ప్రోత్సహపరచుచున్నవి. మండలసభ ప్రధానస్థాన మాక్రమించినను ఇతరసభలు ముఖ్యములుగావని ఎంచగూడదు. ఈసభలన్నియు పెంపుజేయు స్వతంత్రములముననే స్వరాజ్యము చేరువకు రాగలదు. స్వరాజ్యమునకిదియే మూలాధార మగుటచే శాసనసభాప్రవేశోత్సాహులు సయితము వీనిని తృణీకరింప వీలులేదు. గోదావరిసభలు పూర్వోత్సాహమును మరల రగుల్కొల్పి శుష్కించిన హృదయములను పునరుజ్జీవింప జేసినవి. ఇకముందునుండియు నిద్రమాంద్యము పూర్తిగదొలగి గోదావరి మండలము నవనవోత్సాహముతో దనరారుచు ఆంధ్రదేశమునకు మార్గముజూపుగాక. నేడు యుదయించిన యుత్సాహాతిశయ త్వరలో స్వరాజ్యఫలము నొసగి దేశ కళ్యాణమును చేకూర్చుగాక!

ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము తొలగుట

ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము పూర్తిగ తొలగవలయునని, స్పెండరుగారు పెన్సుమినిస్టరు గెజిట్టు పత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసము రీడింగు ప్రభువుగారి నిరర్థకవాదమును పోప్రోలగలదు. లండనులో చిరుదము నొసంగిన సందర్భమున రీడింగు ప్రభువు గారిచ్చిన సంపూర్ణప్రసంగము, యీవారపు బ్రిటీషుపత్రికలలో గనుపించును. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము గూర్చి వీరు నుడివిన వాక్యము లీరీతిగ నున్నవి:

“హిందూదేశము కాకాస్టిట్యూషనల్ సంస్కరణములను సువిశాలమై, సునిర్మితమగు రోడ్డుపై పయనము చేయుచున్నది. హిందూదేశపు రాజకీయనాయకులు కొందరు గుర్తించినదానికన్నను లేక అంగీకరించెడి దానికన్ననుగూడ, ముందుకు బోయినదని నానమ్మకము. ఈదోషనే గమ్యస్థానమునకు జేరుట హిందూదేశపు కర్తవ్యము రోడ్డును నిర్మించి, ప్రయాణ సౌకర్యము నొసగినవారు నిరూపించిన నిబంధనలను పాటించకుండ మాత్రము ప్రయాణము నలుప బ్రయత్నింపగూడదు. ఎంతో జాగరూకత

తో నాలోచించి, ఉదారబుద్ధితో నిట్టి నిబంధనలు గావింపబడినవి. జయముగాంచవలయునను కోర్కె చే ప్రేరితులై, సద్భావపూరితులగుచో, రోడ్డుపై వడచెడివారి నిబంధనలను ములభముగ ననుసరింపగలరు. ఇండియాలో నాకు గల అయిదుసంవత్సరముల యనుభవము మూలమున, నూతనవిధాన సౌకర్యములను మొదట ప్రవేశించిన నాటికన్న నెక్కుడు చక్కగ కనుగొంటిని. అయ్యది పునాదులను స్థాపించినది. వానిపై హిందూదేశము తన భావ్యభివృద్ధిని మొరతీతముగ నిలువబెట్టగలదు. తనసక్రమవాంఛలను నెరవేర్చుకొనుటకు దారివేర్చుచుకొనగలదు."

పై వర్ణనయంతయు, మాటలప్రోవు తప్ప వేరుగాదని, స్పెండరుగారివ్యాసము జూచిన గ్రహింపవచ్చును. 1929 సంవత్సరమువరకు ఆగవలెననుట అర్థములేనివాక్య మనియు, సహకారము పలుపుచో సంస్కరణములను వృద్ధిశేషదమనుట హిందూ దేశమును లొంగజేయుట యగుననియు, శాశ్వతంగా విధానము లోపభూయిష్టముగ నున్నపుడు వెన్నెంటనే దానిని సవరించుట ప్రభుత్వధర్మమనియు, స్పెండరుగారు హితమొనగుచున్నారు. వంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము నొసగవలయుననియు, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము సంతరింపజేయవలయుననియు వీరు గోరుచున్నారు. అర్హతను బట్టియే ఉద్యోగముల నొసగవలయు నని వీరియుద్దేశ్యము. కాని, కేంద్రప్రభుత్వమునకు నిరంకుశాధికార ముండవలయు నని వీరిభావముగదోచును. నిరంకుశప్రభుత్వము బలముగ నుండునను దురూహ శాందరి నింకను విడువకున్నది. కేంద్రప్రభుత్వ శాధ్యతనుగూడ వెంటనే నిరూపింపక వీలులేదు. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములకు బూర్వము కర్మిసుగారు ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానము గూర్చి వ్యాసములను వ్రాసిరి. అటులే నే మాతన సంస్కరణములకు బూర్వము స్పెండరుగారు గూడ వ్యాసవరంపరలను వ్రాయుచున్నారు. ద్వంద్వప్రభుత్వమును తొలగింప గోరుచు కేంద్ర ప్రభుత్వమును కడలింప గోరుటలేదు. స్పెండరుగారి సిద్ధాంతమును భారతీయులు పూర్తిగా నామోదింపజాలరు. రాష్ట్రములందును కేంద్రము వందును గూడ పరిపాలనావిధానము ప్రజలకు శాధ్యత వహింపనియెడల కేవల రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమువలన విశేషలాభ ముండదు. స్పెండరుగారి యూహ లేటులున్నను రీడింగు ప్రభువుగారు ఆకాశమున కెత్తిన సంస్కరణములను వీరు క్రింద బడద్రోసిరి. వీనిని తొలగింపగోరిరి. హైందవ వ్యవసాయ మేరూపము దాల్చవలయునో సూచింపవలయునని స్పెండరుగారు గోరుచున్నారు. బ్రిటీషు విశ్వముగ నుండవలయునా అధినివేశరాజ్యముల ఖోలియుండవలయునా లేక అమెరికా పద్ధతి ననుసరింపవలయునాయని స్పెండరుగారు రడుగుచున్నారు. ఈ విషయమును చర్చించుటకే కాంగ్రెసు సభవారును సామ్రాజ్యశాసనసభవారును రాండు టేబిలు సమావేశమును కూర్చువలె నని చెలిపిరి. ఇందుకు ప్రభుత్వమువా రంగీకరించుచో భారతీయ ప్రముఖులు ప్రజల మనోభావములను చెలువగలరు. అట్టిది లేకుండ సంస్కరణవిధానములను తయారుజేయుటవలన ఇసుమంతయు ప్రయోజన ముండదు. ప్రజల లేటిసంస్కరణములను సూచించినను ప్రభు

త్వమువారు వానియందు లోపమును కనిపెట్టవలయును. కాంగ్రెసు లీ గు విధానము భగ్న మయినరీతినే, ఇదియు భగ్న మగును. ప్రస్తుత సంస్కరణములు స్వర్ణతూల్యము లనువారి యభిప్రాయములు మాత్రము, నిస్సారములని స్పెండరుగారి వ్యాసములు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి. వీరికి ఇండియాపై ప్రత్యేకాభిమానమేదియు లేదు గావున, ఇట్టివారి సూచనల నయినను ఇండియా మంత్రి మున్నగువారు గమనించుట యవసరము.

ఆంధ్ర దేశము - ఖద్దరు నివేదికలు
కొండాకాలమున, ఆంధ్రదేశము ఖద్దరు నిర్మాణమునందు అగ్రస్థానమువహించినను, నేటిస్థితి మాత్రము శోచనీయముగ నున్నది. తమిళరాష్ట్రమున త్వరాభివృద్ధి జూపుచున్నది. అయినను నిరుత్సాహ పడనక్కరలేదనియు, ఆంధ్రదేశమునుండి సంపూర్ణ మగు లెక్కలు వెలువడుటలేదనియు, గాంధీమహాత్ముడు సయితము భావించుచున్నాడు. లెక్కలను వెంటనే పంపవలయునని మహాత్ముడు "యంగు ఇండియా" పత్రికలో ఎన్ని మారులు వ్రాయుచున్నను, కదలిక గలుగలేదు. దేశారాధకవిషయములందయినను, వ్యవహార ధర్మమును నిర్వహించినపుడే, ప్రయోజనముండును. ఆంధ్ర ఖద్దరు సంఘకార్యదర్శులగు గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారు గావించిన హెచ్చరికను నిన్నటి పత్రికలో ప్రచురించియుంటిమి. ఖద్దరు ఊణించుటలేదనియు, కొనువారిసంఖ్య పెరుగుచున్నదనియు శాస్త్రిగారు నమ్ముచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో ఆంధ్రదేశ గౌరవమును నిలువబెట్టుట కయినను కద్దరు సంఘముల వారు ప్రతిమానపు లెక్కలను సకాలమునకు బంపుట యవసరము. వీరి ఉపేక్షవలన కద్దరు ప్రచారకులకు నిరుత్సాహము గలుగుట సహజము. ఇతర రాష్ట్రములందు ఆంధ్రదేశపు కీర్తి యడుగంటుచున్నది. శాస్త్రిగారు గోరిన కోర్కె విపరీతముగాదు. ఒకటవేదిలోపల నివేదికలు చేరునటుల పంపుట అసాధ్యమని ఎంచ వీలులేదు. ఇకముందు ఖద్దరు సంఘ నిర్వాహకులందరు ఎక్కుడు చురుకుదనము జూపి మహాత్మునిమనమున కానందము చేకూర్చుట ధర్మము. నివేదికల సంపు విషయమున ఇటీవల కొంతయభివృద్ధి కలిగినదని సీతారామశాస్త్రిగారు చెలుపుచున్నారు. ఇంకను ఇరువది సంస్థలు లెక్కల నంపలేదట. ఇవిగూడ త్వరలో మేల్కొనునని నమ్మెదము.

గ్రంథాలయోద్యమము
ఆంధ్రదేశమునందు గ్రంథాలయోద్యమము ఊణించినను, మరల తలయెత్తుచుండుట, సంతోషప్రదము. గౌ. రామదాసుపంతులుగారు పెదచెఱు కూరులో జరిగిన ఆంధ్రగ్రంథాలయసమావేశము నందొనిగిన అధ్యక్షోపన్యాసము, భావగర్భితమై, పునరుద్ధరణ మార్గములను సూచించుచున్నది. గ్రంథాలయములు జ్ఞానవ్యాప్తి కధికముగ తోడ్పడుననుటకు సందియము లేదు. తదర్థమై గ్రంథాలయ నిర్వాహకులు విశేష కృషి నలువలసినయావశ్యకత గలదు. గ్రంథాలయోద్యమము జాతీయమార్గము నవలంబించుట శ్రేయస్కరము. పూర్వకాలమున, విజ్ఞానమును పెదజల్లుటకు పెక్కుమార్గము లుండెడివి. వానిని

త్రోసివేయక, ప్రజలసాంప్రదాయముల కనుగుణముగ నడచుటవలన, గ్రంథాలయములను సరస్వతీ నిలయములుగ భావింపకమానరు. గ్రంథాలయోద్యమమును నిర్మాణకార్యక్రమమునందొకభాగముగ గుర్తించుటముఖ్యము. ఈయద్యమమునకు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడెదరనునాశ యుండజాలదు. ఇటీవల ప్రచురింపబడిన ఉత్తరువు, ఎట్టివారికిని నిరాశ గలుగజేయకమానదు. గ్రంథాలయములను నిర్వహించువారు స్వశక్తిపై నాధారపడుట వివేకము.

రాటము: కొత్తయ్య తురువు
చిత్తూరుజిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కాన్ఫిరెన్సువారు, ప్రభుత్వమువా రిటీవల రాటమును గూర్చి ప్రకటించిన యుత్తరువును ఖండించి తమ ధర్మమును నెరవేర్చిరి. జస్టిసుపక్ష సభ్యులగు బి, మునుస్వామి నాయుడుగారుగూడ, ప్రభుత్వపు టుత్తరువునకు వ్యతిరేకముగ వోటునిచ్చుట విశేషము. జస్టిసుసభ్యులకు సయితము రుచింపని ఉత్తరువు, విద్యాశాఖామంత్రిగా రెంతత్వరలో ఉపసంహరించుకొనిన నంతమేలు. రాటముపట్ల మంత్రి వర్గము తమ విముఖత వికసయినను మానుకొనెదగుగాక!

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము

నూతన వైసు ఛాన్సెలరు
కలకత్తా, జూన్ 27:—సర్ యివాద్ద గ్రీన్ ముఖాళి తరువాత కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము నకు ఛాన్సెలరుగా ప్రాఫెసర్ జడునాథ సర్కారుగారు నియమింపబడుదురను వార్తను స్టేట్సుమెన్షుత్రిక ధ్రువపరచుచున్నది. సర్ అశుతోష్ ముఖర్జీగారి కాలమున విశ్వవిద్యాలయ పరిపాలన విషయమై ప్రాఫెసరు సర్కారుగారి ఆభిప్రాయములు వేరు విధముగా నుండుటచేత ఈనియామకమును గూర్చి కొంత ఆందోళన కలిగినదనియు అవిషయమై యూనివర్సిటీ అధికారులు చిట్టనుప్రభువుకు వ్రాసినదియుపత్రిక తెలుపుచున్నది. (ఆ.ప్రె.)

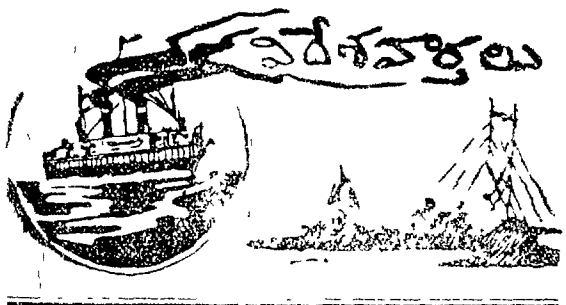
కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సెనేటు సమావేశము

బడ్డలు అంగీకరింపబడెను
కలకత్తా, జూన్ 26:—కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సెనేటువారు సేడు సమావేశమై 1926-27 బడ్డలు చూడు భాగములగ సంగీకరించిరి. వీలవన వారిఆదాయము స్థిరముగాదు. 2,481 వేలు ప్రభుత్వవిచ్చనడియు మరియొక రూపము 57 వేలు అంకెలలోకలుపబడినది పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ డివిను ఫండులో రు. 98,202 రూపాయిల తగ్గుదల కనిపించినది. లాకాతేజీ నిధిలో రు. 257,545 లును తగ్గుదల కనిపించినది. అక్కాంట బోర్డు అధ్యక్షుడు బడ్డలు విషయము మాటాడుచు ప్రభుత్వము వారు మనపై బలవంతముగ అతికించిన విధానమువలన చాళాఖులు నిష్పముగలుగక తప్పదు అనిరి (ఆ.ప్రె.)

మూడే రోజుల పసిగందునకు శస్త్రచికిత్స

మేజరు రమణారావుగారి శస్త్రవై పుణ్యము
(ఒక విలేఖరి)

బందరు జూన్ 26:—మేజరు రమణారావుగారు సేడు ప్రభుత్వపు వైద్యాలయమున కొక వింతయగు శస్త్రచికిత్స చేసిరి. మూడే రోజుల పసిగందునకు శస్త్రచికిత్స అబ్బిడమలవ్వారము పుట్టుకలోనే పూడ్చుబడి యుండెను. దానిని శస్త్రము చేసి వ్యారమును తెరచిరి. పరిబిడ్డ తిరిగి ఆరోగ్యముగా నున్నది.

సోవియట్ ప్రచారము

రషియాతో సంబంధమును వదలుకొనవలెననుట

కన్యకేటీపుల తీర్మానము

ఆంగ్లప్రభుత్వవిధానమున మార్పులేదు.

ప్రభుత్వవైఖరి

సంబంధమును వదలుకొనరాదనుట

విదేశాంగవంత్రి యభిప్రాయము సర్ ఆస్టిన్ ఛాంబర్లను

గారు ప్రత్యక్షతరమునిచ్చి సందర్భమున ఇట్లు చెలిపిరి. రషియా పోలియలు అధికారాల చర్యనుగూర్చి ఆక్షేపించుటకు ప్రభుత్వమునకును ప్రజలకును మంచికారణములున్న అట్టికారణములే నిజముగ రుజువైనవో లేమోపను నంతకు వెడల్గుకొనుచు రషియాతో సంబంధము మానుకొని వర్తకపు టాడంబడికను రద్దుజేసికొనుట విచిత్రమనిపించుకొనరా?

ఈ రెండుప్రశ్నలు వేరు. ఒకదానితో రెండవదానికి సంబంధములేదు.

మొదటివిషయములో తగిన కారణము లున్నవని నిస్సంశయముగ జెప్పగలడు. వర్తకపు టాడంబడికను రద్దు జేసికొనుట విచిత్రమనిపించుకొనదు. సోవియట్లు ప్రభుత్వము వారు మనలను ప్రతిఘటించుచు అడుగుట సరియైనదని జెప్పట లేదు. రషియాతో సంబంధమును చెడగొట్టుకొన్నంత మాత్రాన బ్రిటిషు ఆశయములుగాని ప్రాపంచికకాంతిగాని ఎంత మాత్రము ఆభివృద్ధి గాంచజాలవు. సోవియట్లు ప్రభుత్వమునకు సోవియట్లు ప్రభుత్వమే సాటి. వేరుపాతిక లేదు దానితో సంబంధమును నిలబెట్టుకొనుట చురుకైనగాదు. ఇతరదేశములలో సోవియట్లు ప్రభుత్వమునకున్న సంబంధములు మైత్రితో కూడుకొన్నవో సరియైనవో జెప్ప సాధ్యముకాదు.

వర్తకపు టాడంబడిక ప్రకారము నడచుకొనిరా యని మాత్రమే దిద్దితేని లేదని స్పష్టముగ జెప్పవచ్చునాడను వర్తక టాడంబడికలోని మాటలు స్పష్టముగనున్నవి. ఉభయములు ఒకరిపై ఒకరు ప్రతికూలప్రచారమును సల్పరాదని యున్నవి. తమవహిస్తులనుదాటి ప్రచారము సల్పరాదనియున్నది. బ్రిటిషు పాత్రాజ్యమునకుగాని సోవియట్లు ప్రభుత్వమునకుగాని ప్రత్యక్షముగగాని పరోక్షముగగాని ప్రతికూలప్రచారము సల్పరాదని యున్నది. అధికారప్రచారమునగా ఉభయములలో ఎవరును తమ పరిహార్థుల కావల జరుగు ప్రచారమునకు సహాయముగాని ప్రోత్సాహముగాని ఇవ్వరాదని యున్నది.

సోవియట్లు ప్రభుత్వమువారు దీనిని అనుసరించి ప్రతి దినములకు లేదని మనకేగాక ప్రతివానికిని సోవియట్లు ప్రభుత్వమునకుగూడ చెలియును.

ప్రభుత్వమువారు క్రొత్తగా రాయబారములను సల్పవలెననియు, క్రొత్తవాణిజ్యపు టాడంబడిక నేర్పాటు జేయవలెననియు నూచించిరి. కొందరు పదేపదే ఇదివరలో సోవియట్లు రాయబారితో చెప్పినచందాన ఇప్పుడుగూడ ప్రాత్ర ఒడంబడిక లను మన్నించవంతకాలము క్రొత్తరాయబారములను క్రొత్త ఒడంబడికలను జేసికొని ప్రయోజనము లేదంటిని.

ప్రభుత్వమువారి రిపును రషియాతో సంబంధమును తెగ తెంచుట చేసికొనెదరాయను విషయము నాలోచించవలసి యున్నది. కాని అట్లు తెగతెంచుట జేసికొన్నంతమాత్రాన సోవియట్లు ప్రచారమును అడంపజాలము. నేను లాయడ్ బార్జి కొయిలివను మంత్రివర్గములో జేరినవాడను. ఈవర్తకపు టాడంబడికను ఈమంత్రివర్గమువారే లాయడ్ బార్జి కొయిలివను మంత్రివర్గము జేసిరి. మన ఆశలు పెరవరలేదనియు ఆ సంగతిని గుర్తింపవలెననియు లాయడ్ బార్జిగారిలో జెప్పిరి. కొంతకాలము అవలులోనున్న ఒడంబడికను రద్దుజేసి ఉన్నసంబంధమును చెడగొట్టుకొనునో దానివలన అల్లరులను అడంబడుటగాని విప్లవము వాపుజేయుటగాని ద్రోహబుద్ధితో ప్రవర్తించువారిని అణచుటగాని ఓలుగనుండదు. ఒకవంక మనము వికృతము నపేక్షించుచుండ ఇట్లు జేసితిమేని చీలిక గల్గును. మరింత ఎక్కువ అధిరపరిగిని తీర్చుదును. యూరపు పరిస్థితులు మరింత నిలకడ దప్పను. వీటిని తొలగించుటయే మనప్రధానోద్దేశ్యముగ నుండవలెనని ఉన్నది.

బగ్గాదు దురంతము

ఫ్రెంచిసేనానిసతిని జంపుట

బగ్గాదు, జూన్ 25:- హామ్యునుండికొన్నిసార్లు ప్రాంతము కొని తిరిగి వచ్చుచుండి ఫ్రాన్సుయొక్క ఫ్రెంచిసేనాని సతిని 25 సంవత్సరముల ప్రాయముగల నామెను వెంట తోడుకొని వచ్చిన దేశియుడు చంపివేసెను మోటారుబండి రబ్బరు చక్రములు బ్రష్టులగుటచే మరమ్మతు నిమిత్తము ఆగెను మాడ తోడువచ్చిన దేశియుడు ద్రోవరును తుపాకి తో గాల్చెను. ఆశ్రీవగ్గర సామ్యునంతన అపహరించి దిగంబరిగ జేసెను పాంతకుని పట్టుకొనిరని తెలియుచున్నది.

కామన్సునభిలో కలవరము

లండన్, జూన్ 25:- సర్ ఆస్టిన్ ఛాంబర్లనుగారి యుపన్యాసము పూర్తిఅయినపిదప కార్మికసభ్యునికి అనకాశమునీయక ప్రభుత్వసభ్యునినే ప్రస్తావించవలెనని డిప్యూటీ స్పీకరు పిలుచుటచే కార్మికసభ్యులు ఆక్షేపించిరి. ఇట్లు అయిదు నిమిషములు అల్లరిఅయినది. పిదప సభ వాపుజేసిరి. అంతటితో నాటిపని పూర్తిఅయినది.

ప్రపంచవలసనభ

లండన్, జూన్ 25:- వై సమాజేము కొన్నితీర్మానములను అవలంబించిన పిదప పూర్తిఅయినది.

యుద్ధసామగ్రిని తగ్గించునమస్య

ఫ్రెంచిసేనానిసతిని నవలంబించుట

జనీవా, జూన్ 25:- ప్రతినివాదకమునకు ఎన్నినాకలున్నవో దానినిబట్టి నావాదకమునుపొల్చి చూడవలెనని ఫ్రెంచి వారు నూచించిన సిద్ధాంతమునే అవలంబించిరి.

అమెరికను ఆక్షేపణ

వాషింగ్టన్, జూన్ 25:- జనీవా ఉపసంఘము చర్యను జూచి ఇచ్చటి యధికారులు ఆశ్చర్యపడుచున్నారు. జలాంతర్గాములనుగూడ మొత్తము నాకలలో జేర్చుకొనవలెనని.

ఫ్రెంచి రాచకీయములు

కెయిలోగారి క్రొత్తపద్ధతి

పారిస్, జూన్ 25:- కెయిలోగారు ప్రథమమున బ్యాంకుడి ప్రాంసు గవర్నరుకు రాబికోగారిని మార్చి అతని స్థానే మార్కుడి అట్టరు దైర్ఘ్యరుగనున్న లైమారుగారిని నియమించిరి.

స్పెయినుకుట

ప్రధానామాత్యుని ప్రకటనము

మాడ్రిడ్, జూన్ 25:- కుట్ర కమ్యూనిస్టులచే చేయబడినదానిని నివల్చు తలపెట్టినది గానని యధికారు లనుచున్నారు ఇందులో ఇరుకొన్న అధికారులు వ్యక్తిరూపేణ ప్రవర్తించిరి. అయినప్పటికి పెక్కుమందిని అరెస్టుజేసిరి. వీరిని తగిన న్యాయసామమువారు విచారించెదరు.

తీవ్రచర్యను దీసికొనుట

మాడ్రిడ్, జూన్ 25:- ఎవరో కొందరు తమ స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము వచ్చెనను నాకుతో యీ ప్రకటన చలపెట్టిరి. సక్రమ కార్యక్రమములను పాలనము పోయెనను మిమతో కుట్రను మొదలిడిరి స్పెయినుప్రజలు అధిక సంఖ్యాకులు ప్రస్తుత ప్రభుత్వము, పాలనము గావలెననుచున్నారు. ఇదియే సాగవలెననుచున్నారు. దేశమును కలతపెట్టుటకు ప్రయత్నించు నీతివాదులను కఠినముగ శిక్షించవలెననుచున్నారు. అందుచే ప్రభుత్వమువారు నేరస్థులను కఠినముగ శిక్షించుటకు నిశ్చయించి రని ప్రధానామాత్యుడు చెయ్యజేసెను.

డిరివరాగారి వైకుట్ర

ను, ఆతడు స్పెయినులో హోదాలను హెచ్చుజేయుటలోను, తీరుములను యభివృద్ధిజేయుటలోను సేనీయారితీని చూడక చాలకాలమునుండి పనిచేయుచున్న సంగతిని ఆలోచించక ఇష్టము నచ్చినవారిని వై జెమ్మచున్నారను కోపముతో దీనివలన ఆకాంక్షలైనవారును, ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలురుగ నున్న మరికొందరును ఏకమై పన్ని, ఆతనిని జంప సమకట్టిరి.

ఎక్స్ యిజు కస్టము

పాలనము సరిగా లేదనుట

అట్టవా, జూన్ 25:- కనడా పార్లమెంటుజూల ప్రతిపక్షులు ప్రభుత్వముపై అభిశంకప తీర్మానమును ఎక్స్ యిజు కస్టంను పరిపాలనము వారులేదని ప్రవేశపెట్టిరి నాలుగు రోజులు తీవ్రచర్య జరిగెను. సభ వాపుజేయవలెనను ప్రభుత్వ తీర్మానము వెగెను. ఆక్టోబరులో జరుగు సామ్రాజ్య సభకు కనడా పోవనుచున్నారు. మరల ఈవిక్కులు తొలగుటకు ఎన్నికలు జరుగునట.

మాల్టా ప్రభుత్వముపై ధ్వజమెత్తుట

మాల్టా, జూన్ 25:- ఆక్రమముగ ప్రాధేపరు బర్మిలోగారిని కాననసభకు రానీయక పోవుటచే ప్రభుత్వవైఖరిని ఖండించుచు పెన్దసభ జరిగెను. బార్మిలోగారు సభకు పోవ. లోనికి పోనీయలేదు పోలేను సహాయముతో కానన వక్తాధ్యక్షుడు ఇతనిని రానీయకుండజేసెను.

మాల్టాలోనున్న వాల్దీసు-కనుకయు, స్పెయినుబున్నియు, ఆస్టికదళమంతయు విప్పు స్పెయిలో, ఆయుధపాణులై వేల్చుదగ్గర కావని గాయుచుండిరి కేంద్రీకరణమెరి.

కాననసభలో గొప్ప చర్య జరిగెను సభ్యులు గానివా రెవరిని లోనికి రానీయలేను. ప్రతిఘటన చర్యను ఆక్షేపించుచు తమ యసగుత్తిని దెనుచులు సభనుండి లేచిపోయి ప్రజలు వీరిని పట్కరించిరి

దుకాణములన్నియు మూసివేయబడిన.

స్పెయిను రాజదంపతులు

మాడ్రిడ్, జూన్ 25:- ఇంగ్లండుకు పోవుటకు ప్యారిసునుండి స్పెయిను రాజదంపతులు బయలుదేరిరి. ఇంగ్లండులో స్పెయిను రాజానకు ఆశ్చర్యపడ్డ విశ్వవిద్యాలయమువాడు బిరుదములిచ్చి సత్కరించెదరు. ప్యారిసులో బయలుదేరినపుడు ప్రజలు సగౌరవముగ సాగనంపిరి.

ఇంగ్లండు

పోర్చుగల్ లీయవలసిన ఋణము తీర్చు ఏర్పాటులు రుస్సి, జూన్ 25:- పోర్చుగల్ గు ప్రభుత్వాధికారులు ఇంగ్లండు కీయవలసిన ఋణమును తీర్చు ఏర్పాటులను ఆలోచించుటకు లండనుకు వచ్చుచున్నారు. 20000000 పౌను లీయవలసియున్నది.

పవిత్రమగు తివానీ

మెడినాకు సురక్షితముగ బోవుట

కెయికో, జూన్ 25:- తివానీకపు అనుకూలముగ పరిష్కారమైనదనియు జెడ్డాకుపోయి అవలంబించి యాంబోకు, కేరైపు పొగయోడలో న్యూయోకా కాల్యకు బంపుటకు ఇదికొ పొరుగువారు సమ్మతించిరినియు మెడినాకు బోదనియు అమెరికా ఉత్పాదకారు తెలిసినది.

లండను వైద్యాలయము

రోగులకు సదుపాయము

లండన్, జూన్ 25:- లండను వైద్యాలయములో డిప్లొమేదేశములందు బయలుదేరు రోగులనుచే బాధపడువారి యజు పయోగమునిమిత్తము లండనులోనున్న పీకానుప్రజలు కొందరు ఒక కరువును ఏర్పాటుజేయుటకు ధనము వసగిరి.

ఎగుమతిదారులకు సౌకర్యములు

లండన్, జూన్ 25:- ఆస్ట్రేలియా మారియా స్టీన్ తోగూడ తమ వర్తకమును పెంపొందజేయుటకు బ్రిటిషు ఎగుమతిదారులకు అధినివేశ వర్తకాభివారు సహాయము చేసెదరు.

వీరికి నష్టము లేకుండగూడ ఏర్పాటు జేసెదరట. వాకీలు వనూజకన్నను నష్టము లేకుండ జేసెదరట.

ఇరాకు సమస్యలు

ఆర్థికమంత్రి ఇంగ్లండుకేగుట

బాగ్దాదు, జూన్ 25:- సోమవారము ఇరాకు ఆర్థికమంత్రి ఇంగ్లండుకు బయలుదేరుచున్నారు. క్రొత్త ఇరాకు కరెన్సీ రైల్వేలు వ్యవసాయపుబ్యాంకు నున్నగు సంగతులను గూర్చి ఇంగ్లండుకుపో ఆలోచించెదరట.

గనులపరిశ్రమ

కుక్కుగారు సంధిని గోరుట

పనిచేయుగంటల చట్టము

రుగ్మీ, జూన్ 27:—గనులలో 8 గంటలు పనిచేయ గల్గినవారును, ఇట్టమున్నవారును పనిచేయవచ్చునని ఒకబిల్లును రేపటిపార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టి చర్చించెదరు.

కార్మికపక్షమువారు దీనిని అధిక్షేపించుటకు యావచ్చు క్రిని వినియోగించెదరు.

ప్రభుత్వమువారి బిల్లును ప్రవేశపెట్టుట బాగున్నదని కార్మిక కాభిమాన్యుడు చెప్పెను. ఈబిల్లు చిక్కునుండి బయటపడునగునని ఒక్కటేగలదు. అయ్యది రోజు 1 కి 8 గంటలు పనిచేయుటయే తాత్కాలికముగనే జేయవలెను. రోజు 1 కి 7½ గంటలు పనిచేయుటకు బదులు 8½ గంటలు పనిచేయవలసివచ్చును. ఎక్కువ గంటలు పనిచేయుటయనగా అమితమిత వ్యయముతో బాగు నుత్పత్తి జేయుటయనను. దీనివలన మరల ఎన్నియో లాభములున్నవి. మంచివేతనములను పనివాండ్ల కిచ్చుటకు వీలగును. తగ్గించ నవసరముండదు. లేనిచో ఎంతమొత్తమునో తగ్గించవలసియుండును ఇదియుంగాక గొప్ప వ్యాపారములను ఉక్కు, ఇనుము పరిశ్రమలు, సాకానిర్మాణము మున్నగు వాటిలో పనివాండ్లు సరిగాపనిచేయుటలేదు. దానిని గూర్చి గూడ ప్రభుత్వమువారిలో చించవలసియున్నయది ఇచ్చట కూడ చాలమితవ్యముతో పనిచేయుటకు వీలగును. ప్రజలనుకొన్నట్లు వేతనములను గూర్చిగాని పనిచేయు గంటలను గూర్చిగాని ప్రతిపాదనగ పనిజేయదలచలేదు. బొగ్గుకమిషనువారికి పనిచేయుగంటలను హెచ్చుచేయుట ఇష్టములేదని ఆక్షేపాను చెబుచున్నారు. వేతనములను తగ్గించుట ను గాని, పనిలేని కార్మికులకు పాధిని గల్గించుటకు గాని కొంతవరకు ఎక్కువగంటలు పనిచేసిన వీలగునని బొగ్గుకమిషనువారు వ్రాసిన కార్మికమంత్రి తెలియజేసెను.

ఒకవంక 8 గంటలు పనిచేయవలెననుచట్టము పార్లమెంటువద్దపై నాకర్షించును. మంగళవారము లండనులో గనులసంఘమువారి కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి కార్యక్రమమును గూడ ప్రధాన కనబెట్టుటకు ఆవకాశమున్నున్నది.

కుక్కుగారి ప్రకటనము

ప్రభుత్వమువారి ప్లేహముతో మెలగవలెనని యడుగవలెను. 8 గంటలు పనిచేయవలెననుచట్టము తీసివేయవలెను. పని ఆగిపోవుటకు పూర్వమున్నట్లులే పనిచేయవలెను. పనివాండ్ల ప్రతినిధులతో ఏర్పాటులను జేసిన వ్యవహారము పరిష్కారమునకు, తక్షణమే వ్యవహారము లేననని కుక్కుగారు అనెరి. ఇంతవరకు తానుబాడుమన్న పాటును ఎంతమాత్రము కుక్కుగారెత్తుకొనలేదు. వేతనములను తగ్గించరాదని గాని గంటలను హెచ్చుజేయవలెనని గాని తలబెట్టలేదట. కాని గనులపనివాండ్లకు వ్యాయము గలుగునటుల పరిష్కారము జేయవలెననుచున్నారు. అర్థిక అభయము నీయవలెననుచున్నారు. నిర్బంధమధ్యవర్తి పరిష్కారమున కవకాశము నీయరాదనిరి.

కుక్కుగారు కొంతవరకు పట్టినపట్టును విడిచివరి వార్తాపత్రిక లనుచున్నవి.

అధికారవర్గములో కొందరికి కుక్కుగారి నూచనలు ముదమును గలుగజేసెను. కాని ఏమిట పరిస్థితులప్రకారమే ఎర్పా షుజరుగవలెననుటచే సంధిపాసగుట కెంతమాత్రము అవకాశము లేదు. నిరాశచెందుచున్నారు. కుక్కుగారు బొగ్గుసహాయమును సాగించవలెననుచున్నారు. అట్లుచేయుటకు వీలులేదని ప్రధానామాత్యుడు ప్రకటించెను. క్రిందటివారము పార్లమెంటులో గనులపనివాండ్ల తరపున సభ్యుడుగనున్న హార్టహౌస్ గారు నూచించిన రోజుంటేమిట కాన్ఫరెన్సుసంగతిని ప్రభుత్వమునకు చెబు పడలేదట.

అనిలభరణ రాయిగారు

కామన్సుభలో ప్రశ్న

లండన్, జూన్ 24:—రాయిగారిని విడిచిపెట్టినపుడు ఆతనినిగర్హించి ఎట్టి అభయములనైన కోరివలెనో లేదో తెలుపవలెనని ల్యాన్సుడరీగారు గోర విప్లవకార్యములందు పాల్గొనియు వాటిని నిర్మూలనపరుచుటకు శక్తివందనలేక కృషిచేసెదనని అభయిచ్చుటచే నడలేతిమని వింటున్న ప్రభువు ప్రభుత్వ తరము నీచెప్పెను.

ఆంగ్లో గీ కు ఒడంబడిక

త్వరలోనే వర్తక ప్రాదంబడిక సంతకమగును

రుగ్మీ, జూన్ 20:—లండనులో పక్షము రోజులనుండి రాయబారములు జరుగుచున్న క్రొత్త ఆంగ్లో గ్రీకువర్తక ప్రాదంబడిక విదేశాంగకార్యాలయమున త్వరలోనే సంతకమగును.

సోవియటులకుట

రుగ్మీ, జూన్ 25:—సోవియటు ప్రభుత్వమునకు సాటిలేదని చాంబర్లేన్ గారనిరి. సోవియటు ప్రభుత్వము 'సోవియటు బ్యూరో' మీద ఆధారపడియున్నది. వీరి సమ్మతిలేనిదే ఒక పనిగూడ సోవియటులచేగాదు. యథార్థముగ రషియాలో పాలించుసంఘమిదియే.

రషియాబుగారు

గనులపనివాండ్ల సహాయము బంపలేదనియు విప్లవము నిమిత్తమే బంపిరనియు ప్రతిసోవియటు నాయకునిగర్హ తనంతదృష్టాంతరము గలవనిరి. సోవియటు ప్రభుత్వమువారి బాధ్యత ఇందులో ఎంతవరకు? వారేపరిపాలనయును సాగించుచున్నయది. ప్రేక్షియూనియను పెంబులబ్యూరో అధ్యక్షుడు పోలిటబ్యూరోసభ్యుడు, వారు ప్రభుత్వము ముఖ్యవిధుల నెన్నిటివో జేయుచున్నారనిరి. ఆప్రకారము బంపిన సామ్యుకమును ప్రత్యక్షముగ సోవియటు ప్రభుత్వమునందేచ్చిన సామ్యుకమును వ్యత్యాసము గల్పించదనిరి. సమ్మెలిమిత్తమ బంపిన సామ్యుకమును నిజమున వర్తక ప్రతినిమిత్తము బంపిన సామ్యుకమును బ్రటిషు ప్రభుత్వమువారు తేడాను గొనగల్గుచు రనిరి.

లండను పత్రికాభిప్రాయములు

టైముస్ పత్రిక ఇట్లు వాకొనుచున్నది. రషియా బంగారును గూర్చి జరిగిన చర్చ నీతిబోధకముగజన్మిది. ఇది క్రొత్తపాఠముగాదు. సోవియటు ప్రభుత్వమును గూర్చి చాంబర్లేన్ గారు జెప్పినదానికి క్లిగి శీల కర్ణ ప్రభువు జెప్పిన దానికిని వ్యత్యాసములేదు. ముగ్ధునాల్లుగాదు కార్మిక ప్రభుత్వమున విదేశాంగమంత్రిగ నున్నపుడు జెప్పినదానికి కూడ వ్యత్యాసము లేదు. ముఖ్యవిషయములందు ముగ్ధుడు రాజ్యాంగ ధురీణుడ సోవియటు ప్రభుత్వమును గూర్చి సరిగానేజెప్పెరి. ఇందులో ఇద్దరును బ్రతికియున్నారు. అట్టి సోవియటు ప్రభుత్వము పట్ల ఏ హించాలసిన వైఖరిని గూర్చి ఇద్దరును ఏకభిమతి. జాగ్రత్తకని బెట్టిజూడవలెననుచున్నారు.

కొన్ని సంగతులను సాగదీయరాదనియు రాజ్యాంగ రీత్యా వాటిని అంతరింపజేయవలెనని ముగ్ధునాల్లుగారనిరి. సోవియటు ప్రభుత్వముతో సంబంధమును చెడగొట్టుకొనుటకు అవసరము లేదనిరి.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక

ఇట్లు చెబుచున్నది:—రషియాతో జేసికొన్న వర్తక ప్రాదంబడికను రషియా ఎన్నిసార్లులా ప్రతిపాట బ్రటిషు ప్రచారములో ఉల్లంఘించిన? చాంబర్లేన్ గారి ప్రవచనముతో 'మేముగీకరించుచున్నారము. రషియాపై చర్యను దీసికొనకుండుటయే యుత్తము.

లిబరలు పత్రికలు

బ్రటిషు కమ్యూనిస్టులకును సోవియటు సంఘములకును జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు సోవియటులు బ్రటిషు కార్మికపక్షపై కక్షముగట్టుట కేవలదెనుచున్నారని లిబరలు పత్రిక లనుచున్నవి.

డెయిలీ యూన్స్ పత్రిక

ఇట్లు చెబుచున్నది:—బ్రటిషు కార్మికుల రాజకీయ నీతినుండి త్రిప్తి నీతివాద్యునిగ జేయుట అపాధ్యము సోవియటు ప్రచారము చెబుచున్నది. ఒకవేళ సోవియటుల ఏర్పాటులే నెగ్గిన కార్మికపక్షమే మొదట అంతరించునని కార్మికపక్షమువారి చెప్పుచుదురు. సోవియటులు ఒక కార్మికపక్ష రైటు పక్షమువారియందే గాక రైటుపక్షముమీదను, పారిశ్రామిక నాయకులందరి మీద దాడివేడుట నున్నారని నిష్పత్తుగ చెలియుచున్నది.

యుద్ధ వ్యయము

మూలే రాజ్యమువంతు

లండన్, జూన్ 28:—లింగ్పూరు సాకాశమును నిమిత్తము మూలే ప్లేట్సు హంకారమువారు విరాళములనొసగి తమ విధిని నిర్వహించిరి. వారి ఉదారభావమును గుర్తించుటకు వారిచ్చిన మొత్తముతో లింగ్పూరు సాకాశము నిర్మాణమున క్వరగా ప్రారంభించవలెనని టైముస్ పత్రిక హెచ్చరించుచున్నది.

గుజరాతు విశ్వవిద్యాలయము

స్థాపనవిషయమై ధ్రువగారు ఉపన్యసించుట

బొంబాయి, జూన్ 28:—బొంబాయి ఆక్టింగు ఆడ్వోకేటు జెనరలు బలూభాయిజీ దేశాయిగారి అధ్యక్షతక్రింద నొక బహిరంగోపన్యాసములో బహారసు విశ్వవిద్యాలయ ప్రోవైడెన్సుచాన్సెలరు ప్రిన్సిపాలు ధ్రువగారు గుజరాతు రాష్ట్రమునకు తప్పక వేరొక విశ్వ విద్యాలయమును స్థాపింపవలెనని గట్టిగా చెప్పిరి. బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమునకు భారమెక్కువగానున్నదియుగావున గుజరాతునుహారాష్ట్రమును వేరొక విశ్వ విద్యాలయమును స్థాపించినట్లయిన బొంబాయికి పని లేలిక యగుననియు నాయన చెప్పెను బోధనవిషయములో బి. ఏ. వరకు పుస్తకములు ఆంగ్ల భాషయందున్నను బోధన దేశభాషలోనే జరుగు నని యు పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు కోర్సులు మాత్రము ఆంగ్లమున నడుపబడుననియు ఆయననుడిచెను. మరియు నీ విశ్వవిద్యాలయము కేవలము పరిష్కాసంధ్యగా నుండక ఆశ్రయ పద్ధతులమీద నడుపబడవలెననియు క్రమముగా న్యవహారము జైద్యము భూతశాస్త్రము మొదలగువానిని చెప్పటకై వేరువేరు కళాశాలలను స్థాపించుటకు ప్రయత్నింపవలెననియు నూచించెను.

కేవలము రాష్ట్రీయ భాషలు రాష్ట్రీయ మైనదే శతభక్తి పలన తక్కినవిషయములు వరచిపోరాదనియు ప్రత్యేకముగా గుజరాతునందు విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుట హిందూదేశమున విద్యాభివృద్ధికేననియు అధ్యక్షుడు మంపలించెను. (అ. ప్రె.)

స్త్రీలు-శాసనసభలు

ఎన్నుకొనబడుటకుగల అభ్యంతరములను తొలగించవలసినది

బొంబాయి మహిళాసభ తీర్మానములు

బొంబాయి, జూన్ 28:—బొంబాయిలోని స్త్రీలు నేటి సాయంకాలమున మిసెసు వకీలుగారి అధ్యక్షతక్రింద నొక బహిరంగ సభ గావించి ఈవిధమున తీర్మానమును గావించిరి స్థానిక శాసనసభ కెన్నుకొనబడుటకై స్త్రీల విషయమునగల అభ్యంతరమును తొలగించవలసినది యీ బొంబాయి మహిళాసభవారు బొంబాయి శాసనసభా సభ్యులను వేడుకొనుచున్నారు. స్త్రీలు కాని అసెంబ్లీ సభలకు గూడ ఎన్నుకొనబడుటకు గాని నియమింపబడుటకుగాని స్త్రీలకు గల అభ్యంతరములను తొలగించుచు నొక తీర్మానమును గావించుట అవసరమని యీసభవారు స్త్రీలకొన్నింటి అసెంబ్లీ సభ్యులకు వేడుకొనుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

గొప్ప అగ్నిప్రమాదము

రంగూను, జూన్ 28:—రంగూను నదికావల దాల్లాపద్దసున్న కియ్యపురలో రాత్రి 10 గంటలకు నిప్పంటుకొని యింకను భయంకరముగా మండుచు చాలవోట్లకు వ్యాపించునట్లున్నది.

హెడజాజి ఘోరములకు ప్రారణలు

లక్నో, జూన్ 28:—ఖుదాముల్ ఘరూక్ వారి యాజమాన్యమున జరిగిన మహమ్మదీయుల సభలో హెడజాజిలో జరిగిన వాహదీ ఘోరముల నిమిత్తమై శుక్రవారము జూలై 9 తేదిన ప్రార్థన జరుపవలెనని తీర్మానము గావించబడెను. జామ్నాసమావేశమైన పిమ్మట ప్రార్థనల కేర్పాటు జేయవలసినదని మహమ్మదీయు లందరు ప్రార్థించుచున్నారు. వాహదీ ఘోరముల ఖంకించుచున్నాంతరములకెచ్చటి కోపంబడిరనియు ఇబిరుసాదుచే ఉర్రేడుబడిరనియు చెప్పబడుచున్న మక్కాలోని గౌరవకుటుంబములకును ఉలేమాలకును సానుభూతిని జూపుచు అచ్చటివ్యవహారములు సంశ్లేషికరముగ పరిష్కారమగువరకు యాత్రలను నిలిపివేయవలసినదని భారతీయ మహమ్మదీయులను నడుగుదు ఇబిరుసాదుతో రాజకీయ సంబంధములను విడగొట్టుకొనవలసినదని మహమ్మదీయ రాజులను వేడుచు తీర్మానములు గావించబడెను.

వేలకు మందు వెల సినా 1-కి రు. 0-4-0

ఈ నూనెను తలకురాచిన కేల ఈవి నశించును. చర్మమునకు పెండ్లుకలకుహాని యుండక పెండ్లుకలు పెరుగును.

అన్నతాంజనం డిప్లో, మదరాసు - బొంబాయి

ఎన్నికల ప్రచారము

సంగరములో కాంగ్రెసు సభలు

జిల్లా పత్తము సభ చీలిపోవుట

జిల్లా పత్తము లెక్కల బలపరచుటకై తిరువల్లి క్లెరిక్ జిల్లా పత్తము నాడు బ్రాహ్మణేతరుల సభ గావించబడెను గోపంబరాజు కలెక్టరుగారు అధ్యక్షుడై సహించిరి. జి. ఎ.కె. రామనాథుగారు గత ఆశ్వినమాస జిల్లా పత్తము గావించిన మేలు విషయమున మొదటి జిల్లా పత్తపు ధ్యాయాత్మక ప్రారంభించి బ్రాహ్మణులను నిందించుటకు ప్రయత్నించునని యిది సభలో కొందరు ప్రతినిధుల మొదటిదేరి వారిలో బాటు ఎక్కడనుండి కేరి ప్రశ్నలు వేసి రహస్యము చేయుట బాగండ్ దని తెలిచి సారంగజముగారు ముఖ్యమంత్రి కత్తెముగ వేరొక సభ జరిగిరి. మొదటి సభ ముగించెను. ఆ కార్యమునందలి జిల్లా పత్తము వారు సభ కొనసాగించిరి. రామనాథుగారి తరువాత తనీకాలం కట్టిగాను, ముల్లెపాని ఆర్యుగారు, సి. నరేశ్వరు ముల్లెపానిగారు ప్రశ్నించిరి జిల్లా పత్తము అధికారము నం గుర్తుంచుకొనుట వికారమునందును. స్వరాజ్యపత్తము నచ్చినచో బ్రాహ్మణేతరుల నాచివేయుట తప్పమరేమియు లేదు రని తెల్పెను.

ప్రతికూల బహిరంగ సభ

జిల్లా పత్తము ప్రక్కనే బ్రాహ్మణేతరుల లనేకులు గూడి సభ వేసిరి. అందు బ్రాహ్మణేతరుల కాంగ్రెసు సభ్యులు చేరిరి. రామనాథుగారు జిల్లా పత్త సభలో మాట్లాడుచుండగా నిరసనను దెలిపి చీకటిపరుచి పరుచి పరుచుకొని పర్యటించుటకు ముక్తస్వామి మొదలగు గారి అధ్యక్షతనంద నీసభ గావించిరి.

ప్రముఖ నవి గరుస్వామి ముల్లెపానిగారు ఉపన్యసించిరి. అది జరిగిన జిల్లా పత్తము ప్రతిగ యీసభ జరుపబడెననియు వారు జిల్లా పత్తము (సామ్యము) చేసి బెట్టుకొని అన్యాయము చేయుచున్నారనియు తెల్పిరి. కాంగ్రెసు చరిత్రను చెప్పి మొదటి 1921 సం॥ గాంధీ వచోక్తుని కోరిక ప్రకారము కాంగ్రెసు వారు కానరావలసి బహిష్కరించిరి అంత నవి దుర్మార్గులనెడల గూరిమి ప్రభుత్వమువారు యీసభల ద్వారా యిష్టము నచ్చినట్లు వెలంగుచున్నారని మంచి దానుగారి సభలకు భగ్నపరుపవలెనని ఎంచిరి. దానుగారు బెంగాలు సభలో చేరిరి. కాని మంత్రివరలను ప్రయత్నించ లేదు సభలను భగ్నపరచుటయే వారియద్దేశము. అట్లే రెండుసార్లు భగ్నప్రభుత్వవిధానమునకు పరాజయము కల్గెను. కాంగ్రెసు వారిపాక్షికము ప్రార్థనాగింపునకు యీసభల నిశ్చేయము వలెను ఆ కానరావలెను మరల ఎన్నికలు రానున్నవి. ఈ సారి గూడ వాటి నాగ్రహించుటయే. అన్ని సంఘములవారు కాంగ్రెసు వారికి వోటునీయవలెను. ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు తాగు ద్రుప్రాప్తిని లాభమునందుచున్నారు. విద్యావిధానములో అనేకలా మునుగులవు కేళివాడులు వెనుకబెట్టుబడినది. గ్రామములకు రోడ్లులేవు. పాఠశాలలును గల భోజనము వాసములను చని పట్టినవచ్చునారిని మంత్రియి కోరికలు. ఇతరరీతి అత్యధి జేయవలెనా?

సి. ఆదికేశవులు నాయకయగారిట్లు నడిచిరి: కాంగ్రెసు వారు అనేక సార్లు క్రిందు మార్పుకొనుచున్నారని ఆక్షేపణ గలదు. పాము నెలకొక సారి పొర విడుచుచుండును. అది అభివృద్ధిచూపకము. కాంగ్రెసు వృద్ధి గాంధీ మార్పు. ఇదియే అంతకు అయే మోక్షసాధనమున పత్తము. జిల్లా పత్తమునం దెరుగన్నారు. జిల్లా పత్తము ప్రతిపాదనము, స్వలాభము కోరు తదితరుల కొందరు ఎన్నికల తిరుగుతము మరల ఎన్నికలవరకు వీరినిగూర్చి వినుటయే కష్టము.

వి. ఎ.కె. శాస్త్రిగారు

శాస్త్రిగారు బ్రాహ్మణేతరులకు వసనది లేనేలేదని కాంగ్రెసు పత్తమునందు జిల్లా పత్తము మనియు రెండు రాజకీయము లందు సాట బడుచున్నవి. కాని రెండవదాగూర్చి అనుమానము. కని వారము నాడు సభలో అల్లరి జేయుట నిగ్గుకు చేటా. ఈ అల్లరి అంతకు జిల్లా పత్తము కాదని మని యిదిసభకు అనుభవమును బట్టి తెలిసెను. ఉపన్యాసమునై ఒక రాయపడ్డచో 250 ఓట్లు దెబ్బదడిగి చో 750 ఓట్లు చనిపోయిన 1 అన్ని వోట్లు కాంగ్రెసు వారికి వచ్చునని సభ్యులు ఎదుటిపక్షమువారు దౌర్జన్యముపయోగించినచో కాంగ్రెసువారు దేశముకొరకు ప్రాణమునయిన త్యజించురని ప్రత్యక్షముగ జూపవచ్చును. జిల్లా పత్తము వారు ఎటుగోయి రావే ప్రత్యక్షమున వచ్చునని నాడు సభ్యుడి చిహ్నపునున్నవా రెవరో అనిరి. ఆనాడు గామ బుద్ధి పత్తము పేరు వాసులు వెలుగుచున్నది ఓట్లు 250 వోట్లు కాంగ్రెసు వారు గూర్చి కార్యక్రమము మార్పుచేయగోచనమునూర్చు

జిల్లా పత్తమువారు గూడ నిజముగ రాజకీయాందోళన సలుప నెంచినచో కాంగ్రెసునందు చేరి ధైర్యమున్నచో తమ కార్యక్రమము నెల్లి బాటుపడెదరుగాక.

జి. కె. పనలరు బషీరు అహమ్మదు, కొళంబెగారు గూడ ఉపన్యసించిరి.

దానుగారి కుమారుడు పోయినట్లు వార్త రాగా, పరామర్శిర్యము గావించబడెను.

* * *

బెల్లురోడు సభ

కాంగ్రెసువారి యజమాన్యమున ఆదివారము బెల్లురోడు వద్ద బహిరంగసభ జరిగెను. పాక్షికపామ్యుడుగారు అధ్యక్షుడై సహించిరి. తొలిసారి సభలో అల్లరులనుగూర్చి బెల్లిరి, కాంగ్రెసుపత్తమువారు చాల ఓర్పు వహించిరి. లేకున్నచో చాలా అల్లరులు జరిగియుండును. ప్రజలందరు కాంగ్రెసువారి ఉపన్యాసములు వినుటకై వచ్చినపుడు వారికి ఆకాభంగము కలిగిండుటచే దానిఫలితము ఎన్నికలలో తెలియగలదు. కాంగ్రెసువారు భగ్నముకొరకు పాటుపడుచున్నారు. జిల్లా పత్తమువారు ఉద్యోగములనే గమ్యస్థానముగ నుంచుకొని పాటుపడుచున్నారు. కావున కాంగ్రెసువారికి ఓటు నీయవలెనని కోరిరి.

ఒక కందస్వామి కెట్టిగారు ఓటరు ప్రత్యేకవ్యక్తులను నతను బట్టి ఎన్నుకొనుటకు వీలులేదు వారు ఏపక్షమునకుచేరినవారో చూడవలెననిరి. దాని నరేశ్వరు ముల్లెపానిగారు తనకు మిత్రులనియు, వారు తాను గలసి బ్రాహ్మణేతరులద్యమును పోషించినపుడు పాటుబడినందు, కాని యిన్ని మార్పులలోను నరేశ్వరుగారు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును నెమ్మదిగ మైస పడవలని నావికునివలె ఒకచెక్కిను బట్టుకొని వ్రేలాడుచున్నారనియు నుడిచిరి.

* * *

చాకలిపేట సభ

చాకలిపేటలో నంబిరాయుడు కోవిలవద్ద కాంగ్రెసు వారి యజమాన్యమున నిన్న సాయంత్రము పెద్దబహిరంగ సభ జరిగెను.

బషీరు అహమ్మదు సయ్యదుగారు అధ్యక్షతనహించిరి. ఇండియాలో అనేక పక్షములు గలవు కాని అన్నింటిలోను కాంగ్రెసే ఘనమైనది. నలువదేండ్లుండి కాంగ్రెసు ప్రయత్నించుటచే తనే నేటి ఓటుజేయు అధికారము మనకు వచ్చినది జిల్లా పత్తమువారు 6 ఏండ్లుండి కాంగ్రెసేమనలో చేరి అప్పుడు తెచ్చి పెట్టిరి. విద్యావిధానము పూర్వమెట్లున్నదో యిప్పుడు నల్లెయున్నది. కాని కాంగ్రెసువారు ఏదాకిందట చేరి, జిల్లా పత్తమువారు ఎదగొను చున్నను మేలు చేయగల్గిరి. కాంగ్రెసువారు త్యాగిలురు. వారి ప్రయత్నమువల్ల వచ్చిన ఓటు అధికారము కాంగ్రెసువారి కనుకూలముగ నేఉపయోగించవలెను.

దాని కొలందయిగాగు కాంగ్రెసు బ్రాహ్మణపత్త మని నిందించుచున్నారు. కాని తాను క్రైస్తవుడైనను అందు చేరననెను గాంధీగారు బ్రాహ్మణుడుగాడు. అట్లే అనేకులు బ్రాహ్మణేతరులు కాంగ్రెసునందు గలరు. దేశమును బానిస తనమునుండి తొలగించుటకై కాంగ్రెసు యత్నించుచున్నది. జిల్లా పత్తము వారు బిరుదులకొరకు ఉద్యోగములకొరకు విదేశీయుల నాశ్రయించి దేశమాతను వారి కొప్పగించుచున్నారు. కాంగ్రెసువారు కాంగ్రెసేమనలో జేరి ఇండ్లపన్ను తగ్గించి అలాంటి వృత్తిపన్నుల హెచ్చించి పూర్తి చేసికొనిరి. దీనివలన పేదల కిబ్బందిలేదు. గొప్పవారికి విరోధియమలకు ఇబ్బంది గలదనుట నిజమే.

జి. ఎ.కె. రామనాథుగారు ప్రశ్నలు వేయనుద్దేశించిరి. వారి అల్లరిని పాటింపక సభ్యులు శాంతివహింపవలయునని అభ్యర్థించు పలికెను. బెల్లూరు కుప్పస్వామి మొదలగువారు జిల్లా పత్తమువారు పేదవారిని నిర్లక్ష్యముజేసి తమజేబులు నింపుకొనుచున్నారనిరి. ఆదికేశవులు నాయకయగారు, కాంగ్రెసువారు భారతీయులహైన్యమును బాపుటకు పాటుపడుచున్నారు గనుక వారికి ఓటునీయవలె ననిరి.

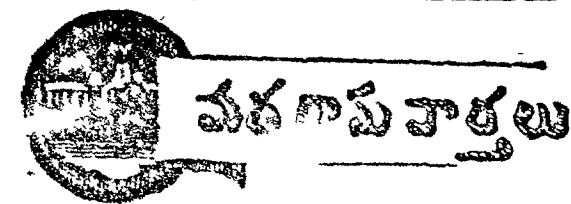
బాతీయగితులు పాడుటతో సభ ముగిసెను.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసువర్కింగుకమిటీ

నియమింపబడుట

(ప్రత్యేక స్వకీయ విలేఖరి)

రాజమండ్రి, జూన్ 29—సీతానగరమందు జరిగిన సమావేశముందు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ పర్కింగుకమిటీ అధ్యక్షుడు క్రిందినియమింపబడిరి.

కార్యకర్తలు:—బుధవారం 8 1/2 గంటకు కార్యకర్తలు జరుగను. వి. చక్రయ్యచెట్టి సురేంద్రనాథ ఆర్యుగారు ఉపన్యసించెదరు. గురువారమునాడు వేరొకసభ జరుగును. తిడికాపలం కెట్టిగారు. మదనగోపాలునాయుడు గారుపన్యసించురు.

రాకపోకలు:—గొల్ల న్యాలి సర్. సి.వి. కుమార స్వామికాశ్రమిగారు ది. బి. సి. వి. కేశవనాథ శాస్త్రిగారు, ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు నేడుచయమునచ్చిరి. జి. సి. మిల్లుగారు కలకత్తాకు, మంరాసు కేశవులారు గారు బెంగళూరునకు, కె. టి. పాలుగారు బొంబాయిమీదగ ఫిన్లండునకు నిన్న రాత్రిపోయిరి.

ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు రంగస్వామి అయ్యంగారు 1 వ రేదీన కలకత్తా బోయెదరు. మోటారుప్రమాదము:—నేడుచయము గిండివద్ద మోటారుబసు ఎడ్లుబడి డీకొని 10 ఏండ్ల పిల్ల కపాయము గలిగెను. బసులో డ్రైవరుపక్కను తగ్గి చెరిచివరకు 10 ఏండ్ల బాలిక కూర్చున్నెను. ఎదురుగా వోక ఎడ్లు బండి గచ్చుచు, ఎడ్లు బెడరుటచే బండి మోటారుపై బడెను. బండి పూజారిగి ఒకశొయ్య పిల్లకడుపులో గుచ్చుకొనెను. చెంటనే ఆస్పత్రిలో వేసిరి. చాల ప్రమాదావస్థ యందున్నది.

కాంగ్రెసు మునిసిపలు పక్షము:—ఈ పక్షము వారి సభ మహాజనసభ హాలులో జరిగినప్పుడు వి. చక్రయ్య కెట్టిగారిని కాంగ్రెసేమన సభ్యత్వమునకు రాజీనమ్మకొరకు తీర్మానించిరి. కాంగ్రెసు మునిసిపలు పక్షమునుండి వారిదివరకే రాజీనమ్మిరి. అయినా మహా జింజనుకు యింక నెన్నగిరి కాంగ్రెసు అభ్యర్థిని నియమింపలేదు. మహమ్మదు హుస్సేనుగారి ని నియమించినట్లు ప్రకటించినవార్త నిజముకాదు.

కొరుకుపేట డివిజనుకు ఎం. విజయరావుపులుగారికి ప్రత్యక్షిగ పి. ఎం. ఆది కేశవులు నాయకయగారి ని నియమించిరి.

సర్ సి. వి. రామస్వామి అయ్యరు రాజీనామా

స్వరాజ్య పత్రికవ్రాత శుద్ధఅనిల్యము ఉదకమండలము, జూలై 29—వ్యక్తిగతముగను, ఉద్యోగరీత్యముతనపై మంత్రియ జూపు వెఖరి కనమృతిని దెలుపుచు లామెంబరు పదవికి సర్ సి. వి. రామస్వామి అయ్యరు రాజీనామా యిచ్చెనని యీనెల 29-వ తేది సాయంత్రమున మదరాసు స్వరాజ్య పత్రికయంగు వెలువడిన వ్రాత శుద్ధ అనిల్యము మాకు రూఢిగ దెలియుచున్నదని ఆసాసయే టెడు వ్రాతను తంఱి దెబ్బుచున్నది. (అ. ప్రె.)

అనంబీ ఎన్నికలు

గుంటూరు నెల్లూరు స్థానమునకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి వి. పెరుమాళ్ల నాయుడుగారు నియమింప బడిరి

(ప్రత్యేక స్వకీయ విలేఖరి)

రాజమండ్రి, జూన్ 29:—భారత కా స స సభకు గుంటూరు నెల్లూరు మండల స్థానమునకు కాంగ్రెసుతరపున నెల్లూరు వాస్తవ్యులకు వి. పెరుమాళ్ల నాయుడుగారు నియమింపబడిరి.

వైటు కొన్నిలు అనంబీ సభలు

ఆగస్టు 17 వ తేదీన సమావేశమగును. రిద్దూ, జూన్ 28:—వైటుకొన్నిలు అనంబీ సభలు ఆగస్టు 17 వ తేదీన సమావేశమగునట్లు భాష్యముగా నిశ్చయింపబడెను. బుద్ధగి తనయ్యగి వైటు జూలై 29 వ తేదీన (తిడిండును. (అ. ప్రె.)

వార్తాపత్రికల ఆధిక్యము

పత్రికలందు పనిజేయువారి కాన్ఫరెన్సు
ప్రింటరుల బాధ్యతలు

టి. సి. గోస్వామిగారి ఉపన్యాసము

కలకత్తా, జూన్ 29:—ప్రెసు అను పదము వాగరిక జీవితముయొక్క రెండు ప్రధానలక్షణముల జ్ఞప్తికి తెచ్చుచున్నదని అభిలభారతపత్రికలందు బనిజేయువారి కాన్ఫరెన్సున కధ్యక్షతవహించిన టి. సి. గోస్వామిగారు వచించిరి. పుస్తకములు, వార్తాపత్రికలుగాక సమకాలికాభిప్రాయమును నువ్వు క్రమజేయుటయందు ప్రెసు మిక్కిలి ప్రపంచమునకు తోడ్పడుచున్నది మంచికో, చెడ్డకో వార్తాపత్రికలను దేశమందు మందిపలుబడిగలదు. పలుకుబడి బాధ్యతారహితమైనది కాదు. వార్తాపత్రికలు నెరవేర్చవలసిన బాధ్యతలు, ధర్మములు మిక్కిలి కఠినము లైనవి. పార్లమెంటునందు భిన్నాభిప్రాయములు నువ్వు క్రమజేయుటకుతిరి వార్తాపత్రికలందును ప్రకటింపబడును. దేశాభివృద్ధిగమన సమస్యలయెడలను వార్తాపత్రికలు అభిప్రాయముల కేంద్రీకరింపవలయును. ప్రతిదినమును వార్తాపత్రికల జరుపు నభ్యాసముగలవారు, ఎంతక్రమము, వ్యయము తో వార్తాపత్రికార్యసాధనము జరుగుచున్నదో యి యొక వాడు దలంచరు. పారిశ్రామికపద్ధతులూర్పుల ఉచితీకరించి ఉపయోగించుకొనుటచే ఉదయమున కాఫీ త్రాగునప్పటికి నచ్చు వార్తాపత్రిక తయారుచేయుట సాధ్యమగుచున్నది. భారతదేశముందుగల వార్తాపత్రికల అభివృద్ధికి మొత్తముమీద సంస్కృతిగమనగున్నది. మరలకొంత దేశము విదేశీయులవై వాధారపడి యున్నది.

పాశ్చాత్యుల పద్ధతుల ఉత్పత్తియందు చాలవరకు మన మనకరించుచున్నాము. అమెరికా, యూరపుఖండములందు ప్రేమ పురుషుల తుక్కవాంఛల సంకల్పప్రపరమటకు వార్తాపత్రికలు పాటాపడుచున్నవి. వార్తాపత్రికలు యీ ఖండములందు సాంఘిక సమస్యగ నున్నవి. భారతదేశముం దట్టి నీచమార్గమును వార్తాపత్రిక లవలంబించుటలేదు. అందులకు మనము మిక్కిలి సంతోషింపవలయును.

పాక్షిక వార్తాపత్రికలు

కృత్రిమ పార్లమెంటు విధానమున గవర్నమెంటు నడవబడునడ పాక్షిక వార్తాపత్రికలు బయలుదేరుట తప్పకు ప్రతిదినమును వార్తాపత్రికలద్వారా పరస్పరవిరుద్ధము లగు రాజకీయాభిప్రాయముల నువ్వు క్రమజేయుచు వాతావరణము చీకాకు పరమమంద అంత్యము లేని యీ వాస్తవ్యధమున అపి, పరస్పర రాజకీయాభిప్రాయ వైరమును నాపి, నివృత్తపాతముతో విషయనిర్ధారణ చేయుగల పురుషు డుడయింపవలయునని నేను అప్పు డప్పుడు దలంచుచుంటిని. ఎంతనేపును కలిసి ముద్దచేసిన అన్నమును దినుటచే బిడ్డ బోవుడెట్లు గాడో యితరుల అభిప్రాయముల తప్పరించి స్వీకృతాభిప్రాయములుగ జేసికొనుటచే వ్యక్తులును, జాతులునుగూడ అభివృద్ధి నొందవలసిన వా విశ్వాసము. మన నమ్మకములు, మన ఆశయములు మన హృదయ ముందుడయింపవలయును. మన కీర్తిరమవలెనే మన విశ్వాసము ల్గును దెరుగుచుండవలయును. పరస్పర తర్జనభర్జనములచే నత్యావశ్యములు దెలుపడును. స్వాతంత్ర్యము ప్రజాస్వామికపరిపాలనము చర్చవై వాధారపడియున్నవి. ప్రతివాని వాటిల్లిన కిరి రాజ్యవ్యవహారములు రావలయును. విషయముల సాకల్పముగ చర్చజేయుట ప్రజలను నేర్పుటచే నది సంభవించును. ప్రజలు గావించిన రాధాంతసిద్ధాంతముల వార్తాపత్రికల బ్రతినిధించుచుండును.

వార్తాపత్రికల ధర్మములు

వార్తాపత్రికల స్వాతంత్ర్యమును గురించియు, వార్తాపత్రికలనడపుటయందు ఖ్యాతినినొందినవారల గురించియు చెల్లిన లోకమాన్యతలకు, మహాత్మా గాంధీగార్లు వార్తాపత్రికల సంపాదకులును మిక్కిలి ప్రశంసాపాత్రులుగ నున్నారని గోస్వామిగారు చెల్లిరి. వార్తాపత్రికలందు బనిజేయువారలు ప్రతిహాసపురి హాస దీర్ఘటయందు మిక్కిలి ఆసక్తికముగ నున్నారు. మీ సంఘము మిక్కిలి పలుకుబడి గలిగియున్నది. మహాకార్యముల నెరవేర్చుటయందు మీరు మీకక్షిమమోగింప ప్రయత్నించి కార్యకుల గౌరవమును నిల్పవలయును. చీటికి మాటికిని సమ్మెగట్టి మీశక్తి విప్రధాగ నాశనము జేసికొనవలసిన గోస్వామిగారు హితమొసంగిరి.

ముసాయిదాతీర్మానములు

రేపు జరుగుసమావేశమందు ప్రతిపాదించవలసియున్న తీర్మానముల గురించి ముందుగ విచారించుటకు విషయనిర్ధారణ సంఘము సమావేశమయ్యెను. వార్తాపత్రికలందు ప్రకటింపబడు విషయములకు సంపాదకుడే ప్రధానముగ బాధ్యత వహించుట,

యున్నందున, ప్రింటరులను బాధ్యతనుండి తప్పింపవలయునని దొరతనమును గోరుటకు తీర్మానము ప్రతిపాదించ బడుచున్నది. వార్తాపత్రికలందును ముద్రాలయములందును బనిజేయుచున్న కార్యకులసమితుల స్థాపించుటకు కాన్ఫరెన్సునందు చిర్దింపబడెను.

టి. సి. పాలు, క్యామనుండరచక్రవర్తి, శ్రీమతి సరభాదేవి, కాంతకుమార నుప్తాగారిభార్య, కె. సి. రాయచౌదరి, జె. జి. ఆరిఫ్ గార్లు సభయందు పాల్గొనిరి.

రేపటివరకును కాన్ఫరెన్సు ఆపివేయబడెను. తీర్మానములు రేపు కాన్ఫరెన్సునందు ప్రవేశపెట్టబడును.

తీర్మానములు

కలకత్తా, జూన్ 27:— స్థానికసంఘ జేమయనకును అభిలభారతసంఘ జేమయనకును అనుకూల మగునట్టి తీర్మానములు సాంకేతికసంబంధ మగు తీర్మానములును నేడు కాన్ఫరెన్సునందు ఆమోదింపబడెను. ప్రథమాధ్యక్షులకు దేశబంధు విత్తరంజనవాసుగారియు, సర్ కురేంద్రనాథ బెనర్జీగారియు మరణములకు విచారణజూపుచు తీర్మానములు గావించబడెను. సంపాదకుడు ముఖ్యముగ వార్తాపత్రికలందు వెలువకువిషయములకు బాధ్యుడుగాన, ప్రింటరుల నట్టిబాధ్యతనుండి తొలగింపవలయునని దొరతనమును గోరుచు తీర్మానము గావించబడెను. వార్తాపత్రికలందును ముద్రకామంత్రములందును, బనిజేయు కార్యకుల జీతములు మిక్కిలి తక్కువగ నున్నవనియు, జీనమును గడపుటకు తగినవేతనముల నీయవలయుననియు గోరుచు మరి యొకతీర్మానము గావించబడెను. కార్యకులు సమితుల స్థాపించ యేర్పాట్లు జేయవలయుననియు, ప్రతికార్యకును సమితియందు సభ్యుడుగ జేరవలయుననియు, సభ్యుడు చనిపోయినయెడల వానికుటుంబమునకు సహాయము జేయుటకు ప్రతిరాష్ట్రముందును మరణసహాయనిధిని స్థాపించవలయు ననియు తీర్మానింపబడెను.

(అ. ప్రె.)

“నేషను” పత్రికా సంపాదకునకు హెచ్చరిక

హిందూ మహమ్మదీయ వైషమ్యముల పెంపొందింప రాదు

రావల్పిండి, జూన్ 28:—జిల్లా న్యాయాధికారి పిలువ నంపిననేషను పత్రికా సంపాదకుడు జంగు బహదీరు సింగుగారు నేడు కోర్టునకు హాజరైరి. ఒక విలేఖరి ఆపత్రికకు పంపిన యొక వ్యాసమును చూపి హిందూ మహమ్మదీయ వైషమ్యముల పెంపొందజేయు నిట్టి వ్యాసముల నికముందు ప్రచురింపకుండెదరుగాకయని హెచ్చరించిరి. వారును తామిదివరకు ఇరువురి ఐకమత్యతకే ప్రయత్నించుచున్నారనియు ఇకముందును అట్లే చేయుచున్నారనియు ఎన్నడును హిందూ మహమ్మదీయ వైషమ్యముల పెంపొందజేయు వ్యాసముల ప్రచురింపవనియు వాగ్దానము చేసిరి.

(అ. ప్రె.)

ఒకే ముద్రాయి

ఆరవ నమ్మక ద్రోహనేరము !!

కొక్కే ముద్రాయి !

బొంబాయి, జూన్ 28:—నేడు పార్సీన రక్తడు లి కొర్టుగారి పై ఆరవ నమ్మక ద్రోహనేరమునేకు పైయి కేసు బడినది. గ్రిండ్లే అండు కంపెనీవారివద్ద మాకు డాక్యుమెంటు తానువారి ప్రతినిధిగ స్టోరు చేసెదననియు బిల్లులను తానే వ నూలు చేయుటకు అంగీకరించెనట. కొంత సర్దుయినవెనుక లి పెర్సెరుగారు బెయిలునై విడుదల చేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

మెయిలు స్టీమర్లు

బొంబాయి, జూన్ 28:— రాజపుటానా లంఛను టపాతీసిగాని 17 లేడి బయలుదేరి ఏడవకు 27 లేడివచ్చి నాటి సాయంత్రం 8 గంటలకు అక్కడనుండి బయలుదేరెను బొంబాయికి జూలై 2 లేడి కుక్రవారము ప్రార్ధువ 5 గంటలకు రావలెను.

మ్యాసిడోనియా 24 లేడి లంఛను టపాతీసిగాని మార్చి 25 నుండి 26 లేడి ఉడయం 6 గంటలకు బయలుదేరెను:—

అక్టోబియా ఏడవకు 26 లేడి బయలుదేరెను. ఇచ్చటికి 1 లేడి రావచ్చును.

లండన్కు పోవుచున్న నీండియా నూయజ్కు 26 లేడి చేరెను. (అ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 నం|| జూన్ నెల 29-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యస్థానములు	ముఖ్యస్థానములు అవస్థానములు గతి 24 గంటలలో	ముఖ్యస్థానములు అవస్థానములు గతి 24 గంటలలో	ముఖ్యస్థానములు అవస్థానములు గతి 24 గంటలలో	ముఖ్యస్థానములు అవస్థానములు గతి 24 గంటలలో	ముఖ్యస్థానములు అవస్థానములు గతి 24 గంటలలో
గోవాలోపూర్	87.7	80.8	...	1.54	— 8.92
విశాఖపట్టణం	84.5	70.8	0.83	3.00	— 1.70
కాకినాడ	88.3	75.7	...	2.73	— 1.89
మచిలీపట్నము	91.6	73.8	0.15	0.28	— 4.09
కర్నూలు	95.5	78.6	0.02	1.80	— 0.99
బళ్లారి	90.6	75.8	...	2.25	+ 0.44
అనంతపురం	...	...	...	5.44	+ 8.50
కడప	94.5	80.7	...	4.45	+ 1.61
నెల్లూరు	97.2	83.8	...	0.68	— 1.16
నరసాపురము	98.5	82.0	...	0.40	— 1.41
కడపూరు	97.4	81.8	...	1.10	— 0.83
నీలము	96.0	76.9	...	3.54	+ 0.61
కోయంబూరు	89.0	72.8	...	0.66	— 1.56
తిరుమనాపల్లి	101.1	80.1	...	1.37	+ 0.01
నాగపట్టణము	98.9	82.6	...	0	— 1.28
మధుర	101.1	80.8	...	1.20	+ 0.11
పాంబుర్	89.8	82.6	...	0	— 0.12
తిరునల్వేలి	...	...	...	0	— 0.56
తిరువేండవూరు	83.0	77.7	0.4	9.51	— 8.26
కొచ్చిన్	85.8	73.4	0.29	31.88	+ 4.22
కాలికట్టు	87.6	74.1	0.63	23.25	— 6.94
మంగళూరు	83.5	74.2	1.36	30.74	— 4.75
తెంగుళూరు	88.1	67.2	...	2.68	— 0.42
మెర్కార	70.4	68.2	0.12	9.89	— 15.51
కొడైకనాల్	63.7	53.8	0.01	1.80	— 2.1

సర్కారులు:—విశాఖపట్టణములో 0.80 మి.మీ.పల్లములో 0.15 పరించెను. కాకినాడలో మేఘములు పలచగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల దట్టముగనున్నవి. మచిలీపట్టణములో 8.92 తక్కినచోట్ల 6 నుండి 8.92 డిగ్రీలు పగటివేడిమి కుక్కన. కాకినాడలో రాత్రివేడిమి 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్టర్:—కర్నూలులో చివకులుపడెను మేఘములు ఒకమోస్తరుగనున్నవి. కర్నూలులో ఆర్ద్రతకల్గును. రాత్రివేడిమి ఇరుట 2.5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. పగటివేడిమి 2.5 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూలు:—మేఘములు ఒకమోస్తరుగనున్నవి. మద్రాసులో ఆర్ద్రతకల్గును. నెల్లూరులో పగటిరాత్రివేడిమి 2.5 డిగ్రీలు తక్కువ. పడమటితీరము నేవర్ల ముసాగవచ్చును తక్కినచోట్ల స్థానికచివకులు పడును.

ఎన్. ఆర్. యు. సాపూరు.

వాతావరణావస్థానము.

వర్షపాతము

సిల్వా, జూన్ 28:—వర్షపాతము భారతముగా పీచుచున్నది. దేశాంతర్భాగములకు వ్యాపించుచున్నది. దక్షిణవర్షా, అశాము, కొంకణము, విలబారు ప్రాంతము, బంగాళములో గ్రామములు, బెరిస్సా, పశ్చిమ మధ్యరాష్ట్రములు, మద్రాసు దక్కను, ఉత్తరమద్రాసుతీరములందు వర్షము సాధారణముగా నున్నది. ఎగువవర్షా, మామూలకొండలు, కాశ్మీరు, ఆగ్నేయ మద్రాసులందు కొద్దివర్షము నున్నది.

మధ్యరాష్ట్రములోకి, విహారు బెరిస్సా లలో నీ కి వ్యాపించును. (అ. ప్రె.)

తుంచాను

కలకత్తా, జూన్ 28:—బర్మాపరిమార్చునట్టి గాం గులో గతమాసములోని రుపాయలను పేముగ్రామములు చెడిపోయెను. కాన్పూరులో సర్ డివిజన్ ఆఫీసరుగారి ఆధీనతయము క్రింద ప్రభుత్వమునాకు సహాయనిధులను స్థాపించిరి. పట్టణంలో పర్యటన మొనర్చు ఆరోగ్యాధికారి వైద్యసహాయము నివర్చుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

జెయిలులోనుండి పారిపోవ యత్నించుట

లోనికి మందుగుండుసామానులు తెప్పించుట

జెయిలులో బాంబులు తయారగుట

బొంబాయి జూన్ 28—పొలీసువారు కొందరు డ్రైటిలు సొందగా తెలుపుట జెయిలునుండి పారిపోవుటకు యత్నించి నట్లును జెయిలులోనికి కొందరి వార్తద్వారా మందుగుండు సామాను తెప్పించినట్లు కేసు డ్రైటిరి, డ్రెగ్సు సెవెన్ స్వయం చూర్తి స్థానెట్టు మద్రాసు న్యాయమూర్తిలయెడల సెన్సు 4 మందుగుండు సామానుల కొనసముక్తికర విచారణ చేయవలసిన గవి చేసిన దరఖాస్తును విచారించిరి. డ్రెగ్సు న్యాయమూర్తి యెడల ప్రభుత్వము న్యాయవాది ముద్దాయిస్త వాటామగం ధకము ఇవ్వవచ్చుట మేము గాజుముక్కలు నుకేరారు మొదలైనవి యుండెనని చెప్పి జులై 8, 9 తేదీలలో కొం దరు డ్రైటిలు పారిపోవలెనని యత్నించినని యొక డ్రైటి పాక్ష్య మిచ్చెను జెయిలుగారు కొన్ని ఫలరాల త్రవ్వించగా అక్కడ కొన్ని నవ్వులు దొరకెను. వానివలన వారపారిపోవుటకు ఆను కుట్రలు ఏర్పడ గలవు. మరియొక డ్రైటి జెయిలులో బాంబు జేయుచున్నాడని దొరకెను. సెవెన్ స్వయం చూర్తి ఈచార్జి చేయు విధానము కానరాదుసారముగ లేదు గనుక కేసు కొట్టి జేయవలయునని కోరెను. ప్రభుత్వమునా రనజ్జీ వీయవన్న ను కమిటి చేయవచ్చు ననియు, సెవెన్ స్వ జజ్జీ ప్రభుత్వపు అనుమతి వచ్చునరకును విచారణకు ఆపుచేయవలయు ననియు న్యాయ మూర్తులు తీర్మానించెరి. ఆ. (తె.)

లాలా సీతారాముగారిపై కేసు ఉపసంహరింపబడుట

రావ్పిండి, జూన్ 28:— జిల్లా న్యాయాధికారియే డుట విచారించబడుచున్న లాలా సీతారామ భండారిగారిపైన లేబరిన సెన్సు 107 క్రిందటి కేసు నేడు పొలీసు నూపరెం టు సాక్ష్యము విని, సాక్షిగి దినాను బహుమాన నెలతురాయి గారు క్రాసు చేసినతరువాత కేసును ప్రభుత్వమునా రుపసంహ రించుకొనిరి. (ఆ. తె.)

గొప్ప దొమ్మి

బాన్స్ జూన్ 28:—బాన్స్ కి 25 మైళ్లదూరమున నుం డు సోనేగర్ పైల్వేస్టేషనులో గొప్పదొమ్మి జరిగెను. స్టేషను డేటియాసంస్థానములో చేరినది. స్టేషన్ మాస్టరు అగిప్టెంటు స్టేషన్ మాస్టరు ఆఫ్ఫీర్ క్రోగేజువును దొంగించుకొనిపోయిరి. అగిప్టెంటు స్టేషన్ మాస్టరు గురు గొప్పదొమ్మిలు తగిలినందున ఆస్పత్రి కి పీసికొనిపోవలసిరి. చాలయందికి డెబ్బలుకలిగెను. దొమ్మిచాలాద్రు 50 మంది యుండిరి. (ఆ. తె.)

ద్వంద్వప్రభుత్వ విముఖుల పద్ధతులు

ఎస్. ఎమ్. ఆనేగారి ప్రసంగము

ఆమరావతి, జూన్ 28:— ఆర్ ఎమ్. దేశముఖిగారి అగ్రతర్రక్కిది జరిగిన సమావేశ మందు ఎస్. ఎమ్. ఆనేగా రుపర్యసించిరి. కొనసాగింప ప్రయత్నింపకయే ద్వంద్వ ప్రభు త్వము నిరుపయోగకరమైనదనుట వ్యర్థ ప్రసంగము. ఒట్టి వ్యర్థ ప్రసంగములచే ద్వంద్వ పరిపాలన అంతమొందుటకు బదులుగ దేశానర్థము గలిగించుటకు దారి ఆయనపు నృధి గావచ్చును. గత ఆశంపత్నీములకుండి రాజకీయ రంగమున బాల్గాను నాయ కులు ఆమరను గప్పిపున్ని అవలంబించవలసిన పద్ధతులు గురించి పోరాడుచున్న బడ్జెటుము త్రువులదర్శినియోగముజేయుట వలన సొం ప్పి గవర్నరు జూపకయే బడ్జెటుతోసికీయుట అంత వ్యర్థమే నన్నది. నిష్కాపట్యముతో సంగతుల దిలికించ నలయుననియు గోడవొడ సిగ్గి వాటముగ గాక స్వేచ్ఛముగ వారి కార్యక్రమమును డెబ్బ యధోచిత సహకారవాదుల నెచ్చుకొన వలయుననియు ఆనేగారు సభ్యుల గోరిరి.

అ. ముదురు ఆర్ ఎమ్ దేశ భాగము ఉపన్యాసముకి సభ్యులు కృతజ్ఞత జూపిన పిదప సభ ముగిసెను. (ఆ. తె.)

ఆంధ్రరత్నము

శ్రీయుత ఆంధ్రరత్న దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు తయారవచ్చిన బాధ్యమందు మాత్రామునయే యోగవైద్యశిఖా వసులను శ్రీయుత రావధును పానకాలు కర్మగారియొద్ద నా మగము నేవించుచుంటిరనియు, కొంతపిలుగా నన్నదనియు నిది చరలో తెలియించితిమి.

వారినటి యెండలకు తాళబట్ట రోహిణీకార్తి ప్రవేశ తూర్పుమే మాత్రామున నవరతి రావణగర్మనకేని యనలు స్వ గృహమున నామగమును కేవలమచున్నార.

గతరేషనున నేడను శ్రీయుత రా. పానకాలు కర్మగా రను ఆంధ్రరత్నమును రావణగర్మన దర్శించితిమి తాము పూ ర్తిగా జ్వరవినుక్షుల వైతిమియు, దగ్గుమాత్ర మింకా తనను పూర్తిగా విస్మరింపలేదనియు, తయారబంధునకు కల్లే మొల గనవి చాలమార్పు జేదిననియు శ్రీయుత గోపాలకృష్ణయ్యగారు నెలవిచ్చిరి.

ఆరోగ్యాశీర్వాది కడుశుక్తి కరముగా నున్నదనియు, భ్యర లో సంపూర్ణారోగ్యవంతులను చూచనలు కన్నట్లుమన్నవనియు ఆంధ్రరత్నముగారున్నా శ్యాగారము చెప్పమన్నార. దగ్గు తగ్గులకై వేరొక క్రొత్తభస్మయ్యజేసిది.

ప్రతిదినము ఆంధ్రరత్నముగారి ఆరోగ్యముయమై తెలి యగోరును లేఖలవ్రాయు ముద్రితగండలి కందరమన, శ్రీ యుతులు ఆరోగ్యవంతులగును ఉత్సాహపూరితులగును ను రనియు, భ్యరలోనే దగ్గుమాత్ర పూర్తిగా భగ్గి సంపూర్ణారోగ్య వంతులగుదనియు శ్రీయుత పానకాలు కర్మగారు నొక్కి చె ప్పమన్నారనియు, తోయతేరుటకు కడుసంతోషముగానున్నది.

నందూరు వెంకటరంగాచార్యులు

మంగళగిరి 28-6-1926

ప్రకృతి వైద్యశా రాజమహేంద్రవరం

ఇచ్చట లూయీకూనేగారి తొటి స్నానములు, జస్టు, నీవ్. మకేన్డెను మొదలగువారి ప్రకృతి సాధన ములు, రంగుల వైద్యము మొదలగు వైద్యములద్వారా సమస్త వ్యాధులును సులభముగా కుదర్చబడును. గోదావరీ తీరమున రోగిల కనుక్షేపవోడ యేర్పాటుచేయబడినది. రోగిలకు కావలసిన సమస్త సదుపాయములును చేస బడును. రాజమహేంద్రవరమున పండ్లు మొదలగు ఆహార పదార్థములు విరివిగా దొరకగలవు. సులభమయిన నక్షే ప్తిందువారు యీ దిగువవారికి వ్రాసికొనిన జవాబు బడ యగలరు. ఉత్తరములో ఒక ఆహారశిల్ప పంపవలెను. గరిమెళ్ల కోదండరామయ్య 2756 ఆంధ్రరత్నము రాజమహేంద్రవరం

ASTHMA శ్వాసకాశము స్వస్థమగుట

ఆశ్చర్యము

స్వర్ణరతకము బహుమానముచేయు ప్రయత్నము అయ్యెను

నేను షా.నూరు 18 సంవత్సరములనుండి ఉబ్బసవ్యాధి వన విడువ బాధపడుచుండి వలవిధములయిన విశిష్టము చే యిందుకొనియు, నావ్యాధి ని వర్తిగాక స్వభా భంగముకుటకు చింతించుచు చుట్టడపు వదాను నెం 159 గు వ్రాడ్యేయం దంగు ఆంధ్రరత్నముచే పూర్వం కిమియే, వ్రాడ్యే వైద్య శాలకు డాక్టరగ వైద్యులతో కోటా ఇయరమనాయకుగారికి నావ్యాధినివరములు తెలుపగా ఆ రసంపించిన ఆస్పా సెస్సి ఫీక్ (Asthma Specific) యను ఔషధములను మహారు రెండుమాసములకాలము నేవించగా కీర్ణ కాలముగా నన్ను పీడించుచుండిన శ్వాసవ్యాధి (Asthma) మొదలంట నన్ను విడి పించి తొలగిపోయి యిప్పుడు నేను పూర్ణ ఆరోగ్యవంతుడుగా నున్నానని తెలుపుటకు యత్నించుచున్నాను. నేనుండిన దు ర్గుల నిధినుండి పుష్కలము గలిగింది స్వభాగ్రుతికేనందట దను వారి విశిష్ట నిపుణులకు వెచ్చి వారికి నేనొక స్వర్ణ రతకమును బహుమానముగా కృ జ్ఞ తాపూర్వముగా బహు మానము పంపుటకు సంధుర గనున్నాను.

(Sd) వి. ఆర్. జోనస్.

17-6-1926 Eng. ne Driver,
THE MALAY RUBBER PLANTERS, Ltd,
Pinji Estate, Lahat, Ferak, F. M. S.

IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY.

Ordinary Original Civil Jurisdiction.

Suit No 2596 of 1924

Virji Peraj of Bombay ... Plaintiff.

versus

1. Kommanna Kannayya Garu and
2. Kommanna Lakhmidevamma
both residing at Vizianagaram
City .. Defendants.

Pursuant to the decree absolute for sale made in the above suit and bearing date the 14th day of April 1925 the following immoveable properties will be sold by public auction under the directions of the Commissioner of this Honourable Court at Sub-Judge's Court in Vizianagaram City in Vizagapatam District on Wednesday the 30th day of June 1926 at the hour of three O'clock in the afternoon (standard Time)

PARTICULARS

LOT No. I

Property consisting of Inam (gift) Wet and Dry lands situate at Kookalametta Lakmi-puram Agraharam near Vizianagaram in Sub-district Vizianagaram of Vizagapatam District known as Koneti Istuva, sold by Gangulakurti Sanyasalingam and Ors. resident of Vizianagaram, to our Kannayya for Rs. 2,500/- on 6th January 1917, bearing Registration No. 82 on pages 82, 83, 84 in Vol 180 of Book No. 1 in Sub-district Office of Vizianagaram.

LOT No II

The property consisting of Inam Wet and Dry lands situate at Garikivalsu Agraharam in Sub-district of Vizianagaram of Vizagapatam district known as Gottapuvani Chervu Istuva, sold by Vadali Sanyasayya and Ors. resident of Garikivalsu to our Kannayya for Rs. 1,500/- on 14th February 1916, bearing Registration No. 368 on pages 304, 305, 306 in Vol No. 172 of Book No. 1 in the Sub-district Office of Vizianagaram.

LOT No. III

The property consisting of Inam Wet and Dry lands situate at Ramachandrapuram Agraharam in Chipurupalli Sub-district of Vizagapatam District, known as Venkanna Chervu Istuva sold to us by Chelloori Venkatarangapayya and ors. Resident of Ganguvarisigadam of Chipurupalli, Sub district for Rs. 1,400/- bearing Registration No 70 on pages 288, 289, 290 in Vol. 154 of Book No. 1 in Chipurupalli Sub-district Office.

LOT No IV

A residential tiled house of 3 'Gadulu' (3 measurement) situate on the southern end of Devangulu Street in Bobbili Village of Bobbili Sub-district of Vizagapatam District sold by Ayinala Chitti Abbayi, a resident of Bobbili, to our Kannayya for Rs 600/- on 11th December 1920 bearing Registration No. 2496 on pages 271, 272 of Vol. No 142 of Book No, 1 in the Sub-district Office of Bobbili.

For further particulars and conditions of Sale, application should be made at the Office of the said Commissioner or at the Office of Messrs Manlal Haridas and Co, Attorneys for the plaintiff above-named at Nos. 27-33 Medows Street, Fort, Bombay.

Dated this 19th day of February 1926.

(Sd) H. H. WADIA
COMMISSIONER.

భార్యలకుగల వంద్యత్వము
3 దినములలో కుదర్చవలెను - వివరములకు వ్రాయుటకు
The Tamil Nadu Ayurvedic Pharmacy
Post Box No. 278, Madras

మెట్రిక్యులేషను పరీక్షను
దేశభాషలో గరవుట

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సెనేటునందు చర్చ

కలకత్తా, జూన్ 26:— మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షను దేశభాషలో కరపినట్లయిన గలుగు ఫలితములను గూర్చి సేటి సాయంకాలమున కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సెనేటు సభయందు వేరు వేరు అభిప్రాయములు తెలుపబడెను. క్రొత్త నిబంధనల ప్రకారము విద్యార్థులకు ఇంగ్లీషునందు మొత్తము మార్కులలో నూటికి కొన్ని చొప్పున మార్కులు రావలసి యున్నది. ఇంగ్లీషు పేరులందు అంతకంటె కొంచెము తక్కువ వచ్చిన చాలు నని తెలుపుచు ఒక సవరణ లేబడెను. చివరకు సవరణ ఓడి ఖాయి క్రొత్త నిబంధనలే అంగీకరింపబడెను.

మన్యుధనాధ రాయగారు క్రొత్త నిబంధనల వలన చాల మంది విద్యార్థులకు నష్టము గలుగునని చెప్పుచు అటువంటి పిల్ల కాయల నందరిని విశ్వవిద్యాలయమునందు చేర్చుకొనునట్లు చేయ వలసినదని సెనేటు వారిని వేడుకొనెను.

ప్రిన్సిపాలు జె. బి. బాస్కర్ గారు సవరణ కడ్డుపెట్టిరి. ఎట్లామినరుల హెచ్చుగా నాకు గల అనుభవమును బట్టి చూడ అంగ్ల భాషాజ్ఞానము నానాటికి తగ్గిపోవుచున్నది. అభిమాన శాస్త్రముల పట్టినుండి యీసవరణ లేబడినది. విద్యార్థులకు కొంగవకు విద్య పలుకెత్తుముగల దనునా కాదా యను ప్రశ్న ను బట్టి యీసవరణను పరిష్కరింప వలసి యున్నది. ఇప్పటి పద్ధతియే అంగ్ల భాషయందు బాలరకు గల స్వల్పజ్ఞానమునకు కారణము గావున సెనేటువారి ప్రస్తుత విధాన మే యెల్లప్పుడును నిలిచియుండునట్లు చేయరాదు. ఈ ఫలితమునకు విశేషముగా లోడ్వడినది పాఠశాలలందు అంగ్లమును వక్రముగా జోధించుట. పరిష్కారమితి నిష్పన్ను హెచ్చుకేయవలసియున్నది. నూటికి 36 మార్కులు వచ్చిన బాలరకు ప్యాసుకేయుటకు బదులుగా నూటికి 40 మార్కులు వచ్చినవారిని ప్యాసుకేయుచున్నచో వదియే బాలర అంగ్ల భాషా జ్ఞానము సభివృద్ధి చేయ గలదు.

ఉన్నత విద్యకు విశేషభాషా జ్ఞానమే ప్రాముఖ్యమని బ్రహ్మాండము చేయుట పనికిరాదని ప్రొఫెసరు రాజన్ గారు చెల్లిరి.

సర్ జేమప్రసాదసర్వాధికారుగారు అంగ్లమును అక్రద్ధ చేయరాదని చెప్పిరి. అట్టి ఛనిని గావించవలె నని యెవ్వరును నూచింపలేదు. విద్యను దేశభాషలో చెప్పనలెనని సెనేటులే ఆంగ్ల భాషా పరిమితి క్షీణించిపోవడం చూచెద మని పట్టుబడిరి. ఇటువంటి ప్రతిస్థితులలో వారి పిల్లలకుమాత ఇంగ్లీషు రావలవా! రావలెను. మంచియింగ్లీషుకూడ రావలెను. దేశభాష బాగుగా వచ్చినవానికి ఇంగ్లీషు మరింత బాగుగావచ్చు నని నానమ్మకముకలదు. దేశములోని యువకులందు నాకు నమ్మకముకలదు. మన విానూతన నిబంధనలను తెలియబరచినట్లయిన దానికి తగినట్లుగానే ప్రరర్తించి నియమిత పరిమితిని వారు చేరగలరు. అని ఆయన చెప్పెను.

సవరణను బలపరచిన, కె. యల్. మిల్టెగారు దేశభాషలో మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షను గరవుచు ఇంగ్లీషుభాష బాగుగా రావలెనని పలుకుట సమంజసముగా లేదని చెప్పిరి. మన పిల్లకామల ఇంగ్లీషుభాషాజ్ఞానము క్షీణించినట్లయిన నేనవిచార పడను. మనకు ప్రపంచజ్ఞానము కావలెను. మనకువచ్చిన ఇంగ్లీషు భాషవలన మన ప్రపంచజ్ఞానము వృద్ధిచెందలేదు అని చెప్పెను.

ప్రిన్సిపాలు జి. సి. బోసుగారు— మన పిల్లకాయల ఆంగ్ల భాషాజ్ఞానము క్షీణించవలెనని వారు వారి దేశభాషాజ్ఞానము మరింత యుష్కోగరియందున్నది. దేశభాషలో పరీక్షను గరవుట వారి దేశభాషా జ్ఞానము సభివృద్ధి చేయుటకే. ఇందువలన వారి ఆంగ్ల భాషా జ్ఞానమునకు గూడ కొంత మేలుకలుగును. నూటికి కొన్ని ఎక్కువ మార్కులు వ్రావలెనని పెట్టినట్లయిన పరిష్కారమితి ఎక్కువగు నని దురభిప్రాయపడుచున్నారు. బోధనాపద్ధతి సభివృద్ధి చేయుటనల్ల సేయిది చేయగలరుగాని మరియొకవిధముగా సమకూర జాలదు అని చెప్పిరి.

మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్ష పరిమితిని హెచ్చు కేయుటకై చేయబడు ఏ ప్రయత్నమునైనను భగ్న పరచుటకేమియు గావించ బడదని డాక్టరు బార్ని హెల్మగారు ఆశించిరి. మొత్తముమీద మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్ష పరిమితి చాలవరకు క్షీణించిన దనియే వీరి యభిప్రాయము. బోధనా పద్ధతి యంతయు దేశ భాషలో నడచినంతమాత్రమున ఆంగ్ల భాషా జ్ఞానము క్షీణిం

పని వీరి యభిప్రాయము ఉన్నతపాఠశాలలో ప్రవేశించుటకు పూర్వము దేశభాషలో విద్యాభ్యాసమునర్చినవారికి మొదటి నుండియు ఉన్నత పాఠశాలలో చదివినవారికి లేనటువంటి స్వాతంత్ర్యభావము లుండునని వీరియనుభవము.

పూర్వమునలే వ్యాకరణమును చెప్పవారంబించినట్లయిన ఆంగ్ల భాషా జ్ఞానము అతి స్వల్పకాలమున సభివృద్ధి కాగలదని డాక్టరు ఆదిత్యనాథముఖర్జీ గారు చెప్పిరి.

సవరణ వీగిపోయి మాతన నిబంధనే అంగీకరింపబడెను.

యూనివర్సిటీ రీడరు

హార్వర్డు యూనివర్సిటీలో ఇంటరు శేషులలో ప్రొఫె సరు మాన్సిహడ్జ్ కెమనుగారు ప్రస్తుత అంతర్జాతీయ సహ కారముపై 1927 ఫిబ్రవరిలో కొన్ని యువస్వామము విచ్చుటకు రెండు వేలరూపాయల గౌరవ భత్యము పైన యూనివర్సిటీ రీ డరుగా నియమింపబడిరి.

మరి రెండు ప్రొఫెసరు పదవులు

సంస్కృతమునకును మహమ్మదీయ విజ్ఞానమునకును సిండి కేటువారు సిఫారసు చేసిన అమృతోషు ప్రొఫెసరుషిష్ట లను నామములు గల రెండు ప్రొఫెసరు పదవులను సెనేటువారింగీకరించిరి. సంస్కృతములోను మహమ్మదీయ విజ్ఞానములో ను పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు విద్యార్థులకు సువ్యసించుటయే పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు శాఖ ఎగ్జిక్యూటివు కమిటీవారు కోరినట్లుగా ఆ యాశాస్త్రములందు పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు శాఖయొక్క పనిలో వీరు పాల్గొనవలసియున్నది. మరియు వీరు ఆయాశాస్త్రములం దు పరిశోధనలను గావించుచు సిండికేటు వారికి ప్రతిసంవత్సర పండుకు జూలై మాసముందు వెనుకసంవత్సరములో వారుచేసిన పనినిగూర్చియు ముందు చేయుచున్న పనిని గూర్చియు నివే దింపవలసియున్నది. (ఆ. ప్ర.)

శ్రీహత్యను దాచివెట్టు
యత్నించుట

సబిస్పెక్టరు ఛార్జర్

హైకోర్టు అప్పీలు త్రోసివేసినవెనుక శిక్షను అధిక ముచేయగోరు దరఖాస్తు పట్టవచ్చును

బొంబాయి, జూన్ 26:— న్యాయమూర్తులు ఫాసె టు, మధ్యాంకారు గార్లు ముద్దాయి అప్పీలు త్రోసివేసిన తరువాత శిక్ష అధికము చేయగోరు దరఖాస్తు పట్ట వచ్చునని తీర్మానించిరి. ఒక సబిస్పెక్టరు బొంగ సంతకముతో బొంగ రిపోర్టును సృష్టించి నిజమైనదిగా నుప యోగించినందులకు మారతు సెషన్సు న్యాయమూర్తిగారు ఒక సంవత్సరము కఠినవరకమును 500 ల జరిమానాయు విధించిరి. దీనిలో శిక్షను స్పెర్డి చేయునని ప్రభుత్వపుతరపున కోరబడెను. ఈ కేసులో సబిస్పెక్టరుతో పాటుగ ఒక వైద్యుడును ఇం కొకరును గూడ ముద్దాయిలు గ నుండిరి. రం కు మ గ ని తో లే చి రా న ం దు ల కు ఆతడు గావించిన శ్రీహత్యను దాచి యుంప ఈమువ్వరును ప్రయత్నించిరి. హత్య గావించినవానితోడ వారికి లంచము లిచ్చెను. జిల్లా సూపరిం టెండెంటుగారికి వచ్చిన అనామక ఉ త్రరమువలనను, తరువాత తీసిన ఆఫీకీల వలనను నిజము తెలిసి సబిస్పెక్టరును లంచమిచ్చిన వానిని శిక్షించిరి. సబిస్పెక్టరు ఆ ప్పీలు చే సె ను గా ని మే నె ల లో దా ని ని త్రోసి వేసిరి. తరువాత బొం బాయి ప్రభుత్వ ము వారి ధిక శిక్ష వేయవలసినదని దరఖాస్తుపెట్టిరి. ముద్దాయి తరపున 489 సెన్సు ప్రకారము కోర్టువారికి అట్టిదరఖాస్తు పట్టుటకు అధికారములేదని వాదించబడెను. కాని అట్టి దరఖాస్తులు పట్ట వచ్చునని తెలిపి ముద్దాయికి 1 సంవత్సరమునుండి రెండుసంవత్సర ములు చేసిరి. ఆ. ప్రె.

కావలయును

సెకండరీ గ్రేడ్, హయ్యర్ గ్రేడ్, లోయర్ గ్రేడ్ పై నిం నైనవారును, స్కూల్ పైనలో క్యాండిడేటులు మా బోర్డు పాఠశాలలకు ఉపాధ్యాయులుగా కావలయును. వేతనములు వారి వారి సామర్థ్యములను, యోగ్యతలనుబట్టి యియబడును దరఖాస్తుదారులు వారి వారి దరఖాస్తులను 30-6-26 వ తేదీ లోగా మా ఆఫీసుకు పంపించుకొనవలయును. గుమ్మడపు వెంకటరంగారావు, టి. ప్రెసిడెంటు. నందిగామ తా/కాబోర్డుఆఫీసు, నందిగామ, 1-266

కాశీ పట్టు పీతాంబరములు

క్రొత్తనరకులు సరసమైనధరలు

జరి క్లావరులందు సాదాచీరలు 16 మూరల పొడవు 2 1/2 మూర వెడల్పు రు 22 మొదలు 23, 24, 25, 28, 30, 35 వర్కు. ప్రైమాదిరి చీరలు 18 మూ X 2 1/2 = ఒకటికి రు 24 మొ. 25, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40 వర్కు.

ప్రైమాదిరి జరి అయి ఖండువాలు 5 X 2 1/2 మూ. ఒక టికి రు 7 మొ. 8, 9, 10, 12 వర్కు.

ప్రైమాదిరి ఖండువాలు 6 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు. 9 మొ. 10, 12, 13, 14, 15 వరకు.

ప్రై క్లావరు జరిఅయి రుచిక ఒకటికి రు 1/8 మొదలు 1/12, 2, 2/4, 2/8 వరకు.

ప్రైమాస్టరు జరి లచ్చాఅయి సాదాచీర 16 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు 28 మొ. 30, 34, 36, 38, 40 వరకు.

ప్రై మాస్టరు 18 X 2 1/2 మూ. చీర ఒకటికి రు 32 మొ. 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 45 వరకు.

ఇంకా అన్నిరకముల పట్టుదినుసులు, నే పా శ పు రుద్రాక్షములు, కస్తూరియు మావస్త దొరుకును.

మ్యానేజరు, భవానీకంపెని పట్టువర్తము, కాశీ.

పండ్లనుండి చీము, నెత్తురుకారుట

మాతనచికిత్స. దంతములతీయు సమయము, పదతిథి వతీయితర ఉపయోగకరములగు విషయములు యీనెలలో “సదాకోగ్యము, దంతశ్రేయము” అను ఆంగ్లసంచికయందు గలవు. వీని వైద్యులు తెలిసికొనదగినంతకములు. వెల ఆరూ 4. తెనుగునఒకఅణా మాత్రమే. రిజిస్టరుకాబడిన డాక్టరులకు ఉచితముగినివ్వబడును.

ప్రతికాధిపతులు:

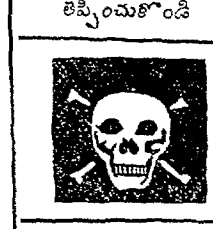
డాక్టరు ఎన్. వెంకటరావు, ఎల్.ఎస్. ఎస్. దంతచికిత్సకులు. జమేదార్ ఘాట్, పూలంగడి పోలీసుస్టేషన్ యెదుట 250, చీనాబజార్ రోడ్డు, చెన్నపట్నం. సంవత్సరముచందా రూ 1-8-0

ప్రాముఖ్య ప్రకటన

“హ్యాన్డల్స్ గారి పండ్లెండు జౌషధములు” అను గ్రంథము శ్రీ రామకృష్ణ విమల్ సేవాశ్రమమువారివల్ల మహా శ్రేష్ట మూలాధారములపట్టి నేకరింపబడి రెండు ముద్రణము లో 1120 పుటలకు పైగా గల రెండుభాగములుగా ముద్రించ బడినది. ఇందు, హాన్డల్స్ గారి శ్రీయ, ఓషధ శాస్త్రీయ తత్వములు చెప్పబడియున్నవి. గ్రంథ విక్రయములలోని లాభ ము అలహాబాద్ ముడిగంజ్ రామకృష్ణ సేవాశ్రమనికి చేర్చ బడును. వెల రూ 5/- చి. పి. ఛార్జీలు ప్రత్యేకము ఈగ్రంథ కనినవారివద్ద దొరుకును.

డి. రామకృష్ణమిశన్ సేవాశ్రమధర్మ జౌషధశాల ముడిగంజ్ అలహాబాద్.

తిప్పించుకొండి

సంసారసౌఖ్య మనుభవింప వీలు లేనప్పుడు నీవు దురదృష్టవంతుడవే. అతిమాత్రము, మేహరోగము, త్మయ మొదలగు వ్యాధులు మీకొకవచ్చును గరిగించును. అజీర్ణము, మలబద్ధము మిమ్ములను దుఃఖితులుగా జేయును.

(ఇదివరలో బర్లిన్ మరియువియన్నా)లో నుండిన మా మెడి కల్ డైరెక్టరుగారికి వీలున్నిటియందు సామర్థ్యము గలదు. కాన మిమ్ములను శేరుగాచూచి మా సలహాను హించుడు. మీ గట్టుచేయ వీలులేనప్పుడు పూ ర్తివివరములకు అచ్చుఅక్షర ములలో న్రాయుడు. ఉత్తరములన్నియు అతిరహస్యముగా నుంచబడును. ఆంధ్రదేశపువారలకె యింటర్ ప్రెటర్ కూడ ఉంచబడియున్నారు. డి ఆర్ గెస్ట్ థెరపిస్ట్ మెడికల్ యన్ స్పె ట్యూట్, బర్లిన్ రోడ్డు, హైగ్రాండు, బెంగళూర్ నక్షీణ హిందూదేశము.

వస్తుగుణ దీపిక 280౯

అయినవ కూర్పు నూతనాంశములం జేర్చి ముద్రించితిమి ఇందు సమస్త వస్తువులు మూలికలు, కాయ కూరలల ఫలములు అహార పదార్థములు మొదలగు వానియొక్క నుగుణ దుర్గుణ ములు జక్కగ వివరింపబడినవి. దీని సహాయమునలన ఆరోగ్య మును బడయగలగు. ప్రతి గృహమునకును నీగంధ ముంచదగిన! వెల రు 5-0-0 పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

యర్రా జగ్గారావుబ్రదర్సు, రాజమండ్రి.

ఆంధ్ర దేశకళావంతుల సంస్కరణ ప్రచారము, గుంటూరు

సంపూర్ణ విజయము

గుంటూరునందు ఇదివరలో జరిగిన ఆంధ్రదేశకళావంతుల సంస్కరణ మహాసభ నాటినుండియు గుంటూరు కళావంతుల ప్రముఖులలో భేదభావములు వలయుచున్నట్లే తెలుపవలయు. తేర్చుకొన్నది. అందు ఇరువత్తులవారును సంస్కరణమే ప్రధానముగ నెంచి కేంద్రీకరించి పాటుపడుచుండుటచేత కళావంతులందఱును ప్రబోధము గలిగినది. ఇరువత్తులవారు ఉదాహరణ లగుట బట్టియు కులసంస్కరణమే లక్ష్యముగ గొనుటబట్టియు, తమతమభేదముల నెల్ల విడనాడి ప్రచారము నందు పాల్గొని తమ సంస్కరణ దీక్షను వెల్లడించుటయే గాక ముందునుండియు ఐకమత్యముగ నుండుటకు తీర్మానించుకొని నందుకు ఎంతయు ప్రశంసనీయులు.

ఈనెల 17, 18, 19, 20, 21-వ తేదీలందు ప్రముఖుల తోడ్పాటుతో కళావంతుల ప్రతిగృహమునకు బోయి స్త్రీ పురుషులను దర్శించి ఇంతటి నుండియు ఇతర బాలికలను పెండుకొనకుండుటయు, తమగృహములందు గల ప్రతిబాలికకును వివాహము జరుపుటయు నను నిబంధనలకు నిష్పన్నుడు నట్లు ప్రార్థించునప్పుడు ప్రతివ్యక్తియు జరిగినవానికి పరితాప పడుచు ఇంకను పిల్లలను పెండుటగా! ఇంకను మా పిల్లలకు ఈ నీచవృత్తియే? జరిగినదానికే దుఃఖించుచున్నా మని హృదయపూర్వకముగ విన్నవార్యములు వినుటతోడనే ప్రతివారికి సంఘమునందు ఎట్టి తీవ్రమైన ఆందోళన గలదో వ్యక్తమగుటయే గాక పరమేశ్వరుని కృపవలన అత్యల్పకాలములోనే సంఘము సంపూర్ణముగ సంస్కరింపబడ గలదను దృఢవిశ్వాసము వీర్చుచున్నది. ఆంధ్రదేశమునందలి పట్టణము లన్నిటిలో గుంటూరునందు గలసంఖ్య మరెవ్వలను లేదు. ఈ వృత్తియందు ఎక్కువ భన మర్జించినవారు గూడ ఇచ్చటనే గలరు. ఇట్టి పట్టణమున ప్రచారముచేయుట చాల కష్టసాధ్యమని తలంచి తమిళు గాని పట్టణమంతటిలో అయిదుకుటుంబములు తప్ప పట్టణమందలి ప్రతివారు సంస్కరణమునకు సంతోషముగ నిష్పన్నుడు టచే ఎట్టి ప్రయత్నము లేకయే 248 సభ్యులను అనగా 169 కుటుంబములవారిని సభ్యులనుగ జేర్చగలిగితిమి.

21-వ తేదీ సాయంత్రము గుంటూరు టవును హైస్కూలు భవనమందు మ-రా-శ్రీ పువ్వుల శ్రీమన్నారాయణ బి. ఎ. గారి ఆధ్వర్యమున కళావంతులెల్ల సమావేశమై గుంటూరు జిల్లాసంఘమును, తాలూకా సంఘమును నెలకొల్ప బడెను. ఈ సభకు ఏబదిమంది స్త్రీలు కూడ వచ్చి వారి ఉత్సాహమును, పట్టుదలను వెల్లడించిరి. జిల్లాసంఘమునకు మ-రా-శ్రీ దాసరి శ్రీరాములు బి. ఎ. గారి రధ్యక్షులుగను, తాలూకా సమాజంగారు ఉపాధ్యక్షులు గను, పిన్ పాల పెదఅంకాదాను, సిద్ధాభిప్రతి దక్షిణామూర్తిగార్లు కార్యదర్శులు గను ఎన్నుకొనబడెరి. తాలూకాసంఘమునకు మ-రా-శ్రీ పువ్వుల శ్రీమన్నారాయణ బి. ఎ. గారి రధ్యక్షులుగను, జవంతుల రాజగోపాలం ధరణికోట వెంకటదాసుగార్లు కార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొనబడ ముందరి.

కులపెద్దల తోడ్పాటుచే పట్టణ మంతయు ఒక్కదీక్షకు లోబడుటచేతను విద్యార్థుల లగువారలు అధ్యక్షులుగ నుండి కార్యము నడుపుచుండుటచేతను, పలుకుబడి గలవారలెల్ల కార్యనిర్వాహకసంఘమునందుండుటచేతను, జిల్లా యంతయు ప్రచారము గావించబడి అచికాలములో సంఘ మంతయు పవిత్రవంత మగుట కెట్టియభ్యంతరము నుండబోదు.

ఈ ప్రచారమునందు కొన్ని నూతన విషయములు గూడ బయల్పడినవి. అందు ముఖ్యముగ కులవృత్తియందు విరక్తిగలిగిన (1) చదువాడ వెంకటరత్నమ్మగారి కుమార్తె సుమార్తె 28 సం వత్సరముల వయస్సుగల లక్ష్మీకాంతమ్మగారు పవిత్రవంతముగ తన జీవయాత్ర గడపుటకు పిలుగా ఉపాధ్యాయుని కాదలంచి 7-వ తరగతియందు చదువుచుండుటయు, (2) పిన్ పాల వనో పారమ్మగారు 8-వ తరగతి చదివి ట్రైనింగు తరగతిలో చేర నుండుటయు, (3) దాసరి రత్నమ్మగారు సుమారు 25 సంవత్సరముల వయస్సు గలిగి నలుగురు ఆడపిల్లలు ఇద్దరు మగపిల్లలు సంతతి గలిగి ఉపాధ్యాయునివృత్తి స్వీకరించుటకు విద్యార్థ్యాస మొనర్చ నుండుటయు మిక్కిలి ప్రశంసనీయులైనవి.

ధరణికోట శ్రీవారమ్మగారు క్రీడుపై సంతకముచేయుటయే గాక ఇంతటినుండియు మేళములుచేయుటగూడ మానెద మని శపథము చేయుట మిక్కిలి ప్రశంసనీయులైన విషయము. ఆంధ్రదేశమునందు గుంటూరు మేళములకు పెరు మ్రోగినది. ఇట్టి కళకము బాపుటకు గుంటూరు కళావంతులకు ఈమే మార్గదర్శకురాలుగ నుండగలదు.

వెద్దలచే సానిచ్చి తియిండు ప్రశంసపెట్టబడిన సుసంఘమునందలి యాదులతో ధర్మబద్ధముగ జీవనము గడపుచున్న వారు కొందరు పలరు. ఇట్టివారు తమ తమ దాంపత్యములు

నైతికముగను, శాసనబద్ధముగను సువర్ణమణిమంటకు స్వీకరింపవలయును. కాని ఆంధ్ర ప్రకారము ధర్మము గలిగియున్నవారు చేయించుకొనుటకు ఉత్సాహము జూపు చున్నారు. కాని గుంటూరుజిల్లాకు గాని కృష్ణాజిల్లాకు గాని అధికారము పొందిన రిజిస్ట్రారు లేకపోవుటచేతను, దూరముం దున్న కాకినాడకు వ్యయప్రకాశములకు బోనై ఇందుకొరకు పోతేక పోవుటచేతను, చాల నిరుత్సాహము బొందుచున్నారు. కావున గవర్నమెంటువారు వెంటనే కృష్ణా, గుంటూరుజిల్లాలకు ఒక రిజిస్ట్రారును నియమించి ఈ సంఘమువారికే గాక తదితరు లకు గూడ ఈకొరత దీర్చెడిరు గాక. సంస్కరణాభిలాషు లగు ఆంధ్రనాయకులెల్ల ఇందుకు తోడ్పడి బ్రాధికులు. గుంటూరుపురవాసులును, బ్రాహ్మసర్వప్రచారములును, ధర్మ సాధన పత్రికాధిపతులును నగు మ-రా-శ్రీ పాలపర్తి నరసిం హముగారు రిజిస్ట్రారుపదవికి అర్హులు గాని వీరిపదవికి ప్రయత్నించి సంస్కరణమునకు తోడ్పడ బ్రాధికులమన్నాను.

గుడినేవ సుబ్బయ్య.

ఒకే ముద్దాయి లిక్కోరు

ఇదివరలోని మూడుగాక మరి రెండు నమ్మక ద్రోహ నేరములు

జొంబాయిజూను 26—మరిరెండు నమ్మక ద్రోహ నేరములు లిక్కోరుసోదరులకంపెనీ అధికారి రుస్తుంజీ ఫ్రాంజీ లిక్కోరు గారిపై ఇరువురు మహమ్మదీయ వర్తకులు దావాచేసిరి. వీరికి లిక్కోరుగారు పెద్ద మొత్తములను అడ్డాయ్య తీసికొని ఇనప సామానను పంపుటకు వాగ్దారము చేసియుండెను. సామాన 14 తేదికి రావలసియుండెను. 20 తేదీన ముద్దాయి దివాలా తీసెను.

బెజవాడ: గవర్నరుగారి రాక

తమ బెజవాడ విలేజు 24-వ తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో గవర్నరుగారు బెజవాడకు సెప్టెంబరులో రావడం విషయమై ఒక శంతిచార్తరు పంపించినారు. అందులో నావిషయమై నిజము కాని సంగతులు చ్రాసపున్నారు. నేను బెజవాడలో యెవరితోను గవర్నరుగారికి సన్మానము యిప్పించవలసి నదిగా కోరలేదు. మట్లాడలేదు. కొంతమంది కాన్సిలరులును, ప్రజలును నేను బెజవాడ వెళ్లినపుడెల్లా నాతో ఊల్లోజరిగే సంగతులు చెప్పుకుంటారు. బెజవాడ ప్రస్తుతి మునిసిపల్ న్యవహారములలో నేను యేమాత్రము సంబంధము జేసుకోవడ ములేదు. సంగతులు మట్టుకు వాకబుచేస్తూయుంటాను.

డి. వెం. హనుమంతరావు

బందరు 27-6-26

చతుర్థ కమ్యునిస్టాన్ యువజనసభ, బందరు నవరణలు

(1) 1 తీర్మానములోని ఉపసంఘసభ్యులలో మాగంటి బాపినిడుగూరు (అగ్రికల్చరు) యం. యల్. కు బదులు మాగంటి బాపినిడుగూరు యం. యల్. సి. (అగ్రికల్చరు) అని చదువుకొనవలెను.

(2) ఆ తీర్మానములో ఉపసంఘసభ్యులలో వెలిగండ్ల పిచ్చయ్యగారికి బదులు వెలిగండ్ల పిచ్చయ్యగారు అని చదువు కొనవలెను.

(3) ఆ తీర్మానములోనే సంఘసభ్యులు అని ప్రకటించిన నాలుగుపేరులు మూడవతీర్మానమునకు సంబంధించినవి. మూడవ తీర్మానముక్రింద ఆ నలుగురు ఉపసంఘసభ్యు లని చదువుకొనవలెను.

“రాజవైద్య” వెంట్రుకలు రంగు

“రాజవైద్య హోల్ డై” త ౫౬ మే నెంసిన తెల్ల వెంట్రుకలను మామూలు నలుపు వెంట్రుకలుగాను, నునుపుగాను నిగనిగలాడు నట్లును, ఎప్పటికిని నలుపుగానుండునట్లును మార్చును.

బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-2-0 చిన్న బుడ్డి 1 కి ధర అ. 10
1-2 బుడ్లవరకు బాష్టుఖర్చు 0.5-0 అ. 4 పంపినవారికి తపాలా ఖర్చు లేక ఒక శాంపిల్ బుడ్డి ఇనాముగా పంపబడును.

తేలుకాటకు విషనివారిణి

ఈ ఔషధము విషమును తక్షణమే పారదోలి బాధను తొలగించును.

ధర 1 కి రు 0-8-0
1—3 బుడ్లవరకు తపాలా ఖర్చు 0—3—0
రు 4 లు పంపిన ఒకడొక్క బుడ్లు తపాలా ఖర్చు లేక ఇనాముగా పంపబడును.

లా కొ డ రా

“తెల్ల కు వ్వు” చిన్న మచ్చలుగలవారు మా కార్యాలయమునకు వచ్చిన యినాముగా ఔషధమిచ్చి బాగుచేసెదము. రు 0-4-0 పంపినవారికి శాంపిలు ఇనాముగా పంపబడును. చిన్న బుడ్డి 1 కి ధర రు 2-0-0 పెద్దబుడ్డి 1 కి ధర రు 3-0-0. 1-3 బుడ్లకు తపాలా ఖర్చు 0-5-0
288౭ కుమరోగములు గలవారు ఉత్తరములద్వారా కుదర్చబడుదురు.

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
152, Harrison Road, Bara Bazar, Calcutta.
Telegrams:—“RAJVAID” Calcutta.

నూతనమైన శైలి! నవీనస్థితి! క్రొత్తకల్పనలు!
చక్కని కులభక్షితో మతాభిమానులకును సారస్వతాభిమానులకునుగూడ నింపైన కావ్యము.
— శ్రీ మతోద్ధారకుడు (బసవేశ్వరచరిత) —
వలయువారు కృతికర్త: విద్యాకొ జి. జోగ్ సోమయాజి. బి. ఎల్. టి హైస్కూలు, ఆదోని, అనిగాని మేనేజరు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆఫీసునకుగాని వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను.
వెల 0-12-0. పెద్ద ఆర్డరులకు మంచి కమిషను ఇయ్యబడును.

సంజీవన కల్పము
అత్యుష్ణమును, ఎండలతాపమును తగ్గించి దేహమునకు చల్లదనమును గలిగించు అత్యుత్తమముగ ఔషధము. శిశుు మూల పుష్పకొనునట్టి ఉష్ణదకము, సోడా, లిమినెడ్, కాఫీ, టీ. మొదలగు యే పానీయమునందైనను 8-10 డ్రైసుల ఔషధమును చేర్చి పుష్పకొనిన దాహమునకు అత్యంత చల్లదనమును గలిగించి, తాపము, జ్వరము, మలబద్ధము మొదలగువాటిని పోగొట్టి ఎండలకాలమునందలి బాధను తొలగించివేయుటలో సందేహములేదు. ప్రతివారును 1 డబ్బి మందునుండుకొనుట మంచిది. 5 తులముల పాతరుగల బుడ్డి రు 1-4-0 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. 1 డబ్బి 80 పర్యాయములకు చాలును.
పి. జి. ఏ. అంధు కో., ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిదేసి, నెల్లూరుజిల్లా,

రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీ

(స్వకీయ విలేజ్)

జూన్ 25: 23-6-26 తారీఖు సాయంకాలము 3:30 గంటలకు మ్యూజియం హాలులో అవసరమనిపిపత్ సంఘసభ యొక్క సమావేశ మయ్యెను. డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు అధ్యక్షతనపనిచిరి. దొంగతనమువారికి పంప బోయెడి 1925-26 సంవత్సరపు యొక్క పురపాలకసంఘ నివేదిక చర్చకు వచ్చెను. చర్చ అయినపిమ్మట ఆమోదింపబడెను. పరిపాలనానివేదికలోని ముఖ్యంశములను యాక్రింద పొందు పరచుచున్నాను:—

కంభంవారిపత్రం పోషణకు రావలసిన కంట్రీబ్యూషను విషయమై గవర్న మెంటువారు నుండి అంత్య పుత్రులు యింకా రావలెను.

ప్రాథమిక పాఠశాలలో చదువదగిన బాల బాలికలలో నూటికి 50 మంది బాలుగులు 74 గురు బాలికలును చదువు చున్నారు.

ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ ఆఫ్ బాలిని కొన్నిలోపముల వలన మాసంపుప్రతినిధు లెవ్వరు జిల్లాఎడ్యుకేషన్ కొన్సిలులో నుండుట తటస్థించలేదు.

మునిసిపల్ ఉన్నతపాఠశాలలో చదువుచున్న విద్యార్థులసంఖ్య 386. ఏగుడు 319. హైస్కూలు భవననిర్మాణము కొరకు ఒక లక్ష రూపాయలు గ్రాంటును దొరతనమువారిని కోరడమైనది.

1-4-26 తేది లగాయతు నెల 1-కి రు 75—175 జీతముపొంది ఒక వైద్యురాలిని గవర్న మెంటువారు నెం.విన్ 882 పి. హెచ్. డి. 7-4-26 తేదిన యీ ఆనుపత్రిలో పని చేయుటకు నియమించినారు.

మ.రా:—తెలుగుతెలిసిన స్త్రీ ఎవ్వరును యింతవరకు నోరకలేదని నిన్న చేర్చేకొరకు తెలియజేసినారు.

వెనుకటిసాలన 2085 మరగాలు. ఈ సాలన 1759 మరగాలు. మొత్తమువీడ వేయింటికి ఈయేడు 32.71 మంది చనిపోయిరి. నిరుటిసంవత్సరము నెయ్యికి 38.8 మంది చని పోయిరి.

మ.రా:—లండనులో నెయ్యికి 12 గురని తెలిసికొన ప్రార్థించుచున్నాను.

ప్రయత్నము పాకిదొడ్డసంఖ్య నిరుడు 1927. ఈ సంవత్సరము 1868.

నీటిపన్ను వసూలుచేయుటకు గవర్న మెంటువారు అంగీకరించినారు. నీరు సప్లయచేయుటకు యేర్పాటులు వెంటనే చేయుట మంచిది. ఈ పట్టణమునకు డ్రయినేజీ స్కీము లేదు. గోదావరి యొడ్డుననున్న పట్టణభాగమువలెనను వెంటనే యీ స్కీము యేర్పాటుచేయ మని గవర్న మెంటువారిని కోరు చున్నాము.

అన్ని బకాయి పన్నులబాకీ డిమాండు 21722 రూపాయలు. దానిలో రు 16803 లు వసూలు అయినది. రు 2080 రానిబాకీ క్రింద కొట్టివేయడమైనది. మిగతా బకాయి 3889 రూపాయలు. దానిలో రు 827 లు యీసాలన వసూలు చేయబడినది.

అన్ని పన్నులక్రింద డిమాండు మొత్తము రు 88994. దీనిలో రు 86004 వసూలుచేయబడినది. 829 రూపాయలు రానిబాకీక్రింద కొట్టివేయడమైనది. మిగతా బకాయి 2681 రూపాయలు.

జనరల్ ఎకౌంటుక్రింద క్రిందటి సాలుగుజస్తా నిలవ 19638 రూపాయలు. ఈ సంవత్సరము 48816 రూపాయలు. మొత్తమువీడ యీసంవత్సరము పన్నులలో నూటికి 95 వంతు పోగుచేయబడినది. నిరుటి సంవత్సరము 75 వంతు పోగుచేయబడినది.

జనరల్ రిమార్కులను వ్రాయుచు కొన్నిలువారు కొన్ని విషయములలో గవర్న మెంటువారి సహాయమును కోరిరి. ఈ క్రిందివి ముఖ్యమైనవి.

(1) "కొంతమంది ఆరోగ్యకాభాధికారులు తెలిపిన ప్రకారము, ఈపట్టణముయొక్క ఆరోగ్యము, పూర్తిగా కాక పోయినను, చాలవరకు వాటర్ సప్లయ అండ్ డ్రయినేజీ స్కీముల వైఫల్యనే ఆధారపడియున్న దని మేమును, నమ్ముచు ఆరోగ్యకాభాధికారులఅభిప్రాయములను ప్రసవరచుచున్నాము. గవర్న మెంటువారిచే సలహా నీయబడినప్రకారము 1926-27 సంవత్సరము లగాయతు నీటి డ్రయినేజీ పన్ను తిరుగ వసూలు చేయుటకు ప్రారంభించినారు. కనుక యీవిషయమై వెంటనే పని జరుపనియెడల ప్రజలలో అసంతృప్తి యేర్పడును. కనుక సదరు స్కీములకు కావలసిన సామగ్రిను యిచ్చి మునిసిపల్ వారి నాటాకు సంవత్సర వాయిదాలమీద తీర్చుకొనునట్లు కాన్సిలు వారు గవర్న మెంటువారిని కోరుచున్నారు. ఇట్లు చేయుటవలన స్కీములు అమలులోకి వచ్చుచున్నవి గదా యిన్ని, పన్నులు ఎక్కువచేసినను, అందువల్ల లాభము కనిపించుచున్నది గదా యిన్ని ప్రజలు సంతుష్టిపొందుదురు

(2) జనాభాసంఖ్యను బట్టిని, రాబడిని బట్టిని యీ మ్యునిసిపాలిటీని ఒకనెటిగా-నగరముగా ప్రకటించియున్నాను. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ నాల్గు స్థానములలో ఒక స్థానము యొక్కడ ఏర్పాటుచేయబడినది గావునను మనరాసు కాసన సభకు యీ పట్టణమునండి ఒక అభ్యర్థిని యెన్నుకొనుటకు అంగీకరించుట న్యాయము.

(3) మనుష్యులను, సామానలను, యెక్కించి కొని వచ్చుపడవలు మ్యునిసిపల్ ప్రదేశములో ఆగి మ్యునిసిపాలిటీవారి ఖర్చుపయిన ఎలయు సదుపాయము లన్నియు పొందుచున్నప్పటికి వాటివల్ల కొన్నిసంవత్సరములకు రాబడి లేదు. మ్యునిసిపల్ ఆవరణలో గల రేవు పడవల వగయిరాల వద్దనుండి సుంకము తూర్పు గోదావరి జిల్లాబోర్డు వారు యెన్నులేము ననుసరించి చేయుచున్నారో తెలియుట లేదు. టోల్సు విషయములో వలెనే కొంతభాగము జిల్లాబోర్డువారి కిచ్చి సుంక మంతయు కాన్సిలువారే వసూలుచేసికొనునట్లు ఉత్తరపు యిచ్చించ మని గవర్న మెంటువారికి దరఖాస్తు చేయబడును.

(4) జంతువు, వాహనములమీద పన్ను యివ్వకపోయినందున, యితరపన్నులు యిచ్చి వోలరుగా నుండుటకు అర్హత పంపించుకొనినను, వానివేరు వోలరు లీస్టులోనుండి తీసి వేయబడుచున్నది. అందుచే జంతువుల వాహనముల పన్ను నిచ్చుచే మాడ వోలరుగా నుండుటకు అర్హత కలుగజేయు లాసని నిబంధనలు మార్పుచేయవలసిన దని యీ కాన్సిలువారు సలహా నిచ్చుచున్నారు. ఇట్లు చేసినచో జంతువుల వాహనముల పన్ను యిచ్చనిచో వోలరుగా నుండమాడ వలెనని నిబంధన తొలగింపవలె నని కోరుచున్నాము.

(5) రక్షియ లిస్టియ తెలుగుభాషలో చే యుండును గనుక వాచకల అర్హియు తెల్లపేరుచుబురు లిలుగా నుండుటకు గాను, తెలుగువారిని గాని, లేనియెడల తెలుగు తెలిసినవారిని గాని ఆడిటర్లుగా నియమించ గురి కోరడమైనది."

వోయినది

హిందూయూవతీ ఆశ్రమముయొక్క మాన చందాలబుక్కు 25-8-26 తేదిన ఉదయము 9 గంటలకు బండియాచను వెళ్లుచుండగా ఆ బుక్కు చవరపు కార్డులు అయ్యుకార్డులు బుక్కు పూనులీరోడ్డు ఆనుపత్రిదాటిం తిరుకాశను మ.రాను న్యాయమొనరియారు వారియింటి ప్రహరీ పక్కరోడ్డు లోపు పడిపోయినది గాన ఈ చందాల బుక్కు యెవరికైనను దొంగిలించెదల యెవరికి ఈ దిలన వ్రాయు చిరునామాకు పంప వ్రార్ద. హిందూయూవతీ కరణాయము, నెంబరు 2, మండపం రోడ్డు, కీలపాకు - మనరాను.

కొత్తవేట, బనగానిపల్లె నేటు

బనగానపల్లెనీ కొత్తవేట గ్రామములో 23-వ తేది కమ్యూనిస్టు యింట్లో ఒక్కను యేనుగపిల్ల పుట్టినది. యెత్తు 10". దానికి తొండము చెవులు కాళ్లు కరీరము అంతా యేనుగ మాదిరిగానే వున్నది. గ్రామస్థులందరు చూచినారు. 25-వ తేదిన బనగానిపల్లెలో గొల్లబిల్ల సుబ్బన్న యింటిలో యేనుగుకు రెండుతలలు గల పెయ్యెమాడ పుట్టినది. దానికి 4 కండ్లు 4 చెవులు 2 నాలుకలు 4 కాళ్లు తోక 1 ఈమాదిరి గా పుట్టినగంటకు ఒంటితలతో పాలుత్రాగి చనిపోయినది. ఉద్యోగస్థులు ఎవ్వరూ లందరు చూచినారు. బనగానిపల్లెనేటు యర్రగడి గ్రామములో సుమారు 10 యిండ్లు పుండవచ్చును. దానిలో 3 యిండ్లున్న 2 కొట్టాలున్న 2 సాపువాసులున్న కాశిపోయినవి. నీళ్లు ఊరిలో లేనందునల్ల చల్లార్చలేక జనులు అల్లకల్లోలము పోయినారు.

కారపాకుల బాలసుబ్బయ్య

ఇల్లాలు (మొదటిభాగము)

ఇల్లాండ్రవిధుల బోధించుకథ

నూరు నలలకు చదువుటకంటె నిది యువకుల కత్తంతి నీతిదాయక మని యొకధను, గృహిణులు ప్రతిదినమును చదివి నుననముచేయతగిన గీతవాక్యమువల్లదని వేరొకరును, యువతీజనులకు మహాపకారక మని యొకొకరును, ఇంక పండిత చర్చలనేకులనేకవిధముల బద్ధగద్దముల చేర్చుకొనియున్నారు. విద్యాకాభాధికారుల అంగీకారము పడెనది. 170 పుటలు నెల రు. 1-0-0. వలయువాడు. 2841

దంటు లక్ష్మీకాంతకవిగారు

సుదపల్లి, చేబ్రోలుపోగు,గుంటూరు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం జూన్ నెల 29-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-కి రు 60	0 0 మొదలు 70 0 0 వరకు
లియ్యముబస్తాలు	
కుసుమ తెనాలివి	,, 48 గలవి రు 12 8 0 18 0 0
నెల్లూరివి	,, డిటా ,, 14 0 0 15 0 0
డిబ్బి	,, డిటా ,, 15 0 0 16 0 0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి	,, 8 12 0 9 0 0
సుపులు	,, ,, 20 0 0 24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,, 11 8 0 12 8 0
సెనగలు	,, డిటా ,, 12 8 0 18 8 0
పెసలు	,, డిటా ,, 14 0 0 15 0 0
మినుములు	,, డిటా ,, 16 8 0 18 0 0
ఉలము	,, ర 164 ,, 8 8 0 9 0 0

3. నూనెవస్తువులు.

సుపులనూనె బా 1-కి	,, 150 0 0 152 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14 0 0 25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పుబా1కి	,, 59 0 0 62 0 0
ఇతరప్రదేశము	,, ,, 56 0 0 58 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 140	మొత్తమునా 134 0 0
ఆముదము బా 1-కి	,, ,, 98 0 0 94 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి	,, 70 0 0 75 0 0
కూరపసుపు	,, ,, 80 0 0 85 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1 కి	105 0 0 140 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముఖన 1-కి రు 40	45
కాశహస్తీపాయకట్టు	,, ,, 50,55
బెల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0 60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	,, 28 0 0 54 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి	,, 32 0 0 33 0 0
చదరం	,, 31 0 0 32 0 0
రవుండు	,, 29 0 0 30 0 0

6. లోహములు.

వెండి 100 తులంకు	,, 69 8 0 70 0 0
బంగారము, తులము 1-కి	,, 21 4 0 21 8 0
సవరము 1-కి	,, ,, 18 8 6
ఇత్తడి బా 1-కి	,, 254 0 0 270 0 0
రాగి డిటా	,, 256 0 0 260 0 0

7. దూది.

బోండావెట్టు బాదన 1-కి	రు 300 0 0
పల్నాడు దూది	,, 145 0 0

8. నూలు.

పుట్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	,, 5 0 0
మాళయేనుగ నెం 20	,, 7 4 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యాటె	,, 7 12 0
నెం 22 ,, ,,	,, 7 14 0
నెం 12 1/2 బెన్ని సర్కును	,, 6 6 0
నెం 14 1/2 ,,	,, 6 12 0
నెం 12 1/2 అలైస్సు	,, 5 8 0
నెం 12 1/2 పాండిచేరి	,, 6 2 0
నెం 14 1/2 ,,	,, 6 6 0
నెం 12 1/2 న్యూకాటన్	,, 5 10 0
నెం 14 1/2 ,, న్యూకాటన్	,, 6 0 0
నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు	,, 5 4 0
నెం 12 1/2 ,,	,, 6 4 0
నెం 14 1/2 ,,	,, 6 8 0
నెం 12 1/2 గోక	,, 6 0 0
నెం 20 గోక	,, 7 4 0
నెం 12 1/2 న్యూచెయిన	,, 5 8 0
నెం 12 1/2 మాళ	,, 5 14 0
నెం 10 1/2 ,,	,, 5 5 0

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా-1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, చొంచాయి.

మా త్ర కో శ వ్యా థు లు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాన్సల్సు ఊపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల హేతులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు వోరకును.

(ప్రాప్తిని కావలసినవారు ఈ దిగువ వినియోగమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. Han & Co. 45 Singaperumal Street Triplicane Madras

ఆంధ్ర ఇన్ స్పెక్టర్ న్యు కం పె నీ,

ప్రధాన కార్యస్థానము—మచిలీపట్టణం.

గమనింపుడు.

- (1) భీమాకంపని ఆపత్కాలమున సాయబడు గొప్ప పరస్పర సహకార సంఘము. (చేసికొందురు.
- (2) దీర్ఘ కాలము జీవించువారు ఆకాలమరణము నొందు వారి కుటుంబములకు తోడ్పడును, తమకు ఆదాయము
- (3) భీమాచేయుటలో పూర్వము, పురుషార్థము, రెండును యిమిడియున్నవి.
- (4) వార్షిక దశలో శరణ్యమగును, ఆపత్కాలమున సాయమును, కుటుంబమునకు జీవ నోపాధి కాల్పించును, ఖర్చులో ఆదాయముచేయు మార్గమిది యొక్కటియే.

మీ జీవితములను యీకంపెనీలో భీమా చేయించి దేశీయసంఘన ప్రోత్సహింపుడు.
అన్ని ప్రాంతములనుంచి యేజంటు కావలెను.

యర్రమల్లి మంగయ్య, బి.వ, బి యల్. కార్యదర్శి 2474

ది ఆంధ్ర కర్తాగారము లిమిటెడ్, గుంటూరు

ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్కీము స్థాపించుచున్నాము

50000 షేర్లు

షేరు వకటింటికి 10 రూపాయలు మాత్రము.

ఇప్పటికి కొన్ని షేర్లు అమ్మితిమి, షేర్లుగావలసినవారు త్వరలో దీనికొనవలెను. ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు

స్కీము స్థాపించుటవలన షేర్లదారులకు, ఎక్కువ లాభము గలుగును.

క్రొత్త షేర్లు వేయించుటకు, అన్ని జిల్లాలలోను, స్వతంత్ర సంస్థానములలోను, రంగూను, సింగపూరు వగయి
రాలలోను ఏజంటుగావలయును. ఏజంటుకు మంచిమీదము యివ్వబడును. 2859

షేర్లకుగాని, ఏజంటుపదవికిగాని, మాకంపెనీ యింజనీయరు, యస్. జి. రాజుగారికి వ్రాయవలయును,

హెడ్ క్వార్టర్స్ గుంటూరు,

నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు,

M. A. (Hons), L. L. B, Edin Bar-at-Law. మేనేజింగు డైరెక్టరు.

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తులను పరదేశీయుల పోటీనుండి రక్షించువారే.

మద్రాసు వెన్నిల్ ప్యాకర్రి

తపాలావెట్టె ర౯, మదరాసు.

1964

ప్రాచీన వైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము:— జగదరాజీయము వంట్రి

వైద్యగ్రంథము. శరభరాజప్రణీతము. సులభశైలిని మంచి యోగములకలవు. సగముభరతు అమ్ముచున్నాము. వెల 0-8-0

కూటముద్గరము:— మాధవపండిత రచిత మైన

వైద్యగ్రంథము. తెలుగుటీకతో వెల 0-4-0

చారుచర్య:— శోజరాజకృతచారుచర్యము తెలుగు

సంగ్రహము. తిక్కన కాంక్షానాటిది. ఆరోగ్యవిధులను వివరించును. వెల 0-4-0

మేనేజరు, ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల,

కృష్ణాజిల్లా.

హిందీ పుస్తకములు

హిందీ (బాతీయ) భాషను తెలుగువారయినవలె నేర్చుకొనుటకు వీలయిన సులభ శైలిని వ్రాయబడినవి:—

1. హిందీ స్వభాషిని 0-12-0. 2. హిందీ నిఘంటువు 5-0-0. 3. తెలుగు హిందీనిఘంటువు, 1-0-0.

హిందీ తెలుగువ్యాకరణము

(శ్రీభక్తులు పం. శివన్న కాశ్మీరీగారు)

క్రొత్తగ వెలువడినది. స్వయంసహాయమున కొలది రోజులలో శుద్ధముగ హిందీభాషను అభ్యసించుటకు వీలగునటుల ఈపుస్తకము వ్రాయబడినది. ఇది స్వర్ణ హిందీ వ్యాకరణముల యొక్క సారము. వెల 0-14-0. హిందీప్రచారక:— మాధవపండిత రచితము. పత్రిక సం॥ చం॥ 1-8-0. పుస్తకముల క్యాటలాగు ఉచితము.

హిందీప్రచారకార్యాలయం,

2805

ట్రెప్పిక్కో. మద్రాసు.

విజయనగరనివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ మదబ్బా డాది

భట్ట నారాయణదాసుగారు రచించిన

శ్రీ యథార్థ రామాయణము

పారికథారూపక పద్యగద్యగీతప్రబంధము. ఇందు శ్రీ రామ జననము, శీతాకళ్యాణము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, సుగ్రీవసఖ్యము, హనుమత్సందేశము, సామ్రాజ్యనిర్దియను నాతా స్వములు. పారికథాకాలక్షేపములకుం బరికినవచ్చును. దీనివల పోటీజీగ రు 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. 112

ప్రమేహ హారి

గ్యారంటీ గుణమధికము

నుమారు 35 సం॥లనుండి మా అనుభవములోనున్నది

ఎందు తీరని సుఖవ్యాధిబాధితులను మృత్యుముఖమునుండి రక్షించిన ఔషధరాజము. మేహ సంబంధములగు వ్యాధులను, కొరుకు, సవ్వాయి, పిటిక, భగంధరము, గజేరియా మొదలగు

వాటిని పదునైదుదినములలో అత్యద్భుతముగా కుదుర్చుచున్నది. గుణముచేయలేదని రుజువుచేయువారికి పారిసామ్యు తిరిగి యివ్వబడును. వి. పి. ప్రత్యేకముమందు ఖరీదు రూ 10.

శ్రీ కృష్ణ ఆయుర్వేద ఫార్మసీ

ఏలూరు (ప. గోదావరి.)